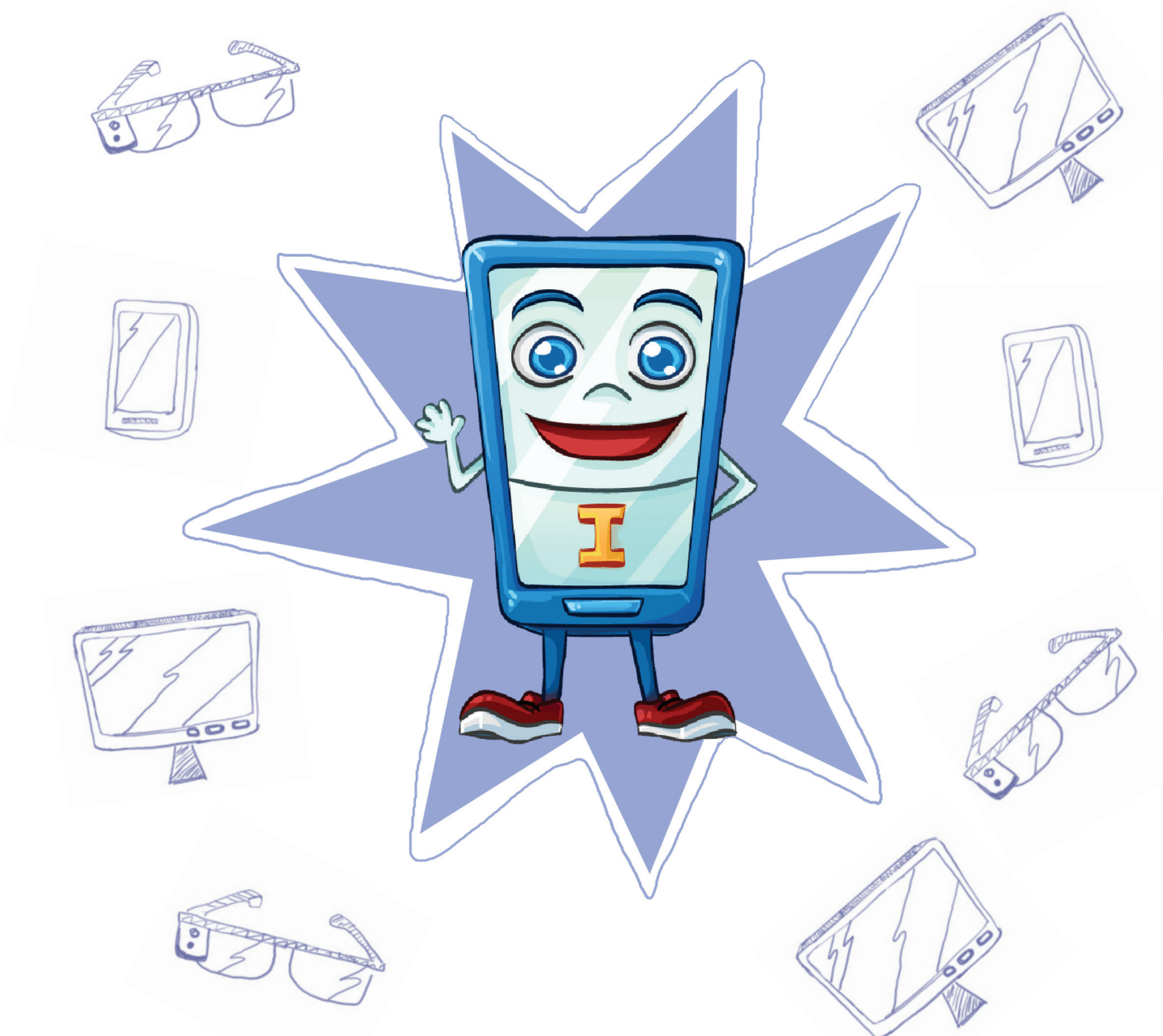

Program Zainteresowania i Pasje

Elastyczny program nauczania
z praktycznym wykorzystaniem nowych technologii.

zainteresowania i pasje

Program powstał w wyniku pracy grypy nauczycieli w składzie:
Grzegorz Babicki, Zuzanna Doliwa, Joanna Fechtner,
Anna Gałuszka Joanna Przybylska.

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Spis Treści

Wstęp	3
1. Neurodydaktyka wobec nowych technologii, czyli neurodydaktyka i co z niej wynika?	4
2. Założenia programu	6
2.1. Ogólne założenia programu	6
2.2. Wykorzystanie technologii w programie ZIP	7
2.3. Rola nauczyciela. Nauczyciel przodownik czy przewodnik?	8
3. Cele programu	9
3.1. Cele ogólne	11
3.2. Cele szczegółowe	12
4. Treści kształcenia	14
4.1. Edukacja polonistyczna	15
4.2. Język obcy nowożytny	17
4.3. Edukacja muzyczna	18
4.4. Edukacja plastyczna	22
4.5. Edukacja społeczna	23
4.6. Edukacja przyrodnicza	24
4.7. Edukacja matematyczna	26
4.8. Edukacja techniczna	30
4.9. Treści w zakresie zajęć komputerowych	31
4.10. Wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna	33
5. Komentarz dotyczący realizacji treści z wykorzystaniem nowych technologii	34
6. Metody i formy pracy	37
6.1. Metoda M. Montessori	37
6.2. Metoda projektów i doświadczeń poszukujących	38
6.3. Propozycje projektów inspirowanych treściami elementarza MEN	42
6.4. Przykład projektu badawczego	49
6.5. Projekt „To zwierzę mnie bierze”	49
6.6. Obserwacja i diagnoza	55
7. Organizacja procesu nauczania i warunki realizacji programu	56
8. Inspiracje - „otwarty rozkład nauczania”	57
9. Baza narzędzi wspierających wykorzystanie technologii informacyjno komunikacyjnych (TiK)	111
Bibliografia	121

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

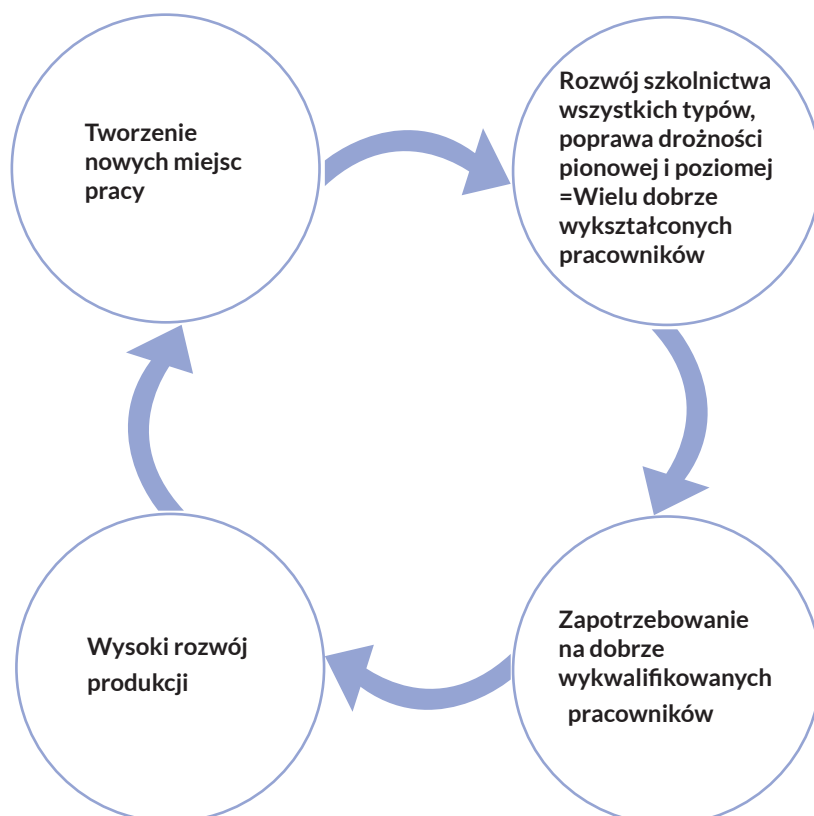
Wstęp

Edukacja w miarę progresu rozwoju społecznego jest tematem bardzo medialnym.

W kwestiach związanych z szeroko pojętą oświatą głos zabierają niemal wszyscy:

od polityków, przez zdezorientowanych rodziców, aż po zainteresowane swoim bytem środowiska akademicko-nauczycielskie. Tematem ożywionych dyskusji oprócz postępującego niżu demograficznego, zwolnień nauczycieli, walki o sześciolatków, niedostosowania umiejętności szkolnych do realiów współczesnej gospodarki oraz braku funduszy, coraz częściej staje się sam proces nauczania – uczenia się. Niestety jest to temat marginalizowany i traktowany jako fanaberia alternatywnych środowisk edukacyjnych. Jednocześnie media wzmacniają przekaz odwołujący się do wyników egzaminów, pozycji w rankingach (np. PISA). W ogólnym obrazie na dalszy plan schodzi to, co w edukacji wydaje się być najważniejsze, a na co już w latach 80. XX w. zwracał uwagę Czesław Kupisiewicz¹, pisząc, iż nadrzędną rolą edukacji jest wszechstronny rozwój intelektualny i społeczny młodego człowieka. Jak pokazują różne koncepcje psychopedagogiczne², to w jaki sposób będzie rozwijał się młody człowiek, zależy od wielu czynników-predyspozycji genetycznych, środowiska społecznego, doświadczeń indywidualnych i grupowych.

Zmiany w szeroko pojętej gospodarce, z przemysłem na czele, to rzecz nieunikniona. Bez zmian nie było by postępu technologicznego. Obserwując rozwój państw wysoko uprzemysłowionych łatwo zauważyć tendencje, które przedstawione w świetle podejścia strategicznego Haley'a można by nazwać przyczynowo-cyrkulacyjnymi³. Proces ten można przedstawić następująco:

1 Cz. Kupisiewicz, Podstawy dydaktyki ogólnej. Wydawnictwo PWN, Warszawa 12974

2 H.Bee, D.Boyd, Psychologia rozwoju człowieka. Zysk i spółka, Warszawa 2006

3 J. Przybylska Wyrównywanie szans edukacyjnych na progu szkoły w Wspomaganie rozwoju małego dziecka red. G. Pańtak, Wszechnica Polska Szkoła Wyższa w Warszawie, Zeszyty naukowe Pedagogika nr 1/2014

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOLECZNY

W edukacji zmiana ma bardziej statyczny i nie zawsze tak łatwo zauważalny charakter. W ostatnich latach na skutek rewolucji internetowej i upowszechnienia się Internetu zmiany są szybciej dostrzegane – nie chodzi bynajmniej tylko o pojawiające się inicjatywy, ale nade wszystko o dostęp do wielu informacji. Można przyjąć, że w edukacji współczesna zmiana jest wypadkową wielu czynników, z których najważniejsze wydają się:

- bardzo szybki postęp w wielu dziedzinach nauki
- rozpowszechnienie się dostępu do informacji
- zmiana modeli społecznych i gospodarczych.

Wspomniane czynniki bardzo głęboko oddziałują na edukację. Bez refleksji nad nimi trudno mówić o wprowadzaniu jakichkolwiek zmian.

Intencją autorów jest pokazanie możliwości, jakie daje inne spojrzenie na edukację z wykorzystaniem wniosków płynących od czołowych konstruktywistów, takich jak: Maria Montessori, Rudolf Steiner, Lew Wygotski i Celystyn Freinet oraz współczesnych neurobiologów. Jądrzem programu jest metoda projektów połączona z wielowymiarowym rozsądnym wykorzystaniem nowych technologii.

Grzegorz Babicki

1. Neurodydaktyka wobec nowych technologii, czyli neurodydaktyka i co z niej wynika?

Ostatnia dekada rozwoju nauk neurobiologicznych dostarcza zaskakujących danych na temat procesów uczenia się. Jak twierdzi Marzena Żylińska⁴ „Wiele wskazuje na to, że stosowane dziś modele edukacyjne nie są środowiskiem umożliwiającym optymalne wykorzystanie potencjału, z jakim dzieci przychodzą do szkół.”⁵ Każde dziecko ma wrodzoną naturalną chęć poznawania świata. Dzieje się tak dlatego, że rozwijający się mózg potrzebuje kontaktu z bogatym środowiskiem, w którym każda autonomiczna jednostka będzie miała wpływ na wybór swojej aktywności. Żylińska, powołując się na prace wielu współczesnych neurobiologów, pisze „Motywacja jest pochodną ciekawości i zainteresowań uczniów. Nauczyciele powinni pamiętać, że nie uwzględniając ich, niejako automatycznie niszczą motywację”⁶.

Nawet najbardziej powierzchowna analiza współczesnego społeczeństwa potwierdza bardzo znamienne obserwacje – **współcześni uczniowie, wkraczający do szkoły podstawowej, od chwili urodzin bombardowani są przekazem multimedialnym.** Żyjemy w świecie, w którym na każdym kroku uczeń spotyka się z komputerem. Jak pokazują badania

4 M. Żylińska Neurodydaktyka – nauczanie i uczenie przyjazne mózgowi, Wydawnictwo UMK, Toruń 2013

5 Ibidem str.17

6 Ibidem str.57

Program Zainteresowania i Pasje

7 już 91% gospodarstw w Polsce posiada, co najmniej jedno takie urządzenie (rozumiane, jako urządzenie z klawiaturą i ekranem). W tym pojęciu mieści się tzw. komputer stacjonarny, jak również komputer przenośny, tablet, urządzenie hybrydowe. Dodatkowo za sprawą gwałtownego rozwoju smartphonów (tzw. mądrych telefonów) pojęcie komputer nabiera innego znaczenia. Dzisiejsze telefony to przecież nic innego jak komputer z możliwością telefonowania. Przyszłość to inteligentne domy naszpikowane technologią komputerową. Jeżeli dodać do tego dynamicznie rozwijającą się robotykę i projekty związane ze sztuczną inteligencją⁸, to wówczas spojrzenie na tworzenie programów nauczania, opartych na wykorzystaniu cyfrowych technologii w szkole, nabiera zupełnie innego znaczenia.

Warto dodać, że współcześni uczniowie to tzw. cyfrowi tubylcy. Z badań neurobiologów wynika jednoznacznie, że mózgi współczesnego pokolenia, przesiąkniętego od najmłodszych lat nowymi technologiami, funkcjonują nieco inaczej. Warto odnieść się do tego, co pisze wielokrotnie już cytowana, Marzena Żylińska

„Badania neuropsychologów pokazują, że młodzi ludzie określani przez Marca Prensky’ego, jako Digital Natives, czyli cyfrowi tubylcy, inaczej odbierają i przetwarzają informacje niż ich poprzednicy. Zmiany, jakie pod wpływem kontaktu z nowymi technologiami dokonały się w mózгах dzisiejszych nastolatków mają o wiele większy i głębszy zasięg niż badacze skłonni byli przypuszczać. Różnice w strukturze sieci neuronalnej cyfrowych tubylców i imigrantów mają swoje źródło w odmiennej socjalizacji, różnych typach aktywności i sposobach poznawania świata.⁹ [...] W obliczu informacyjnej lawiny człowiek staje się często zupełnie bezradny, a przecież odpowiedzialny za zapamiętywanie układ limbiczny ma określoną wydolność i ograniczone możliwości zarówno percepcji, jak i przetwarzania danych. Szkoły nie nadążają za zachodzącymi wokół zmianami i nie przygotowują uczniów do radzenia sobie z typowym dla obecnych czasów nadmiarem informacji”¹⁰.

Należy zwrócić uwagę na to, że atrakcyjny obraz, wyłaniający się z coraz nowocześniejszych urządzeń, może przyczynić się zarówno do progresu, jak i regresu szeroko rozumianego rozwoju edukacyjnego. Niewątpliwie technologie komputerowe przynoszą wiele korzyści, z których dla edukacji najważniejsze wydają się:

- dostęp do różnorodnych materiałów w formie obrazu, tekstu, animacji, video
- atrakcyjność i interakcyjność
- możliwość natychmiastowej komunikacji z kimkolwiek i niemal gdziekolwiek
- możliwość tworzenia rzeczy trudnych do osiągnięcia innymi sposobami.

Według Manfreda Spitzera - neurodydaktyka i psychiatry, cenionego w UE specjalisty od wpływu nowych mediów na rozwój człowieka „cyfrowe media są winne temu, że rzadziej używamy mózgu. W związku z tym z czasem słabnie nasz potencjał umysłowy”¹¹. Autor odwołuje się jednak do całego spectrum urządzeń elektronicznych włączając w to telewizję, Internet i kreśli dość apokaliptyczną wizję przyszłości.

Mądre wykorzystanie tabletek, smartphonów, programów do edycji dźwięku, obrazu, grafiki, video to doskonały sposób na naukę kreatywności. W połączeniu z możliwością prezentowania efektów uczniowskich odkryć, daje olbrzymią szansę na budowanie wiary we własne siły, budowania poczucia sprawczości, wspólnej pracy grupowej i wykształcenia innych kluczowych kompetencji.

7 Na podstawie DIAGNOZA SPOŁECZNA 2013 - <http://ce.vizja.pl/en/issues/volume/7/issue/3.1#art295> 18.08.2014

8 http://technologie.gazeta.pl/internet/1,104530,13449584,Sztuczna_inteligencja_od_Google_a.html#TRrelSST 1.08.2014

9 M. Żylińska Neurodydaktyka – nauczanie i uczenie przyjazne mózgowi, Wydawnictwo UMK, Toruń 2013 s. 167

10 Ibidem s.167

11 M.Spitzer Cyfrowa Demencja, Wydawnictwo Dobra Literatura, Słupsk 2013, s. 280

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Komputery i Internet można wprowadzić do szkoły tam, gdzie zawodzą tradycyjne techniki nauczania. Nowe technologie często umożliwiają aktywne formy pracy, w których to uczniowie mogą stać się kreatywnymi twórcami (np. tworzenie filmów, programowanie). Spektrum możliwości jest bardzo duże: od tworzenia własnych materiałów, poprzez pisanie, publikowanie, wspólne rozwiązywanie zadań czy nawiązywanie kontaktów z rówieśnikami z innych krajów.

Autorzy niniejszego programu wierzą, że uwzględnienie wniosków płynących z licznych badań, które przystępnie opisuje Manfred Spitzer w „Cyfrowej Demencji” może przynieść korzyści uczniom. **Nowe technologie to w końcu narzędzia, które są niezbędnym dodatkiem do wszelkich projektów i różnych działań twórczych.** Jak twierdzi Edwin Bendyk „Efekt wykorzystania komputerów zależy od kapitału kulturowego rodziców. Kompetentni, lepiej wykształceni rodzice potrafią tak poprowadzić dzieci, że skorzystają z komputerów. Dzieci pozostawione sobie nie wiedzą, do czego służy technologia”¹².

2. Założenia programu

2.1. Ogólne założenia programu

Po lekturze, nawet najbardziej pobieżnej, dzieł Spitzera czy fantastycznego kompendium Marzeny Żylińskiej, rodzą się nurtujące pytania: po co młodemu człowiekowi jest dzisiejsza szkoła, skoro wiedza jest na wyciągnięcie myszy komputerowej? Czego ma się uczeń uczyć? Czego może się uczyć w szkole? Czy szkoła ma koncentrować się na odgórnie przyjętych treściach i celach, czy też może powinna odwoływać się do ciekawości poznawczej ucznia? Czy szkoła sprzyja uczeniu się? Czy działania szkoły pozwalają dziecku rozwijać skrzydła i odkryć talenty? Czy powinno być w szkole miejsce na tzw. „nowe technologie”?

W jaki sposób edukacja powinna nawiązywać do nowych zdobyczy neurodydaktyki?

Niniejszy program stanowi propozycję połączenia wniosków płynących z badań neurobiologicznych Manfreda Spitzera¹³ oraz Geralda Hüthera¹⁴ z kilkoma założeniami wyłaniającymi się z:

- pracy własnej wg koncepcji Marii Montessori
- techniki pytań kluczowych
- elementów informacji zwrotnej
- koncepcji psychologii pozytywistycznej
- metody projektów badawczych i technik doświadczeń poszukujących Celestyna Freineta
- elementów metody Montessori
- koncepcji Inteligencji wielorakich
- pedagogiki dialogu.

12 <http://antymatrix.blog.polityka.pl/2013/11/03/cyfrowa-demencja-manfreda-spitzera/> 18_08_2014

13 Manfred Spitzer Jak działa Mózg?, PWN, Warszawa 2007

14 Gerald Hüther, Wszystkie dzieci są zdolne, Wydawnictwo Dobra Literatura, Słupsk 2014

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Zakładamy, iż zainteresowania i próba ich rozwinięcia w pasje to klucz do osobistego sukcesu każdego ucznia. Takie założenie stanowi sedno niniejszego programu.

Skrót „ZIP” ma także bardziej symboliczne i dwuwymiarowe znaczenie. W świecie nowych technologii jest przykładem jednego z formatów do kompresji danych, czyli praktycznego systemu do zmniejszania objętości zajmowanego miejsca przez wszelkiego rodzaju dane. W naszym systemie edukacyjnym próbujemy wszystkim nauczyć wszystkiego. Mimo że kanon pewnej wiedzy i umiejętności powinien być znany każdemu na poziomie edukacji wczesnoszkolnej, o tyle pewne szczegółowe osiągnięcia w dobie powszechnego dostępu do wiedzy wydają się dyskusyjne. Zawarte w programie rozwiązania mają służyć rozsądnej kompresji treści i celów obowiązkowych przy daniu szansy na rozwinięcie narzędzi umożliwiających uczenie się przez całe życie.

2.2. Wykorzystanie technologii w programie ZIP

Program ZIP w oparciu o refleksję nad wyżej wspomnianymi kwestiami jest propozycją uwzględniającą włączanie nowych technologii jako niezbędnego, ale niedominującego elementu szkolnej rzeczywistości. Pomysł ten narodził się dzięki obserwacji rzeczywistości. Dzieci zanurzone w świecie przesiąkniętym elektroniką ograniczają się często do prostych i szkodliwych w dłuższej perspektywie czynności: gier elektronicznych, urządzeń typu PSP, Wii. Takie wykorzystanie nowych technologii, mimo wielkiej atrakcyjności dla rozwijającego się młodego człowieka, nie ma zbyt wielkich walorów edukacyjnych. Ćwiczone są jedynie proste umiejętności, takie jak koncentracja na zadaniu, ćwiczenie refleksu. Czy w dobie postmodernistycznego społeczeństwa wiedzy takie wykorzystanie technologii można traktować w kategoriach kreatywności, współpracy i innowacyjności? Przeniesienie uwagi na wykorzystanie technologii wyłącznie do tworzenia, przetwarzania, publikowania przez uczniów jest jednym z celów programu.

Program odnosi się nie tylko do celów, treści i wymagań zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, ale nade wszystko daje możliwość realnego zwiększenia kompetencji medialnych – umiejętności wyszukiwania, sprawnego selekcjonowania, przetwarzania i kreatywnego wykorzystania informacji.

Niniejszy program jest otwartą propozycją dla każdego nauczyciela, który chce,

aby jego podopieczni wypłynęli na szerokie wody rzeczywistości. Jest propozycją dla nauczycieli, którzy chcieliby wnieść do swojego nauczania element nowych technologii.

Najprostszym narzędziem do prowadzenia, archiwizowania i przetwarzania informacji są współczesne telefony komórkowe. Niemal każdy telefon posiada przyzwoity aparat fotograficzny, kamerę, dyktafon. Dzieci, wykorzystując telefon w funkcji aparatu, mogą archiwizować swoje odkrycia i obserwacje. Zdjęcia czy krótkie nagrania video mogą stanowić bazę do podzielenia się swoimi odkryciami z innymi uczniami, mogą być też doskonałym materiałem do przetworzenia (wydruk, fragment prezentacji, film). Możliwości wykorzystania takich materiałów są ogromne. Włączanie współczesnych ogólnodostępnych narzędzi do edukacji wydaje się być czymś naturalnym dla cyfrowych tubylców. Własne zdjęcia są przecież materiałem o wiele bliższym uczniowi, niż nawet najlepsze reprodukcje z podręcznika.

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Dyktafon wbudowany w niemal każdy telefon to doskonałe narzędzie do nagrywania dźwięków przyrody - odgłosów ptaków, płazów czy owadów.

Dodatkowo telefony wyposażane są w coraz doskonalsze aplikacje, które umożliwiają dokonywanie pomiarów, zamianę tekstu na mowę i odwrotnie, tworzenie podręcznych cyfrowych notatek. Z ciekawszych warto wymienić następujące ogólnodostępne aplikacje:

- Google Drive (cały pakiet narzędzi do tworzenia plików tekstowych, zdjęć, nagrań audio, video przetwarzania ich i udostępniania)
- Google Sky Map (doskonałe narzędzie do obserwacji ciał niebieskich)
- Google Maps (zdjęcia satelitarne, mapy terenu, mapy drogowe, możliwość zaplanowania trasy, zorientowania się w profilu wycieczki – usługa Google Street View)
- Evernote (podręczny audio-, video-, foto- notatnik umożliwiający przesyłanie plików)
- Onedrive (podobny zbiór usług jak Google Drive)
- Smart Tools (doskonałe narzędzie do zdalnego dokonywania pomiarów)
- Gogle (narzędzie do rozpoznawania obiektów na podstawie zdjęć z coraz bogatszej bazy danych – uczeń otwiera program i kieruje obiektyw na np. jakiś obiekt, wówczas program skanuje dany element i podpowiada co to jest)
- QR (narzędzie do tworzenia kodów QR umożliwiających zapisanie w formie algorytmu wielu informacji – odnośników do stron, odnośników do dokumentów zdjęć itp.).

Coraz łatwiejszy i powszechniejszy dostęp do Internetu daje szansę na dostęp do encyklopedii, stron tematycznych również w terenie. Dzięki temu uczniowie będą mogli np. na wycieczce szkolnej na bieżąco, i co ważniejsze samodzielnie wzbogacać swoją wiedzę i szukać odpowiedzi na ważne pytania badawcze.

2.3. Rola nauczyciela. Nauczyciel przodownik czy przewodnik?

Kluczową sprawą w uczeniu się wydaje się być uchwycenie, podtrzymanie i wzmocnienie naturalnej ciekawości świata, warunkującej coś, co od lat nazywane bywa motywacją wewnętrzną. Neurobiolodzy twierdzą, że tzw. motywacja wewnętrzna jest pochodną naturalnej chęci zdobywania nowych doświadczeń przez ewoluujący mózg¹⁵, dlatego w programie zaproponowano cykl elastycznych projektów badawczych, w których kreatywnie będą wykorzystywane nowe technologie. Propozycja jest otwarta, co oznacza, że każdy pedagog może dostosowywać propozycje do własnych uczniów.

W podstawie programowej¹⁶ znajdziemy następujące stwierdzenie:

„Każde dziecko jest uzdolnione. Nauczyciel ma odkryć te uzdolnienia i je rozwijać. W trosce o to, aby dzieci odczuwały satysfakcję z działalności twórczej, trzeba stwarzać im warunki do prezentowania swych osiągnięć, np. muzycznych, wokalnych, recytatorskich, tanecznych, sportowych, konstrukcyjnych”.

15 Porównaj Żylińska op.cit.

16 Ibidem

Program Zainteresowania i Pasje

Klasyczny, transmisyjny nauczyciel, nastawiony na reprodukcję treści podanych na tacy przez autorów programów, traktujący uczniów jak naczynia do napełniania, odchodzi do lamusa. Bez kreatywnego pedagoga, który będzie inspirował swoich podopiecznych do tworzenia i działania trudno mówić o osiągnięciu celów w szkole. Taki nauczyciel jest osobą, która niejako modeluje i organizuje pracę, przygotowuje otoczenie, wspiera kontakty ze społecznością szkolną i lokalną. Taki refleksyjny, uczący się przez całe życie nauczyciel to przyszłość naszego systemu edukacyjnego.

Nade wszystko rolą „Prawie Idealnego Nauczyciela”¹⁷ jest wyzwalanie zainteresowań, pomysłów uczniów, a z czasem wędrówka u boku wychowanka będącego na ścieżce własnych pasji. Kwestie takie jak dostarczanie potrzebnych narzędzi, informacji, schodzą na dalszy plan, chociaż trudno nie zauważyć, że stanowią one szkielet dobrej pracy.

Prawie Idealny Nauczyciel ingeruje wyłącznie w ostateczności, podczas konfliktów i nieuniknionych problemów - w myśl zasady, że uczniowie najlepiej uczą się kiedy jak najmniej robimy coś za nich- nawet w często trudnych i naładowanych emocjami konfliktach.

Prawie Idealny Nauczyciel stwarza możliwości wyboru i podejmowania decyzji, rozbudza odwagę i wiarę we własne siły. Truizmem jest powtarzanie, że Prawie Idealny Nauczyciel powinien być twórczy i poszukujący nieustannie inspiracji. Bez takiej postawy, która może być wzorem dla neuronów lustrzanych uczniów, trudno oczekiwać osiągnięcia przez nich sukcesów.

Prawie Idealny Nauczyciel powinien dbać o atmosferę w klasie. Jak twierdzą neurobiolodzy jest to kluczem do uczenia się: „[...] uśmiech czy dobre słowo mają wielką moc sprawczą i działając na mózg jak każda inna nagroda, prowadzą do uwalniania dopaminy”¹⁸.

Marzena Żylińska zwraca również uwagę, że pełny rozwój potencjału uczniów jest możliwy nie tylko wtedy, gdy dzieci słuchają, ale też gdy są słuchane przez pedagoga, gdy patrzą i są zauważane, gdy rozumieją i są rozumiane. Brak empatii ze strony pedagoga i złe relacje z uczniami zawsze przekładają się na ich niższą efektywność nauczania. Źle traktowany uczeń, nigdy nie wykorzysta pełni swoich możliwości. Podsumowując: nauczyciel w programie ZIP to:

- współorganizator otoczenia dla pracy dzieci
- animator wzbudzający ciekawość poznawczą
- moderator procesu kształcenia, w którym uczeń aktywnie tworzy własną wiedzę i umiejętności.

3. Cele programu

„Tyle jest dróg, ilu jest uczniów” – to potoczne powiedzenie niech będzie ponadczasową wytyczną przy refleksji nad wyborami i celami stawianymi przez uczniów, ale także i nauczycieli. Każdy uczeń interpretuje rzeczywistość według własnego oryginalnego i niepowtarzalnego klucza. Dlatego też zarówno same cele, jak i sposób ich osiągnięcia dla każdego będą nieco inne.

Warto pamiętać, że cele zewnętrzne, narzucane przez system, nie muszą być tożsame z celami uczniów. Jeżeli zakładamy, że celem edukacji jest rozwój młodego człowieka, pojawia się odwieczny dylemat, jak połączyć cele

17 Prawie Idealny Nauczyciel = dobry nauczyciel

18 M. Żylińska, op.cit., s. 25

Program Zainteresowania i Pasje

zinstytucjonalizowanej edukacji z wewnętrznymi, dyktowanymi przez naturę rozwojowymi celami ucznia. Rolą nauczycieli jest więc skrócenie dystansu między tym, czego chce uczeń, a tym czego wymaga system. Ta sytuacja nie jest komfortowa i niejako stoi w opozycji wobec wniosków płynących od neurobiologów, którzy twierdzą, iż nauczanie i uczenie się powinno być przyjazne mózgowi¹⁹. Jednocześnie nie można zapomnieć, że wystarczy, by uczniowie byli świadomi celów, aby zwiększyć szanse ich osiągnięcia.

Każdy uczeń przychodzi do szkoły z naturalną ciekawością świata. W przypadku edukacji wczesnoszkolnej najważniejszym celem ogólnym jest utrzymanie lub wzmocnienie naturalnej ciekawości, która z czasem przeradza się w konkretne zainteresowania i pasje. Inne cele wydają się być pochodną wzmocnienia zainteresowań. Jeżeli uczeń będzie miał szansę wyznaczania sobie celów i brania za nie odpowiedzialności pod okiem empatycznie nastawionego i uśmiechniętego nauczyciela, to takie cele szczegółowe, jak: czytanie, pisanie, rozumowanie, przetwarzanie, będą realizowane niejako „przy okazji”. Wielu nauczycieli zauważa, że tzw. motywacja jest pochodną ciekawości i zainteresowań uczniów. Jeżeli uczeń jest aktywnym uczestnikiem wykonującym określone zadanie, proces nauczania przebiega efektywniej. Taka aktywność jest możliwa głównie podczas realizacji projektów badawczych.

Cele, jakie stawiają autorzy programów nauczania, są często oderwane od tego, czego pragną uczniowie. Jak twierdzi cytowana wielokrotnie Marzena Żylińska cele zewnętrzne nie muszą pokrywać się z naturalną ciekawością świata. Każdy uczeń ma inną „przedwiedzę”, doświadczenia i zainteresowania. Trudno nie zgodzić się, iż „cele narzucone od góry i powiązane z nimi treści będą dobrze służyły każdemu uczniowi (...) to przejaw myślenia życzeniowego”²⁰. Jak twierdzi Marzena Żylińska „Uczniowie sami powinni mieć możliwość wyznaczania własnych celów i konsekwentnego dążenia do ich realizacji, a także nauczyć się wytrwałości. Taką postawę trudno rozwijać, gdy w grę wchodzi jedynie tzw. motywacja zewnętrzna”²¹.

Wnioski płynące z badań neurobiologów nie pozostawiają złudzeń. Gerhard Roth pisze: „mózg każdego człowieka, a właściwie jego część, układ limbiczny, zadaje pytanie o sens podejmowania trudu uczenia się. Informacje, które uznawane są za nowe i ważne zostają starannie wyselekcjonowane i przesłane do dalszych etapów przetwarzania”²². Tak więc cele, które eksperci edukacyjni z jakichś powodów uważają za ważne, wcale nie muszą być w ten sam sposób odbierane przez układ limbiczny uczniów. Jak twierdzi Żylińska: „mózgi uczniów działają autonomicznie, a to oznacza, że na podstawie posiadanej wiedzy same muszą nadać znaczenie określonym działaniom i treściom”²³. Oznacza to, że cele i treści muszą być w taki sposób wprowadzane, by zostały przez uczniów uznane za własne i ważne. Mistrzostwem, do którego powinni dążyć wszyscy nauczyciele, jest sytuacja, w której na fali rozwoju zainteresowań i pasji są realizowane cele zawarte w podstawie programowej. Rola nauczyciela ulega zmianie, to on staje się inicjatorem procesu nauki, w której sam uczeń zadaje sobie następujące pytania: Czego chciałbym się dowiedzieć? Po co to jest mi potrzebne? Jak będę chciał tę wiedzę wykorzystać w przyszłości? Ile czasu chciałbym poświęcić na naukę tego, co mnie interesuje? W jaki sposób chciałbym podzielić się swoimi odkryciami z innymi? Cele zawarte w programach powinny być taktowane jako elementy porządkujące i wspierające nauczyciela – przewodnika i refleksyjnego obserwatora. Autorzy głęboko wierzą, że każdy nauczyciel będzie balansował między różnymi treściami, metodami i materiałem nauczania, a tym co wybierze dziecko, aby uczeń miał poczucie, że to on wybiera cele, a nie są mu one narzucone z góry.

W programie ZIP nauczyciele to inspiratorzy, wspierający kształtowanie nawyków formułowania celów przez

19 Żylińska, op. cit. s.227

20 Ibidem str.107

21 Ibidem str.60

22 G. Roth, Bildung braucht Persönlichkeit. Wie lernen gelingt, Klett-Cotta, Stuttgart 2011

23 M. Żylińska op.cit., s. 52

Program Zainteresowania i Pasje

uczniów. Takie założenie daje szansę realizacji nauczania w zgodzie z indywidualnym wyborem każdego z uczniów. Wybór jednak nie powinien być zbyt szeroki. Dobrze jest aby nauczyciel, posiłkując się np. przyjętym w tym programie przykładem tematów, stworzył „pule wyboru”, czyli pewne inspirujące hasła, wokół których będą koncentrować się poszukiwania uczniów.

Oczywiście wybrane cele, jakie stawia uczeń, powinny być realizowane indywidualnie, jak i w zespołach. Wspólne odkrywanie, dzielenie się odpowiedzialnością, planowanie, poszukiwanie, to nic innego jak zespół celów z zakresu szerokiego spectrum kompetencji społecznych i emocjonalnych.

3.1. Cele ogólne

Celem edukacji wczesnoszkolnej jest przede wszystkim wspomaganie dziecka w rozwoju intelektualnym, emocjonalnym, społecznym, etycznym, fizycznym i estetycznym²⁴. Zgodnie z wytycznymi zawartymi w podstawie programowej²⁵ uczniowie powinni przyswoić podstawowe wiadomości na temat faktów, zasad, dotyczących tematów i zjawisk bliskich doświadczeniom uczniów oraz zdobyć umiejętności wykorzystywania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów. Podczas edukacji powinna zostać ukształtowane postawy, które warunkują sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Do najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w trakcie kształcenia ogólnego w szkole podstawowej należą:

- czytanie – rozumiane zarówno, jako prosta czynność, oraz jako umiejętność rozumienia, wykorzystywania i przetwarzania tekstów w zakresie umożliwiającym zdobywanie wiedzy
- rozwój emocjonalny, intelektualny i moralny
- uczestnictwo w życiu społeczeństwa
- umiejętność korzystania z podstawowych narzędzi matematyki w życiu codziennym
- umiejętność prowadzenia elementarnych rozumowań matematycznych
- umiejętność formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa
- umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w języku obcym, zarówno w mowie, jak i w piśmie
- umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno- komunikacyjnymi, w tym także dla wyszukiwania i korzystania z informacji
- umiejętność uczenia się, jako sposób zaspokajania naturalnej ciekawości świata, odkrywania swoich zainteresowań i przygotowania do dalszej edukacji

24 Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 maja 2014r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. Załącznik nr 2. Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych. https://www.men.gov.pl/images/do_pobrania/Załącznik_nr_2.pdf dostęp 09.08.2014

25 Ibidem

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

- umiejętność pracy zespołowej.

W oparciu o podstawę programową oraz własne doświadczenia autorzy wyznaczają główne cele programu ZIP:

- 1.) rozwój zainteresowań i pasji w połączeniu z użyciem nowych technologii komunikacyjno-informacyjnych
- 2.) przeniesienie uwagi uczniów z traktowania technologii jako źródła rozrywki, na wykorzystanie jej do tworzenia, przetwarzania, zdobywania rzetelnej wiedzy oraz publikowania swoich osiągnięć
- 3.) rozwój umiejętności współpracy i współdziałania
- 4.) kształtowanie umiejętności uczenia się
- 5.) kształtowanie kompetencji informatyczno-matematycznych i technicznych
- 6.) kształtowanie kompetencji językowych
- 7.) kształtowanie kompetencji obywatelskich.

3.2. Cele szczegółowe

Za dokument bazowy, podczas wyznaczania celów szczegółowych, posłużyły autorom programu zalecenia Parlamentu Europejskiego w sprawie kompetencji kluczowych w uczeniu się przez całe życie²⁶. Kompetencje są rozumiane jako połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji. Są one niezbędne do samorealizacji i rozwoju osobistego, a także do bycia w przyszłości bycia aktywnym obywatelem, umiejącym odnaleźć się w społeczności. Zdobywanie w procesie uczenia się takich kompetencji, rozumianych jako wartości uniwersalne, zwiększa szanse na przystosowanie się do nowych warunków pracy i życia społecznego.

Cele szczegółowe programu, będące połączeniem wiedzy, umiejętności i odpowiednich postaw obejmują:

Kształtowanie umiejętności uczenia się

- poznanie różnych technik wspomagających procesy uczenia się
- wzmacnianie wiary we własne możliwości
- odkrywanie indywidualnych i niepowtarzalnych talentów
- nauka organizacji pracy własnej i gospodarowania czasem
- nauka stawiania celów w ramach własnych pasji, zainteresowań i osiągnięć szkolnych
- nauka tworzenia wspomagającej informacji zwrotnej

26 Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/962/WE z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie [Dz.U. L 394 z 30.12.2006],

http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11090_pl.htm dostęp 20.08.2014

Program Zainteresowania i Pasje

- nauka umiejętności dostrzegania własnych sukcesów i porażek
- podtrzymywanie własnej ciekawości świata.

Kompetencje informatyczno-matematyczne i techniczne

- umiejętność wykorzystania narzędzi informatycznych i matematycznych

w życiu codziennym

- korzystanie z informacji, tworzenie i przetwarzanie danych przy użyciu nowych technologii
- praktyczne wykorzystanie technologii cyfrowych do rozwiązywania problemów
- przetwarzanie, selekcjonowanie i wykorzystywanie wiedzy z zakresu różnych dziedzin nauki do rozwiązywania problemów
- stawianie hipotez, weryfikowanie, dokonywanie obserwacji, wyciąganie wniosków
- posługiwanie się algorytmami do rozwiązywania problemów dnia codziennego²⁷.

Kompetencje językowe

- komunikatywne porozumiewanie się w mowie oraz piśmie
- krytyczno-twórcza analiza utworów literackich²⁸
- twórcze pisanie.

Kompetencje społeczne

- znajomość praw i obowiązków członka społeczności lokalnej, obywatela, członka społeczności globalnej
- aktywne zaangażowanie w życie grup społecznych na poziomie lokalnym, regionalnym
- umiejętność współpracy z różnymi grupami społeczności lokalnej
- umiejętność zachowania się w różnych sytuacjach społecznych.

Kompetencje wszechstronnej aktywności twórczej

- rozwijanie zainteresowań i zdolności twórczych uczniów,
- wdrażanie do samodzielnych poszukiwań i aktywności,
- inspirowanie do nawiązywania kontaktów międzyludzkich, wzajemnej życzliwości i tolerancji,
- tworzenie poczucia odpowiedzialności za wspólne przedsięwzięcie,
- wyrabianie szacunku dla pracy własnej i innych,

27 Autorzy rozumieją tutaj pojęcie algorytmu jako proste obliczenia pieniężne. Uczniowie klasy 2 czy 3 z powodzeniem wykonują obliczenia z resztą, stosując algorytm dopełniania kwot pieniężnych przy wydawaniu reszty np. przez kasjerki.

28 Cel ten można realizować przez wyrażanie swojego zdania/sądu na temat postaci i jej zachowania, tworzenie własnych zakończeń, itp.

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- dostrzeganie własnych możliwości i umiejętności przez likwidowanie niewiary we własne siły.

4. Treści kształcenia

Czołowy neurodydaktyk Manfred Spitzer przyznaje otwarcie „Bez przyjemności i z bardzo małą efektywnością uczymy się treści, które zostały nam narzucone”²⁹. Podobnie wypowiada się cytowana już wielokrotnie Marzena Żylińska „Głównym zadaniem nauczyciela nie jest przekazywanie wiedzy, ale rozbudzanie pasji u uczniów, a tej nie da się wymusić, można ją tylko zarazić”³⁰. Treści, które są narzucane z góry, nie sprzyjają motywacji. Jeśli uczeń będzie miał szansę wpływu na to, czego ma się uczyć, wówczas szansa osiągnięcia celów edukacyjnych wzrasta. Z naszej praktyki dydaktycznej w szkole wiemy, że ciekawość poznawcza uczniów bardzo często wykracza poza proponowane przez nauczyciela treści. Jesteśmy przekonani, iż uczeń, pod opieką refleksyjnego nauczyciela, który pozwoli mu uczestniczyć w doborze treści i materiału nauczania, nie tylko nabyte niezbędne umiejętności i wiedzę, ale też rozwine swoje zainteresowania.

Zgodne z rozporządzeniem³¹ Ministra Edukacji Narodowej nauczyciel, kierując się dobrem uczniów, ma za zadanie uwzględniać zróżnicowane możliwości dzieci. Oznacza to, że obowiązkiem wychowawcy jest dostosować nie tylko cele, ale też tempo pracy, treści, metody i środki nauczania do indywidualnych potrzeb każdego ucznia. Niezbędne jest więc przeprowadzanie okresowej diagnozy, jak i utrzymywanie stałej obserwacji uczniów oraz ewaluacji. Pierwsze lata w szkole to najlepszy czas na wykształcenie wiary we własne możliwości, która wydaje się kluczową cechą osobowości, mającą wpływ na nabywanie kolejnych umiejętności. Dlaczego więc nie potraktować pierwszych trzech lat jako wędrówki przez świat własnych pasji, realizowanej w ramach różnorodnych projektów? Taka koncepcja z pewnością pozwoli na dostosowanie treści do możliwości uczniów.

Zaproponowane treści mają układ spiralny, co oznacza, że w kolejnych latach powinny być rozbudowywane. Treści zostały opracowane w ramach każdego przedmiotu. W rozdziale 5 przedstawiono komentarz do realizacji treści. Program nie uwzględnia podziału treści na kolejne lata nauki. Zgodnie z tym, co zapisano powyżej, nauczyciel ma prawo sam decydować o doborze treści kierując się możliwościami i potrzebami indywidualnymi uczniów. W programie zawarto treści z podstawy programowej oraz wykraczające poza nią

i uzupełniające. Nie uwzględniono treści z zakresu języka mniejszości narodowej ani etnicznej.

29 M.Spitzer Jak uczy się mózg PWN Warszawa 2007 str.134

30 Żylińska, op. cit., str.270

31 Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 maja 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół <http://dokumenty.rcl.gov.pl/DU/rok/2014/pozycja/803> stan z dnia 18.08.2014

4.1. Edukacja polonistyczna

Treści	Osiągnięcia ucznia
Korzystanie z informacji	
<p>Słuchanie wypowiedzi i korzystanie z przekazywanych informacji. Prowadzenie dyskusji. Słuchanie audycji radiowych i nagrań audio. Parafrazowanie usłyszanej wypowiedzi. Słuchanie wierszy i opowiadań. Odpowiadanie na pytania dotyczące utworów. Formułowanie i zadawanie pytań w celu uzyskania informacji na temat słuchanych utworów. Czytanie tekstów literackich i odpowiadanie na pytania do nich. Czytanie instrukcji obsługi różnych urządzeń i korzystanie z nich. Wyszukiwanie w tekście potrzebnych informacji. Korzystanie ze słowników i encyklopedii. Pisanie życzeń na różne okazje. Pisanie listów. Pisanie ogłoszeń w przypadku zgubienia swoich rzeczy. Pisanie zaproszeń na uroczystości szkolne, urodziny itp. Pisanie notatki do kroniki po wydarzeniach szkolnych, wycieczkach itp. Odczytywanie ze zrozumieniem form użytkowych.</p>	<p>Uczeń uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji. Czyta i rozumie teksty przeznaczone dla dzieci na I etapie edukacyjnym oraz wyciąga z nich wnioski. Wyszukuje w tekście potrzebne informacje, w miarę możliwości korzysta ze słowników i encyklopedii przeznaczonych dla dzieci. Zna formy użytkowe: życzenia, zaproszenie, zawiadomienie, list, notatka do kroniki; potrafi z nich korzystać.</p>
Analiza i interpretacja tekstów kultury	

Program Zainteresowania i Pasje

<p>Czytanie różnych tekstów kultury i ustosunkowywanie się do nich.</p> <p>Rozszerzanie zasobu słownictwa poprzez poznawane teksty.</p> <p>Zaznaczanie wybranych fragmentów tekstu.</p> <p>Określanie czasu i miejsca akcji.</p> <p>Wskazywanie głównych bohaterów.</p> <p>Ciche i głośne czytanie.</p> <p>Czytanie z podziałem na role.</p> <p>Recytowanie tekstów.</p> <p>Zwracanie uwagi na interpunkcję i intonację.</p> <p>Wypożyczenie książek ze szkolnej biblioteki.</p> <p>Udzielanie się w przedstawieniach szkolnych i scenkach klasowych.</p> <p>Opowiadanie o ulubionych książkach i widzianych spektaklach teatralnych, filmach.</p> <p>Wygłaszanie z pamięci ulubionych wierszy.</p> <p>Korzystanie z pomocy dydaktycznych, w tym: komputera, Internetu, telefonu, aparatu fotograficznego, tabletu i innych.</p> <p>Uzupełnianie zeszytu ćwiczeń.</p> <p>Korzystanie z podręczników.</p>	<p>Przejawia wrażliwość estetyczną.</p> <p>Rozszerza zasób słownictwa.</p> <p>W tekście literackim zaznacza wybrane fragmenty, określa czas i miejsce akcji, wskazuje głównych bohaterów.</p> <p>Czyta teksty i recytuje wiersze z uwzględnieniem interpunkcji i intonacji.</p> <p>Ma potrzebę kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci, czyta wybrane przez siebie i wskazane przez nauczyciela książki, wypowiada się na ich temat.</p> <p>Pod kierunkiem nauczyciela korzysta z podręczników, zeszytów, pomocy dydaktycznych w tym nowych technologii.</p>
--	--

Tworzenie wypowiedzi

<p>Opowiadanie o wydarzeniach wczorajszego dnia, weekendu, minionej wycieczki.</p> <p>Opowiadanie treści przeczytanego tekstu literackiego.</p> <p>Opisywanie przedmiotów z najbliższego otoczenia.</p> <p>Pisanie listów do różnych adresatów.</p> <p>Składanie życzeń.</p> <p>Pisanie kartek z wakacji.</p> <p>Pisanie e-maili.</p> <p>Życzliwe ocenianie innych.</p> <p>Udzielanie informacji zwrotnej rówieśnikom.</p> <p>Rozmawianie przez telefon.</p> <p>Przeprowadzanie wywiadów.</p> <p>Odgrywanie scenek dialogowych.</p> <p>Rozmawianie na temat swoich zainteresowań.</p> <p>Rozmawianie na różne tematy.</p> <p>Zadawanie pytań na nurtujące tematy.</p> <p>Tłumaczenie kolegom znaczenia niezrozumiałych słów.</p>	<p>Tworzy w formie ustnej i pisemnej: kilkudzaniową wypowiedź, krótkie opowiadanie i opis, list prywatny, e-mail, życzenia, zaproszenie.</p> <p>Dobiera właściwe formy komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych.</p> <p>Uczestniczy w rozmowach: zadaje pytania, udziela odpowiedzi i prezentuje własne zdanie; poszerza zakres słownictwa i struktur składniowych.</p> <p>Dbą o kulturę wypowiedzianą się; poprawnie artykułuje głoski, akcentuje wyrazy, stosuje pauzy i właściwą intonację w zdaniu oznajmującym, pytającym i rozkazującym; stosuje formuły grzecznościowe.</p> <p>Dostrzega różnicę pomiędzy literą a głoską; dzieli wyrazy na sylaby; oddziela wyrazy w zdaniu, zdania w tekście.</p>
--	--

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

<p>Budowanie zdań prostych i złożonych. Rozpoznawanie spójników w zdaniu. Słuchanie i reagowanie na polecenia nauczyciela. Głośne i staranne czytanie na forum klasy. Zadawanie pytań, uczestniczenie w rozmowie, odpowiadanie na pytania po wysłuchaniu rozmówcy. Stosowanie zwrotów grzecznościowych. Dostrzeganie różnicy pomiędzy literą i głoską.</p>	
--	--

3.2. Język obcy nowożytny

Treści	Osiągnięcia ucznia
Słuchanie i mówienie	
<p>Słuchanie komunikatów. Uważne słuchanie ze zrozumieniem czytanych i opowiadanych tekstów. Rozróżnianie znaczenia wyrazów. Budowanie pytań i odpowiedzi. Recytowanie wierszyków i rymowanek. Powtarzanie indywidualne. Powtarzanie grupowe. Rozpoznawanie dźwięków. Rozpoznawanie słów, w których występują dane dźwięki. Łamańce językowe. Odgrywanie scenek z życia codziennego. Gry i zabawy dydaktyczne.</p>	<p>Wie, że ludzie porozumiewają się różnymi językami. Właściwie reaguje na komunikaty w sposób werbalny i niewerbalny. Rozumie wypowiedzi nauczyciela i kolegów. Rozróżnia i rozumie wyrazy o podobnym brzmieniu. Buduje proste dialogi adekwatne do sytuacji, zabawy, wysłuchanego komunikatu. Zadaje pytania, udziela odpowiedzi na pytania kolegów, nauczyciela.</p>
Czytanie	
<p>Rozszerzanie zasobu słownictwa poprzez poznawane teksty. Zaznaczanie wybranych fragmentów tekstu. Wskazywanie głównych bohaterów. Ciche i głośne czytanie. Czytanie z podziałem na role. Recytowanie tekstów. Zwracanie uwagi na interpunkcję i intonację. Wypożyczenie książek ze szkolnej biblioteki. Czytanie wyrazów, zdań, prostych tekstów, dialogów. Korzystanie ze słowników obrazkowych, książeczek, środków multimedialnych.</p>	<p>Czyta ze zrozumieniem proste teksty. Uzupełnia zdania z lukami i buduje pytania do tekstu. Interpretuje w różnych formach odczytane informacje. Czyta teksty z uwzględnieniem interpunkcji i intonacji. Pod kierunkiem nauczyciela korzysta z podręczników, zeszytów, pomocy dydaktycznych w tym nowych technologii.</p>

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Korzystanie z pomocy dydaktycznych, w tym: komputera, Internetu, telefonu, aparatu fotograficznego, tabletu i innych	
Pisanie	
<p>Przepisywanie wyrazów i zdań. Samodzielne pisanie wyrazów, zdań. Podpisywanie ilustracji, historyjek. Przygotowywanie plakatów informacyjnych do prezentacji w klasie. Korespondencja z anglojęzycznymi uczniami z zagranicy za pośrednictwem Internetu. Pisanie krótkich form użytkowych: pocztówek, wiadomości tekstowych, wiadomości e-mail, życzeń, ogłoszeń, zaproszeń. Uzupełnianie luk w słowach i zdaniach. Rozwiązywanie krzyżówek. Dobieranie słów angielskich i ich polskich odpowiedników. Tworzenie list nowego słownictwa.</p>	<p>Przepisuje wyrazy, zdania. Píše ze słuchu i samodzielnie wyrazy, zdania. Podpisuje obrazki. Koresponduje za pośrednictwem Internetu. Potrafi napisać list, wiadomość tekstową, pocztówkę, e-mail, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia.</p>

4.3. Edukacja muzyczna³²

Treści	Osiągnięcia ucznia
Odbiór muzyki	
<p>Śpiew ze zróżnicowaniem dynamiki, tempa oraz nastroju. Śpiew w jednej grupie, w małych grupach z przydzieleniem każdej grupie fragmentu piosenki. Śpiew całej grupy na przemian ze śpiewem solowym lub melodią graną na instrumencie melodycznym. Śpiew indywidualny, Śpiew z wybranym dyrygentem, który przedstawia propozycje dotyczące liczby solistów, zmian tempa, dynamiki, akompaniamentu instrumentów. Zabawy oparte na tworzenie opowieści nawiązującej do tekstu piosenki. Tworzeniu własnej melodii do tekstu piosenki. Tworzenie rytmów do tekstu piosenki. Realizacja piosenki w połączeniu z inscenizacją.</p>	<p>Śpiewa w zespole piosenki ze słuchu (nie mniej niż 10 utworów w roku szkolnym). Gra na instrumentach perkusyjnych - proste rytmy i wzory rytmiczne. Realizuje sylabami rytmicznymi, gestem oraz ruchem proste rytmy i wzory rytmiczne. Gra na instrumentach melodycznych (proste melodie i akompaniamenty). Reaguje ruchem na puls rytmiczny i jego zmiany, na zmiany: tempa, metrum i dynamiki (maszeruje, biega, podskakuje). Tańczy podstawowe kroki i figury krakowiaka, polki oraz innego, prostego tańca ludowego. Rozróżnia podstawowe elementy muzyki (melodia, rytm, wysokość dźwięku, akompaniament, tempo, dynamika).</p>

32 W oparciu o „Muzyka w przedszkolu” Beatrix Podolska, Oficyna wydawnicza Impuls, Kraków 2008

Program Zainteresowania i Pasje

Śpiewanie, granie, wyklaskiwanie rytmu, piosenki lub jej fragmentów w formie zagadek muzycznych.

Opracowywanie osobno melodii, tekstu i rytmu.

Przedstawianie tekstu piosenek za pomocą obrazu.

Rytmizacja przysłów, zdań z jednoczesnym klaskaniem, pstrykaniem oraz tupaniem.

Powtarzanie rytmów na zasadzie echa (głosem oraz instrumentem).

Wyrażanie za pomocą całego ciała oraz tataizacją całej nuty, półnuty, ćwierćnuty, ósemki oraz szesnastki przy akompaniamencie pianina lub innego instrumentu. Granie krótkich, prostych fragmentów melodii z zapisu nutowego. Nauka krótkich fragmentów melodii poprzez powtarzanie ze słuchu.

Zapamiętywanie melodii.

Indywidualna gra, w małych oraz dużych grupach.

Akompaniament do wierszy.

Akompaniament do zabaw.

Pokazywanie gestem lub ruchem zmiany tempa, puls rytmiczny, tempo, metrum i dynamiki do muzyki granej przez drugie dziecko, przez nauczyciela lub puszczonej z płyty.

Taniec w parach.

Taniec w kole.

Tańce przeplatane z klaskaniem rytmów.

Ćwiczenia ułatwiające wprowadzenie tańca, związane ze sprawnością ruchową, szybkim przejściu z jednej czynności ruchowej do drugiej, poczuciem metrum, poczuciem frazy muzycznej, koordynacją słuchowo-ruchową.

Spostrzeganie powtórzeń i kontrastów w budowie piosenek i form tanecznych.

Pokazywanie gestem lub ruchem elementów muzycznych podczas słuchania muzyki.

Ćwiczenia słuchowe mające na celu rozpoznawanie elementów muzyki.

Używanie obrazów symbolizujących dany element muzyczny.

Poznanie zapisu różnych elementów muzyki.

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Próba zapisywania własnych pomysłów muzycznych i pojedynczych elementów muzycznych za pomocą istniejącej notacji muzycznej.
Wymyślanie własnej notacji muzycznej.
Wyrażanie ruchowo czasu trwania wartości rytmicznych nut i pauz ustaloną metodą,
Wymyślanie własnego sposobu wyrażania ruchowo czasu trwania wartości rytmicznych nut i pauz.
Przedstawianie na kartce papieru, używając różnych technik plastycznych charakteru emocjonalnego muzyki.
Opowiadanie o charakterze muzyki.
Wymyślanie historii do charakteru muzyki.
Dopasowywanie istniejących obrazów lub tekstów do danego przykładu muzycznego. Słuchanie utworów wykonanych solo i na różne zespoły, dopasowując obrazki do usłyszanych fragmentów.
Wcielanie się w postać dyrygenta i tworzenie własnych zespołów w różnym składzie (duet, tercet, kwartet itd.).
Słuchanie utworów i dopasowywania obrazków do usłyszanych fragmentów.
Wcielanie się w postać dyrygenta i tworzenie chóru z różnym układem głosów.
Rysowanie różnych usłyszanych instrumentów.
Słuchanie nagrań na filmach.
Dopasowywanie obrazków do słyszanych fragmentów instrumentów.
Słuchanie utworów o budowie AB i ABA.
Wskazywanie ruchem oraz gestem kolejnych części utworu.
Przedstawianie muzyki za pomocą obrazka.
Tworzenie własnej muzyki o budowie AB i ABA.

Czyta ze zrozumieniem proste teksty.
Uzupełnia zdania z lukami i buduje pytania do tekstu.
Interpretuje w różnych formach odczytane informacje.
Czyta teksty z uwzględnieniem interpunkcji i intonacji.
Pod kierunkiem nauczyciela korzysta z podręczników, zeszytów, pomocy dydaktycznych w tym nowych technologii.
Rozróżnia znaki notacji muzycznej
(wyraża ruchowo czas trwania wartości rytmicznych, nut i pauz)
Rozróżnia i wyraża środkami pozamuzycznymi charakter emocjonalny muzyki.
Rozpoznaje utwory wykonane: solo i zespołowo, na chór i orkiestrę.
Orientuje się w rodzajach głosów ludzkich (sopran, bas).
Orientuje się w instrumentach muzycznych (fortepian, gitara, skrzypce, trąbka, flet, perkusja).
Rozpoznaje podstawowe formy muzyczne – AB, ABA (wskazuje ruchem lub gestem ich kolejne części).

Tworzenie muzyki.

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Wspólne instrumentowanie piosenki, wiersza lub opowiadania.

Swobodna instrumentacja piosenki, wiersza albo opowiadania bez uprzedniego zaplanowania jej przebiegu.

Swobodna instrumentacja piosenki, wiersza lub opowiadania wg interpretacji dziecka dyrygenta.

Instrumentacja podporządkowana określonej dyscyplinie np. formie A-B(dwie części różne), rytmowi lub tekstowi.

Tworzenie własnych ilustracji dźwiękowych do istniejącego lub wymyślonego obrazu za pomocą: instrumentów perkusyjnych oraz melodycznych; stworzonych przez siebie; z zastosowaniem różnych odgłosów.

Tworzenie z wykorzystaniem rekwizytów opowieści ruchowej do piosenki oraz do miniatury instrumentalnej puszczanej z płyty lub granej na instrumencie.

Pokazywanie za pomocą gestu o czym opowiada piosenka.

Śpiewanie wymyślonej historii na dany temat.

Śpiewanie tego, co dziecko widzi na obrazku.

Śpiewanie własnej melodii do słów.

Wybór dynamiki piosenki.

Szukanie dźwięków na instrumentach (wydobywanie ciekawych efektów brzmieniowych).

Improwizowanie solowych partii instrumentalnych na przemian i improwizacją grupową (forma ronda).

Granie poprzedników i następników.

Dyrygowanie zespołem instrumentów

z zastosowaniem różnych sposobów budowy utworu w powiązaniu ze zmianami dynamiki, tempa i barwy dźwięku.

Granie w zespole z wprowadzeniem zmian tempa i dynamiki.

Akompaniowanie do śpiewu, utworów tanecznych, czysto instrumentalnych.

Tworzy proste ilustracje dźwiękowe do tekstów.

Tworzy proste ilustracje dźwiękowe do obrazów.

Tworzy improwizacje ruchowe do muzyki.

Improwizuje głosem według ustalonych zasad.

Improwizuje na instrumentach według ustalonych zasad.

Wykonuje proste utwory, interpretuje je zgodnie z ich rodzajem i funkcją

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

4.4. Edukacja plastyczna

Treści	Osiągnięcia ucznia
Obserwacja i doświadczenie	
Określanie cech przedmiotów i zjawisk: kształtu, wielkości, proporcji, położenia, waloru różnych barw. Wprowadzanie nowych działań i technik plastycznych, np.: collage, stemplowanie, odbijanie itp.	Uwzględnia w pracach własne obserwacje i doświadczenia. Potrafi określić cechy charakterystyczne różniące ludzi, zwierzęta, rośliny (różnice, podobieństwa, proporcje).
Działalność plastyczna	
Wykonywanie prac plastycznych o różnej tematyce i różnymi poznanymi już technikami. Przedstawianie w pracach plastycznych nastroju, stanów uczuciowych oraz scen, zjawisk i sytuacji. Realizowanie prostych projektów w zakresie form użytkowych	Wykonuje prace techniczne poznanymi technikami. Projektuje przestrzenne formy użytkowe z zastosowaniem rytmu, symetrii. Potrafi przedstawić nastrój, stany uczuciowe, sceny, zjawiska, używając poznanych środków wyrazu.
Wiadomości z zakresu sztuk plastycznych	
Poznananie dziedzin działalności twórczej człowieka. Poznananie dyscyplin sztuki, rzemiosła artystycznego, sztuki ludowej. Poznananie pojęć z zakresu plastyki takich jak światło, bryła, ruch. Poznananie zawodów takich jak architekt, ilustrator, grafik komputerowy, projektant mody, fotografik. Poznananie sztuki użytkowej (np. tkactwo, ceramika). Poznananie takich miejsc jak galeria, pracownia malarska, rzeźbiarska, muzeum. Poznananie pojęć oryginał i kopia. Poznananie wybranych dzieł architektury, sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury.	Określa dziedziny sztuk plastycznych, specjalności zawodowe oraz czynności i narzędzia. Posługuje się poznanymi pojęciami z zakresu sztuki. Zna formy istnienia dzieła; oryginał, kopia, reprodukcja, odbitka. Poznaje regionalną sztukę i kulturę. Rozpoznaje wybrane dzieła sztuki polskiej i europejskiej, opisuje ich cechy charakterystyczne. Posługuje się podstawowymi terminami z zakresu edukacji plastycznej.

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

4.5. Edukacja społeczna

Treści	Osiągnięcia ucznia
Wychowanie do zgodnego współdziałania z rówieśnikami i dorosłymi	
<p>Opowiadanie o swojej rodzinie, tradycjach. Podejmowanie obowiązków domowych i rzetelne ich wypełnianie. Wyjaśnianie, czym jest sytuacja ekonomiczna rodziny, i uświadamianie, że trzeba do niej dostosować swe oczekiwania. Kształtowanie poprawnego zachowania się w stosunku do dorosłych i rówieśników (formy grzecznościowe). Dyskusje, symulacje uświadamiające potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami w miejscu zamieszkania, respektowanie prawa innych do pracy i wypoczynku.</p>	<p>Odróżnia dobro od zła, stara się być sprawiedliwym i prawdomównym; nie krzywdzi słabszych i pomaga potrzebującym.</p> <p>Identyfikuje się ze swoją rodziną i jej tradycjami; podejmuje obowiązki domowe i rzetelnie je wypełnia; rozumie, co to jest sytuacja ekonomiczna rodziny, i wie, że trzeba do niej dostosować swe oczekiwania.</p> <p>Wie, jak należy zachowywać się w stosunku do dorosłych i rówieśników (formy grzecznościowe). Rozumie potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami w miejscu zamieszkania; jest chętny do pomocy, respektuje prawo innych do pracy i wypoczynku.</p>
Kształtowanie tolerancji	
<p>Kształtowanie świadomości, że wszyscy ludzie mają równe prawa. Poznawanie praw ucznia i jego obowiązków (w tym zasady bycia dobrym kolegą), respektowanie ich.</p>	<p>Jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej itp.;</p> <p>Wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa.</p> <p>Zna prawa ucznia i jego obowiązki (w tym zasady bycia dobrym kolegą), respektuje je.</p>
Wychowanie obywatelskie.	

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

<p>Uczestniczenie w szkolnych wydarzeniach.</p> <p>Uczestniczenie w wydarzeniach organizowanych przez lokalną społeczność.</p> <p>Rozpoznawanie symboli narodowych (barwy, godło, hymn narodowy) oraz poznanie najważniejszych wydarzeń historycznych.</p> <p>Poznanie sylwetek osób szczególnie zasłużonych dla miejscowości, w której mieszka, dla Polski i świata;</p> <p>Kształtowanie szacunku do pracy.</p> <p>Zapoznanie z pracą np. kolejarza, aptekarza, policjanta, weterynarza.</p>	<p>Uczestniczy w szkolnych wydarzeniach.</p> <p>Zna najbliższą okolicę, jej ważniejsze obiekty, tradycje; wie, w jakim regionie mieszka.</p> <p>Uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez lokalną społeczność.</p> <p>Zna symbole narodowe (barwy, godło, hymn narodowy) i najważniejsze wydarzenia historyczne; orientuje się kto, i dlaczego jest szczególnie zasłużony dla miejscowości, w której mieszka, dla Polski i świata.</p> <p>Wie, jak ważna jest praca w życiu człowieka.</p> <p>Wie, jaki zawód wykonują jego najbliżsi i znajomi; wie, czym zajmuje się np. kolejarz, aptekarz, policjant, weterynarz.</p>
--	---

4.6 Edukacja przyrodnicza

Treści	Osiągnięcia ucznia
<p>Obserwowanie i przeprowadzanie prostych doświadczeń przyrodniczych, analizowanie wykonanych działań oraz powiązanie przyczyn ze skutkiem;</p>	<p>Uczeń potrafi przeprowadzić proste doświadczenia przyrodnicze, sformułować obserwację oraz połączyć przyczynę ze skutkiem w prostych eksperymentach i zachodzących zjawiskach.</p>
<p>Opisywanie życia w wybranych ekosystemach: w lesie, ogrodzie, parku, na łące i w zbiornikach wodnych;</p>	<p>Wskazuje organizmy w wybranych ekosystemach, rozpoznaje i opisuje różnorodność środowisk i form życia (głównie rośliny i zwierzęta) w nich występujących.</p>
<p>Nazywanie charakterystycznych elementów typowych krajobrazów Polski: nadmorskiego, nizinnego, górskiego;</p>	<p>Uczeń poszerza wiedzę o swoim kraju, potrafi nazwać elementy charakterystyczne dla typowych krajobrazów Polski: nadmorskiego, nizinnego oraz górskiego, dostrzega ich różnorodność.</p>
<p>Rozpoznawanie i nazywanie zwierząt i roślin typowych dla wybranych regionów Polski; oraz niektórych zwierząt egzotycznych;</p>	<p>Uczeń rozpoznaje i nazwa popularne gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla typowych regionów Polski oraz niektóre zwierzęta egzotyczne;</p>

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

<p>Poznanie i wyjaśnianie zależności zjawisk zachodzących w przyrodzie od pór roku (np. odloty i przyloty ptaków, zapadanie w sen zimowy, zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla poszczególnych pór roku), prowadzenie obserwacji pogody oraz kalendarza pogody, zapowiadanie pogody.</p>	<p>Uczeń dostrzega różnorodność zjawisk atmosferycznych zachodzących w przyrodzie, a także związane z nimi zmiany zachodzące w świecie roślin i zwierząt, szuka wyjaśnień zależności zjawisk przyrody od pór roku, stawia pytania, weryfikuje swoje hipotezy, obserwuje pogodę, prowadzi prosty kalendarz obserwacji pogody, wymienia podstawowe przyrządy meteorologiczne typu: termometr, wiatromierz, barometr</p>
<p>Podejmowanie działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; poznanie zniszczeń przyrody spowodowanych przez człowieka (wypalanie łąk, zaśmiecanie lasów, nadmierny hałas, kłusownictwo).</p>	<p>Uczeń wykazuje inicjatywę oraz podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku, wie, jakie zniszczenia w przyrodzie powoduje człowiek (wypalanie łąk, zaśmiecanie lasów, nadmierny hałas, kłusownictwo).</p>
<p>Poznanie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin: a) wpływ światła słonecznego na cykliczność życia na Ziemi, Poznanie właściwości i znaczenia powietrza i wody dla życia ludzi, roślin i zwierząt, uświadomienie konieczności jej oszczędzania Znaczenie wybranych skał i minerałów dla człowieka (np. węgla i gliny).</p>	<p>Uczeń dostrzega wpływ przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin. Zna wpływ światła na cykliczność życia na Ziemi. Uczeń wie jakie znaczenie ma powietrze i woda w życiu człowieka, roślin i zwierząt, zna właściwości wody i formy jej występowania w przyrodzie, przeprowadza proste doświadczenia z powietrzem i wodą. Wie dlaczego należy oszczędzać wodę. Dostrzega znaczenie wybranych skał i minerałów dla człowieka.</p>
<p>Nazywanie części ciała i głównych organów wewnętrzne zwierząt i ludzi (np. serce, płuca, żołądek).</p>	<p>Uczeń zna budowę swojego ciała, podstawowe organy wewnętrzne (np.. serce, płuca, itp.) oraz interesuje się ich działaniem, nazywa części ciała i główne organy u zwierząt.</p>
<p>Poznanie podstawowych zasad racjonalnego odżywiania się; rozumienie konieczności kontrolowania stanu zdrowia i stosowanie się do zaleceń stomatologa i lekarza;</p>	<p>Uczeń posiada i utrwała wiedzę dotyczącą zdrowego stylu życia i odżywiania, wie, że właściwe decyzje i wybory sprzyjają zdrowiu, rozumie konieczność kontrolowania stanu zdrowia i stosowania się do zaleceń lekarza i stomatologa.</p>
<p>Dbanie o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych (w miarę swoich możliwości); poszerzenie wiadomości o zagrożeniach ze strony roślin i zwierząt, a także w zagrożeniach pogodowych (typu: burza, huragan, śnieżyca, lawina, powódź itp.), postępowanie w sytuacjach zagrożenia</p>	<p>Uczeń dba o bezpieczeństwo swoje i innych, zna zagrożenia pochodzące ze strony roślin, zwierząt oraz zjawisk pogodowych, posiada świadomość, że odpowiednim zachowaniem chronimy się przed zagrożeniami, a także wie w jaki sposób należy się zachować w takich sytuacjach.</p>
<p>Poznanie sposobów segregowania śmieci.</p>	<p>Uczeń wie, że należy segregować śmieci oraz zna sposoby segregacji.</p>

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Poznanie zagrożenia ze strony człowieka dla środowiska naturalnego (np.: wypalanie łąk, zatrucie powietrza i wód, pożary lasów, wyrzucanie odpadów i spalanie śmieci) oraz sposobów ochrony przyrody (np.: nie śmiecenie, szanowanie roślin i zwierząt).	Uczeń wie, jakie zagrożenia dla środowiska przyrodniczego może stwarzać człowiek oraz zna sposoby ochrony przyrody.
--	---

4.7. Edukacja matematyczna

Treści	Osiągnięcia ucznia
Uzupełnianie ciągów liczbowych (wstawianie brakujących liczb w puste pola).	Liczy (w przód i w tył) od danej liczby po 1, po 2, po 5. Liczy dziesiątkami od danej liczby w zakresie 100 i setkami od danej liczby w zakresie 1000.
Zamiana zapisu słownego na cyfrowy. Zamiana zapisu cyfrowego na słowny. Ważenie przedmiotów na wadze kuchennej i zapisywanie wyświetleń wagi słownie.	Zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000.
Wstawianie znaku $<$, $>$ lub $=$ pomiędzy dwie zapisane liczby. Zapisywanie i porównywanie liczb na osi liczbowej. Szacowanie na konkretach (wskazywanie gdzie jest więcej, a gdzie mniej). Szacowanie liczby przedmiotów będących w otoczeniu dziecka.	Porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 1000 (słownie i z użyciem znaków $<$, $>$, $=$).
Wykonywanie obliczeń według przykładu. Wykonywanie obliczeń w zeszycie. Rozwiązywanie zadań z diagramem działań przeciwnych. Sprawdzanie wyniku odejmowania za pomocą dodawania w zeszycie lub przy pomocy kalkulatora.	Dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100 (bez algorytmów działań pisemnych). Sprawdza wyniki odejmowania za pomocą dodawania.
Uzupełnianie tabel mnożenia. Uzupełnianie wielokrotności liczb. Zaznaczanie wielokrotności liczb w tabeli stu liczb. Wykonywanie mnożenia na czas na platformie edukacyjnej (np. matzoo.pl). Praca w parach z kalkulatorem w formie odpytywania.	Podaje z pamięci iloczyn w zakresie tabliczki mnożenia.

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

<p>Rozwiązywanie zadań na dzielenie na konkretach. Sprawdzanie wyniku dzielenia za pomocą mnożenia. Rozwiązywanie zadań na dzielenie i sprawdzanie wyniku za pomocą mnożenia na kalkulatorze. Sprawdzanie na ile osób można rozdzielić daną liczbę przedmiotów – praca na konkretach. Wykonywanie dzielenia z resztą na konkretach.</p>	<p>Wykonuje dzielenie w zakresie tabliczki mnożenia. Sprawdza wyniki dzielenia za pomocą mnożenia. Wykonuje dzielenie z resztą na konkretach;</p>
<p>Rozwiązywanie zadań z użyciem komputera. Rozwiązywanie zadań w zeszyce. Praca z łamigłówką Magiczny Trójkąt lub kartami wykonanymi na wzór Magicznego Trójkąta.</p>	<p>Rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka (bez przenoszenia na drugą stronę).</p>
<p>Rozwiązywanie zadań tekstowych na przygotowanych kartach pracy. Układanie własnych zadań tekstowych na podstawie sytuacji życiowych. Rozwiązywanie zadań tekstowych z pytaniem „o ile mniej?“, „o ile więcej?“ Rozwiązywanie zadań metodą rysunkową.</p>	<p>Rozwiązuje zadania tekstowe wymagające wykonania jednego działania (w tym zadania na porównywanie różnicowe, ale bez porównywania ilorazowego).</p>
<p>Rozwiązywanie zadań wymagających przedstawiania kwot pieniężnych w postaci monet, a także monet i banknotów. Rozwiązywanie zadań dotyczących Dodawania kwot pieniężnych w zeszyce. Rozwiązywanie zadań dotyczących obliczania reszty w zeszyce. Zabawa w sklep (nauka wydawania reszty).</p>	<p>Wykonuje łatwe obliczenia pieniężne (cena, ilość, wartość). Radzi sobie w sytuacjach codziennych wymagających takich umiejętności.</p>
<p>Mierzenie długości przedmiotów w sytuacjach rzeczywistych (mierzenie wysokości schodów, długości korytarza, szerokości stołu, obwodu pasa itp.).</p>	<p>Mierzy i zapisuje wynik pomiaru długości, szerokości i wysokości przedmiotów oraz odległości.</p>
<p>Mierzenie długości odcinków i zapisywanie ich długości posługując się jednostkami długości (cm i mm). Mierzenie odległości i zapisywanie wyników pomiarów posługując się jednostkami długości (cm i m).</p>	<p>Posługuje się jednostkami: milimetr, centymetr, metr.</p>

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

<p>Obliczanie obwodów figur geometrycznych. Mierzenie odległości przy pomocy kroków, miarek itp. Sprawdzanie odległości między miejscowościami przy pomocy stron typu googlemaps.pl.</p>	<p>Wykonuje łatwe obliczenia dotyczące miar długości (bez zamiany jednostek i wyrażeń dwumianowanych w obliczeniach formalnych).</p> <p>Używa pojęcia kilometr w sytuacjach życiowych, np. jechaliśmy autobusem 27 kilometrów (bez zamiany na metry).</p>
<p>Ważenie przedmiotów przy użyciu wagi szalkowej i wagi elektronicznej. Porównywanie wagi przedmiotów. Zapisywanie wagi przedmiotów przy użyciu określeń kilogram, dekagram, gram.</p>	<p>Waży przedmioty, używając określeń: kilogram, pół kilograma, dekagram, gram.</p> <p>Wykonuje łatwe obliczenia, używając tych miar (bez zamiany jednostek i bez wyrażeń dwumianowanych w obliczeniach formalnych).</p>
<p>Praca z pojemnikami z miarką (mililitry i litry): przelewanie wody.</p>	<p>Odmierza płyny różnymi miarkami. Używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra.</p>
<p>Odczytywanie temperatury na termometrze klasowym Zaznaczanie na rysunkach termometrów odpowiedniej temperatury. Porównywanie temperatury wskazywanej przez termometr szkolny z temperaturą wskazywaną na platformie pogodowej.</p>	<p>Odczytuje temperaturę (bez konieczności posługiwania się liczbami ujemnymi, np. 5 stopni mrozu, 3 stopnie poniżej zera).</p>
<p>Rozwiązywanie zadań polegających na zamianie liczb w układzie dziesiętnym na liczby rzymskie. Rozwiązywanie zadań polegających na zamianie liczb rzymskich na liczby w układzie dziesiętnym. Zaznaczanie liczb rzymskich na zegarze.</p>	<p>Odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII.</p>
<p>Układanie rozsypanek rysunkowych i wyrazowych; wyszukiwanie miesięcy w kalendarzu.</p>	<p>Zna nazwy pór roku, dni tygodnia, miesięcy i potrafi je zapisywać.</p>
<p>Zapisywanie daty bieżącego dnia rozwiązywanie zadań polegających na wypisywaniu kolejnych miesięcy praca z kalendarzem.</p>	<p>Podaje i zapisuje daty. Zna kolejność dni tygodnia i miesięcy. Porządkuje chronologicznie daty. Wykonuje obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych.</p>

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

<p>Wykonywanie zegara tarczowego. Odczytywanie wskazań zegara klasowego. Odczytywanie godziny ustawionej przez nauczyciela na zegarze tarczowym i elektronicznym (pomoc dydaktyczna) Ustawianie zegara tak, aby wskazywał określoną godzinę. Zaznaczanie godziny na rysunku zegara.</p>	<p>Odczytuje wskazania zegarów: w systemach: 12- i 24-godzinnym, wyświetlających cyfry i ze wskazówkami.</p>
<p>Zamiana zapisu słownego godziny na zapis cyfrowy i odwrotnie.</p>	<p>Posługuje się pojęciami: godzina, półgodziny, kwadrans, minuta.</p> <p>Wykonuje proste obliczenia zegarowe (pełne godziny).</p>
<p>Zabawa z figurami geometrycznymi (rozpoznawanie figur geometrycznych). Odnajdywanie figur geometrycznych w otoczeniu. Rysowanie obrazków tematycznych. Segregowanie figur geometrycznych.</p>	<p>Rozpoznaje i nazywa koła, kwadraty, prostokąty i trójkąty (również nietypowe, położone w różny sposób oraz w sytuacji, gdy figury zachodzą na siebie).</p>
<p>Rysowanie odcinków o określonej długości. Rysowanie obrazków tematycznych posługując się linijką.</p>	<p>Rysuje odcinki o podanej długości.</p>
<p>Układanie figur ze słomek lub patyków o określonej długości. Obliczanie obwodów narysowanych figur w zeszytach. Praca z geoplanem lub ćwiczenia na bazie geoplanu. Mierzenie długości za pomocą metra krawieckiego, taśmy mierniczej.</p>	<p>Oblicza obwody trójkątów, kwadratów i prostokątów (w centymetrach).</p>
<p>Praca z lustrem. Rysowanie drugiej połowy figury symetrycznej samodzielnie lub z pomocą lustra. Wycinanie i składanie figur symetrycznych – rozety.</p>	<p>Rysuje drugą połowę figury symetrycznej.</p> <p>Rysuje figury w powiększeniu i pomniejszeniu.</p>
<p>Kontynuowanie rysowania szlaczków, rozet.</p>	<p>Kontynuuje regularność w prostych motywach (np. szlaczki, rozety)</p>

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

<p>Dzielenie rzeczywistych przedmiotów na równe części: podział pizzy, jabłka itp.</p> <p>Zamalowywanie części figury tak, aby zamalowana część była określonym ułamkiem.</p> <p>Podpisywanie zamalowanych części figur przy pomocy ułamka.</p> <p>Odmierzanie 1 l, $\frac{1}{2}$ l, $\frac{1}{4}$ l.</p>	<p>Rozpoznaje i nazywa części figur odpowiednimi ułamkami zwykłymi.</p> <p>Rozumie pojęcie ułamka.</p>
<p>Rozwiązywanie łamigłówek zapałczanych, tangram itp.).</p> <p>Ustalanie kolejności przedmiotów lub osób na podstawie tekstu.</p> <p>Rozwiązywanie zadań logicznych poprzez eliminację błędnych odpowiedzi.</p> <p>Rozwiązywanie zadań nietypowych.</p>	<p>Rozwiązuje zadania logiczne.</p>

4.8. Edukacja techniczna

Treści	Osiągnięcia ucznia
Wytwarzanie przedmiotów i obsługa urządzeń technicznych	
<p>Stosowanie w pracach technicznych narzędzi takich jak: kombinerki, śrubokręty, wkrętarki, młotek, piła do drewna, dłuto, pilnik itp.</p> <p>Obsługiwanie urządzeń technicznych, audiowizualnych, użytkowych np. urządzenia komputerowe, RTV, AGD)</p> <p>Łączenie różnych materiałów: tektura, wyroby włókiennicze, drewno, metal, tworzywa sztuczne przy pomocy klejów, zszywek gwoździ itp.</p> <p>Formowanie kartonu, folii, tektury.</p> <p>Konstruowanie modeli i przedmiotów z poznanych materiałów.</p> <p>Czytanie instrukcji, schematów rysunkowych i wykonywanie prac technicznych zgodnie z nimi.</p> <p>Kreowanie własnych instrukcji.</p> <p>Składanie gotowych modeli.</p> <p>Odmierzanie odpowiedniej ilości materiałów.</p> <p>Montowanie i wytwarzanie urządzeń z napędem elektrycznym.</p> <p>Pisanie instrukcji, schematów rysunkowych przedmiotów na podstawie wykonywanych czynności.</p> <p>Przyrządzanie potraw.</p>	<p>Obsługuje narzędzia spotykane w życiu codziennym takie jak kombinerki, śrubokręty, wkrętarki, młotek, piła do drewna, dłuto, pilnik itp.</p> <p>Obsługuje urządzenia techniczne.</p> <p>Potrafi różnymi technikami połączyć różne materiały.</p> <p>Potrafi konstruować modele z poznanych przedmiotów.</p> <p>Potrafi konstruować własne instrukcje do własnych projektów.</p> <p>Potrafi zmontować urządzenie z napędem elektrycznym.</p> <p>Potrafi odmierzyć odpowiednią ilość materiałów</p> <p>Potrafi zaprojektować i przyrządzić potrawę.</p>

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Bezpieczeństwo pracy	
Stosowanie zasad bezpieczeństwa podczas pracy. Właściwe korzystanie z narzędzi. Dbanie o ład i porządek podczas i po zakończeniu pracy.	Potrafi zorganizować własne miejsce pracy. Dba o bezpieczeństwo własne i innych.
Bezpieczeństwo na drodze, na placu zabaw i w domu	
Poznanie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach pieszo podczas gier i symulacji, wykorzystywanie nabytych umiejętności w sytuacjach rzeczywistych. Poznanie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach na rowerze podczas gier i symulacji. Poznanie zasad bezpiecznego i kulturalnego korzystania z transportu publicznego, wykorzystywanie tej wiedzy w praktyce. Przeprowadzanie gier i symulacji w celu nauczania się zachowania podczas wypadku (wzywanie pomocy, zawiadamianie dorosłych i udzielanie pierwszej pomocy) oraz w sytuacjach zagrażających życiu i zdrowiu (nieznajomy, pożar, zalenie, kradzież, groźby rówieśników itp.) Poznanie miejsc i przedmiotów „niebezpiecznych” w domu (kuchenka, okna itp.).	Zna zasady ruchu drogowego jako pieszy i kierujący rowerem. Wie jak wezwać pomoc i udzielić niezbędnej pierwszej pomocy. Potrafi zachować się w sytuacjach zagrażających życiu i zdrowiu.

4.9. Treści w zakresie zajęć komputerowych

Treści	Osiągnięcia ucznia
Posługiwanie się komputerami PC, laptopami, tabletami wraz z osprzętem: myszką, rysikiem, kursorem, ekranem dotykowym.	Potrafi włączyć/ wyłączyć urządzenia komputerowe.
Znajomość klawiszy na klawiaturze.	Potrafi wykorzystać elementy klawiatury do pracy.
Uruchamianie i eksplorowanie podstawowych programów w systemach: Windows 7, Linux, Android, iOS.	Zna podstawowe programy w różnych systemach operacyjnych.
Korzystanie z eksploratora plików.	Potrafi odnaleźć dowolny plik w urządzeniu komputerowym.
Podstawowe czynności związane z obsługą plików: kopiowanie, wklejanie, przenoszenie, zmiana nazwy.	Potrafi dokonać różne czynności z plikami: kopiowanie, wklejanie, przenoszenie, zmiana nazwy.
Zakładanie folderów.	Potrafi założyć folder

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Zapisywanie danych w postaci plików na dysku komputera, dyskach przenośnych,	Potrafi zapisać dane w dowolnej lokalizacji na komputerze.
Tworzenie plików w internetowej „chmurze”.	Potrafi stworzyć plik w chmurze i go udostępnić.
Wykorzystywanie Internetu do wyszukiwania informacji. Nawigacja po stronach w określonym zakresie, korzystanie z linków, odsyłaczy. Zwracanie uwagi podczas pracy w Internecie na bezpieczeństwo w sieci. Zwracanie uwagi na elementy aktywne na stronach internetowych.	Potrafi wskazać najpopularniejsze wyszukiwarki w Internecie. Potrafi tworzyć odpowiednie zapytania do poszukiwania informacji sieci.
Wyszukiwanie informacji w programach multimedialnych (typu encyklopedie, słowniki). Korzystanie z czasopism multimedialnych o charakterze popularnonaukowym.	Potrafi korzystać z programów multimedialnych.
Praca w edytorze tekstu (np. Open Office, MS Word): - samodzielne i sprawne posługiwanie się myszką i klawiaturą. - korzystanie z podstawowych skrótów klawiaturowych - formatowanie tekstu: zmiana wielkości, rodzaju, koloru czcionki, ; - kopiowanie wycinanie i wklejanie tekstu i obiektów typu obraz.	Potrafi napisać prosty tekst w edytorze tekstu. Potrafi sformatować tekst.
Praca w programie do tworzenia i udostępniania prezentacji np. Prezi, Google Prezentacja, MS Power Point	Potrafi stworzyć prostą prezentację multimedialną.
Praca w programie do tworzenia video np. Movie Maker.	Potrafi stworzyć prosty film z podkładem dźwiękowym i napisami.
Praca w edytorze grafiki np. Paint, Sumo. Posługiwanie się narzędziami z przybornika. Wykonywanie rysunków, łączenie ich z tekstem. Korzystanie z narzędzi do rysowania kształtów geometrycznych.	Potrafi stworzyć, przetworzyć grafikę komputerową.
Praca w edytorze muzyki (np. AudiaCity)- tworzenie, przetwarzanie.	Potrafi stworzyć plik muzyczny i dokonać jego formatowania.
Korzystanie z kalkulatora wbudowanego w system.	Potrafi wykonywać obliczenia przy pomocy kalkulatora.

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

4.10. Wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna

Treści	Osiągnięcia ucznia
Zdrowie fizyczne i psychiczne	
Dbanie o swoje zdrowie i rozwój. Aktywny wypoczynek, przerwa w ruchu. Dbanie o dobre samopoczucie. Estetyczne spożywanie posiłków. Poznanie substancji szkodliwych dla zdrowia i życia.	Uczeń wykazuje troskę o własne zdrowie. Stosuje podstawowe zasady higieny osobistej. Stosuje się do wskazań aktywnego wypoczynku. Rozpoznaje w otoczeniu substancje szkodliwe dla zdrowia i życia. Potrafi wybrać bezpieczne miejsce do zabaw, gier ruchowych
Zabawy, gry i ćwiczenia	
Zabawy bieżne z przyborami i bez przyborów (sztafety, wyścigi, biegi wahadłowe). Bieg indywidualny i grupowy. Marszbieg w terenie otwartym Starty z różnych pozycji, Biegi po wyznaczonych torach ze zmianą tempa i kierunku. Zabawy skoczne z przyborami i bez przyborów. Zeskoki z niewielkiej wysokości na miękkie podłoże. Pokonywanie przeszkód nieruchomych o różnych wysokościach. Wysoki w górę y miejsca i z rozbiegu. Rzuty różnymi przyborami (piłką, woreczkiem itp.), chwytanie. Rzuty w określone miejsce, do celu stałego i ruchomego. Zabawy z elementami czołgania, czworakowania na różnym podłożu. Chód po różnych płaszczyznach (taweczka, belka, kładka) z utrzymaniem równowagi. Dźwiganie, wspinanie. Zabawy z mocowaniem, przeciąganiem. Wspinanie się na przeszkody i bezpieczne schodzenie w dół.	Chętnie uczestniczy we wszystkich zabawach i grach ruchowych. Przejawia własną inwencję w różnych formach aktywności ruchowej. Zna możliwości fizyczne swego organizmu. Uczestniczy w ćwiczeniach, grach i zabawach zgodnie z zasadami bezpieczeństwa. Właściwie zachowuje się w sytuacjach zwycięstwa i porażki. Właściwie posługuje się przyborami sportowymi, zgodnie z ich przeznaczeniem. Respektuje reguły gier, podporządkowuje się decyzjom sędziego. Umie wykonywać ćwiczenia równoważne. Bierze udział w zabawach, i minigrach, grach terenowych, zawodach.

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

5. Komentarz dotyczący realizacji treści z wykorzystaniem nowych technologii

Jak już wielokrotnie wspominaliśmy dzisiejsi cyfrowi tubylcy są zanurzeni w świecie mediów elektronicznych. Wykorzystanie ich naturalnego cyfrowego środowiska jest nie lada wyzwaniem. Z jednej strony trudno nie rozważyć wniosków płynących z badań neurobiologów³³, z drugiej zaś – próba wyzwolenia kreatywnego potencjału z wykorzystaniem cyfrowych mediów wydaje się koniecznością.

Jeżeli uczniowie będą realizowali interdyscyplinarne projekty to edukacja komputerowa będzie narzędziem do tworzenia, przetwarzania i udostępniania różnego rodzaju cyfrowych efektów finalnych. Takie podejście daje szansę na odkrycie zainteresowań, wzmocnienie pasji. Jedni uczniowie będą z chęcią przetwarzać grafikę, inni tworzyć filmy czy muzykę, a jeszcze inni pochłonięci zostaną „produkcją” książek.

Mnogość aktywności jakie dają techniki cyfrowe sprawia, że każdy uczeń ma szansę znaleźć swoją własną niszę, w której będzie się specjalizował. Dzięki takiemu podejściu wzmocniamy to, co jest najważniejsze w rozwoju młodego człowieka – wiara we własne możliwości i siły.

Realizacja treści powinna odbywać się w przyjaznej atmosferze, z wykorzystaniem nowych technologii, które powinny być opanowane przez nauczycieli i uczniów w stopniu umożliwiającym swobodną pracę. Uczniowie powinni poznać (na zajęciach komputerowych) obsługę programów/urządzeń, z których będą korzystać, aby na lekcjach skupić się na wykorzystaniu technologii, a nie na nauce obsługi urządzeń technicznych i ich oprogramowania. Należy pamiętać, że program trzeba dostosować do indywidualnych potrzeb i możliwości danej grupy, nie można na siłę wprowadzać elementów, z którymi dziećmi nie czują się swobodnie lub nie potrafią jeszcze pracować, więc niezbędna jest współpraca z nauczycielem informatyki.

Edukacja polonistyczna

W pracy na lekcjach języka polskiego można z powodzeniem wykorzystywać przeróżne urządzenia od aparatów, przez telefony i tablety, aż po komputery. Ważne, aby nauka przebiegała w formie zabawy i wykorzystywała różnorodne zdolności dzieci np. ucząc się o rzeczowniku warto zaangażować dzieci w robienie fotografii wybranym przedmiotom (rzeczownikom), fotografie te można następnie wykorzystać do opisu przedmiotu, w formie wypowiedzi ustnej i pisemnej.

Przy tematach związanych z fonetyką, dykcją, intonacją, interpunkcją zalecamy korzystanie z nagrań audio, które umożliwiają usłyszenie poprawnej dykcji i wymowy, uczą intonacji i akcentów wyrazowych i zdaniowych. Nagrywanie i odsłuchiwanie wypowiedzi dzieci, pozwoli im usłyszeć niedoskonałości w swoim własnym sposobie mówienia, uczy zwracania uwagi na estetykę wypowiedzi, a oprócz tego sprawia dzieciom wiele radości i wspomaga efektywną naukę.

Raz na jakiś czas warto rozwijać umiejętności związane z pisanem na komputerze, edycją tekstu – będzie to przydatne przy nauce pisania e-maili. Dzieci bardzo angażują się, kiedy mogą założyć własne skrzynki i wysyłać sobie nawzajem e-maile. Mogą w ten sposób sprawdzać sobie nawzajem poprawność pisowni swoich tekstów, zwłaszcza interpunkcji.

33 Manfred Spitzer, *Cyfrowa Demencja. W jaki sposób pozbawiamy rozumu siebie i swoje dzieci*. Wydawnictwo Dobra Literatura. Słupsk 2013

Program Zainteresowania i Pasje

Komputer i/lub tablica multimedialna są doskonałym narzędziem do prezentacji multimedialnych czy to wprowadzających nowy materiał czy też utrwalających materiał w formie ćwiczeń, zadań, gier dydaktycznych.

Edukacja przyrodnicza

Realizacja treści przyrodniczych powinna odbywać się w bliskim, doświadczalnych kontakcie z naturą. Szkolne podwórko, fragment ogródka, chodnik są doskonałą areną gdzie można dokonywać obserwacji elementów flory czy fauny. Bogactwo świata zwierząt kryjące się w bliskim otoczeniu jest zdumiewające. Dzieci są bardzo zainteresowane przelatującymi owadami, sieciami pajaków, kwitnącymi kwiatami. Proponowane w programie treści nie wyczerpują niemal nieskończonego spektrum jakie znajduje się w otoczeniu ucznia. Oprócz zajęć w bliskim terenie szkoły zalecane są też wszelkiego rodzaju wyjścia do muzeów przyrodniczych, centrów wystawowych, uczestnictwo w cyklicznych imprezach popularnonaukowych. Do dokumentowania obserwacji warto wykorzystać coraz popularniejsze narzędzia jakimi są np. telefony komórkowe, tablety czy proste aparaty fotograficzne. Narzędzia i techniki komputerowe dają też szansę na stworzenie ciekawej wystawy, prezentacji komputerowej, filmu przyrodniczego, napisanie i opublikowanie książki zarówno w wersji do czytania jak i słuchania.

Wykorzystując zainteresowania uczniów możemy zaproponować realizację badawczych projektów przyrodniczych wynikających z pytań jakie stawiają uczniowie. (np. Co jedzą koniki polne ? Ile jest rodzajów mrówek ? Na kogo polują szerszenie? itd.) Dzięki realizacji projektów uczniowie mają szansę nie tylko na rozwój własnych zainteresowań, ale nade wszystko na nabycie innych kluczowych kompetencji takich jak: czytanie ze zrozumieniem, przetwarzanie informacji, selekcjonowanie, komunikowanie się, nauka współpracy, nauka dzielenia się zdobytą wiedzą. Podczas realizacji projektów oczywiste jest łączenie treści w ramach edukacji przyrodniczej, matematycznej czy polonistycznej. Taka nauka w ramach realizacji projektów interdyscyplinarnych daje szansę nauki holistycznego patrzenia na świat.

Położenie nacisku na zajęcia w terenie wraz z rozsądnym wykorzystaniem nowych technologii daje dużą szansę na utrzymanie ciekawości badawczej ucznia. Nowe technologie wykorzystywane z umiarem są bodźcem dodatkowo wzmacniającym poczucie sprawczości. To uczeń jest w tym przypadku twórcą materiałów. Kreowanie przetwarzanie materiałów cyfrowych zdobytych na zajęciach terenowych wcale nie musi odbywać się wyłącznie w szkole. Może być też doskonałym sposobem na mądre wykorzystanie komputera w środowisku rodzinnym (np. wspólne tworzenie z rodzicami czy rodzeństwem filmu, pokazów zdjęć, książki tematycznej, nagrania audio).

Elementem przemawiającym za włączaniem do zajęć przyrodniczych zdobyczy współczesnej techniki niech będzie też fakt, że coraz więcej urzędzeń ma dodatkowe peryferia.

Mikroskopy z wbudowaną kamerą, teleskopy i lunety z specjalnymi przystawkami, przenośne zestawy do wszelkich pomiarów temperatury stanowią dodatkowo interesujące elementy wzbogacające przestrzeń oddziaływań na ucznia.

Edukacja matematyczna

Realizacja treści matematycznych powinna odbywać się w dużej mierze poprzez ćwiczenia na konkretach i manipulacje na rzeczywistych przedmiotach. W procesie kształtowania umiejętności matematycznych zalecamy zatem stosowanie metody czynnościowego nauczania matematyki. Każde działanie matematyczne związane jest z pewną czynnością (dodawanie z dokładaniem, odejmowanie z zabieraniem, mnożenie z powielaniem, dzielenie z rozdzielaniem czy krojeniem), a metoda czynnościowa umożliwia łagodne przejście od reprezentacji enaktywnej do ikonicznej i symbolicznej

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

oraz interioryzację pojęć (uwewnętrznienie). Działania nauczyciela powinny zatem polegać na organizowaniu sytuacji sprzyjających kształtowaniu danego pojęcia matematycznego.

Wszelkie umiejętności praktyczne takie jak mierzenie odległości, ważenie, odmierzanie płynów, odczytywanie temperatury, wykonywanie obliczeń pieniężnych powinny być kształtowane, czy wspomagane poprzez sytuacje realne takie jak: mierzenie własnego wzrostu, czy boiska, ważenie owoców i warzyw, codzienne sprawdzanie temperatury powietrza i zapisywanie daty, wyjście na zakupy itp. Ważne jest, aby tworzone sytuacje były bliskie dzieciom.

Podczas tworzenia takich sytuacji można wykorzystywać urządzenia elektroniczne takie jak: waga elektroniczna, telefon komórkowy, tablica multimedialna czy komputer. Warto korzystać z aplikacji i programów na telefonach komórkowych i komputerach takich jak stoper, krokomierz, kalendarz, licznik kalorii itp. Wzbogacanie lekcji o filmy edukacyjne może dodatkowo uatrakcyjnić lekcje.

Edukacja muzyczna

Muzyka jest ważnym czynnikiem wpływającym na rozwój dziecka. Przeżycia związane z odbiorem muzyki mają duży wpływ na rozwój emocjonalny i estetyczny. Zajęcia doskonalą percepcję słuchową, budzą wrażliwość estetyczną, rozwijają sferę intelektualną, wdrażają do sprawnego i logicznego myślenia, kojarzenia pojęć, porównywania, dokonywania analizy i syntezy. Osiągnięcia w działaniach muzycznych często przywracają wiarę we własne możliwości.

Aby cele zostały osiągnięte, zajęcia muzyczne powinny odbywać się w atmosferze przyjaznej i nie powinny ograniczać się tylko do odtwarzania piosenek, melodii i rytmów.

Bardzo ważnym elementem lekcji jest tworzenie, które pozwala dziecku wyrażać siebie, wywołując wewnętrzną motywację. Należy również stale wychodzić naprzeciw zainteresowań uczniów.

W prowadzeniu zajęć muzyki warto wspomagać się multimediami. Dzieci lubią oglądać filmy edukacyjne, śpiewać piosenki ze znanych im bajek, rozpoznawać muzykę z różnych bajek, słuchać muzyki w połączeniu z animacją, zapisywać muzykę za pomocą programów komputerowych i odtwarzać ją, stroić instrumenty za pomocą elektronicznych stroików, tworzyć muzykę używając instrumentów w różnych aplikacjach komórkowych. Starsze dzieci chętnie pracują z programami multimedialnymi wykorzystującymi przetwarzanie plików muzycznych.

Rozwijając poczucie harmonii z samym sobą oraz otoczeniem, warto wykorzystywać instrumenty zrobione przez samych uczniów z elementów otaczającego nas Świata (butelki z wodą, worki foliowe, łyżki, garnki itd.) oraz stosowanie ćwiczeń rytmicznych z użyciem własnego ciała.

Zajęcia techniczne i plastyczne

Zajęcia praktyczne podczas których uczniowie mają szansę używać narzędzi z otaczającej wszystkich rzeczywistości domu, szkoły, podwórka dają szansę odkrycia wielu talentów, które trudno zauważyć w sytuacji w codziennej praktyce szkolnej.

Proponujemy, aby treści zajęć technicznych i plastycznych wkomponować w realizację niektórych projektów np. podczas wykonywania efektów finalnych projektów. Tworzenie np. makiety, przyrządzanie potrawy, konstruowanie urządzenia czy modelu, praca plastyczna, zdjęcia, są przecież nieodzownym elementem wielu projektów, jakie mogą realizować dzieci.

W realizacji treści edukacji technicznej nie należy się bać wykorzystania narzędzi, takich jak np. młotek, piła

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

czy kombinerki. Oczywiście należy zachować podstawowe zasady bezpieczeństwa, umiar i rozsądek. Dzieci uwielbiają majsterkować, a wszelkie aktywności z wykorzystaniem narzędzi sprzyjają rozwojowi kreatywności, ducha współpracy, efektywnej komunikacji. Wytwarzając dzieła plastyczne korzystajmy z różnorodnych technik – akwarele, pastele suche i olejne, gwasz, collage itp. Warto też wykorzystać różne rodzaje faktur (deska, karton, papier czerpany, chodnik itp.) Szukając inspiracji, warto skorzystać z zabawnych i bardzo mądrych spostrzeżeń promotora szkół majsterkowania i wynalzców Gevera Tulleya³⁴. Nie zapominajmy też iż fotografia, grafika komputerowa czy animacja także może być dziełem sztuki.

6. Metody i formy pracy

Jak twierdzi G. Hüther „Každy uczeń ma inny zestaw talentów. Nie warto formatować uczniów do naszych nauczycielskich wyobrażeń”³⁵.

M. Żylińska zwraca uwagę na fakt, iż dobór treści i celów nauczania zawsze jest subiektywny, ponieważ są dobierane przez ekspertów opracowujących podstawę programową. Podstawa programowa narzucając pewne treści sprawia, że w optyce ucznia może pojawiać się pewien niepokój. Niektóre treści są zbyt banalne, inne nudne, a jeszcze inne zbyt zawiłe, niezrozumiałe i trudne. Dlatego to nauczyciel przewodnik powinien znaleźć kompromis między treściami zewnętrznymi, a tym, co wychodzi od ucznia. Jest wiele metod i form pracy pozwalających na znalezienie równowagi między tym, co pożądane przez dorosłego, a tym, co ciekawe i dostosowane do możliwości ucznia. Metody polecane w tym opracowaniu to Metoda M. Montessori, metoda projektów i doświadczeń poszukujących. Podstawowymi formami pracy zalecanymi w programie ZIP są: indywidualna praca ucznia, praca w zespołach i parach nastawiona na cel lub współpracę.

Ponadto warto pamiętać, że każdy uczeń to kompletna inna struktura neuronalna i w związku z tym stosować nowoczesne metody aktywizujące: trójkąt, WCN, burza mózgów, mapa myśli, rybi szkielet, itp. Warto także pochylić się nad wykorzystaniem nowoczesnych technologii, które na pewno urozmaicą proces dydaktyczny i zachęcić uczniów do pisania i prowadzenia klasowego bloga lub wideo bloga. Kreatywny nauczyciel ma także możliwość czerpania inspiracji z takich portali jak: scholaris, edunews, pinterest education, facebook. Możliwość wzbogacenia zindywidualizowania nauczania daje również tak zwana praca w chmurze, czy tworzenie „osobistych baz obserwacji”³⁶

6.1 Metoda M. Montessori

Metoda M. Montessori zakłada, iż dziecko powinno uczyć się aktywnie, eksplorując otoczenie natomiast nauczyciel jest obserwatorem oraz moderatorem odpowiedniego środowiska. Mimo iż bardzo dużą wagę przykładają do samodzielnego zdobywania wiedzy przez dzieci, rola nauczyciela jest nieoceniona w tym procesie. To on ma za zadanie obserwować, czym konkretne dziecko najbardziej się interesuje, jakie czynności i zajęcia wybiera najczęściej, przy jakich materiałach spędza najwięcej czasu. Nauczyciel nie narzuca swojej pomocy, jedynie jeśli dziecko poprosi,

34 http://www.ted.com/talks/gever_tulley_on_5_dangerous_things_for_kids/transcript?language=en 20_08_2014

35 G.Huther, Wszystkie dzieci są zdolne. Jak marnujemy wrodzone talenty. Wydawnictwo Dobra Literatura, Słupsk 2014, s. 4

36 Opisane na stronie 58.

udziela mu rad czy wskazówek, zadaje pytania pomocnicze. Nauczyciel nigdy nie wyręcza dziecka w procesie poznawania, nie wskazuje odpowiedzi, ale towarzyszy w procesie odkrywania, zgodnie z ideą Marii Montessori: „Pomóż mi zrobić to samodzielnie”.

Maria Montessori wyróżnia pewną wewnętrzną siłę (horne), która kieruje dzieckiem, kreuje jego osobowość oraz motywuje do nauki. Jest przekonana o tym, że dziecko potrafi samodzielnie odkrywać i rozwijać swoje zdolności. Dziecko poza horne posiada zdolność, nazywaną zmysłem absorbującym, która pozwala mu bezkrytycznie absorbować impulsy zewnętrzne. Dziecko poznaje świat początkowo nie oceniając go, ale przyswajając wszystkie wrażenia, jakie do niego docierają. Człowiek dopiero, gdy osiągnie dorosłość selekcjonuje dochodzące do niego bodźce i informacje. Oznacza to, że w procesie uczenia się dziecko przyswaja wiedzę nieświadomie z otoczenia.

Zasady pracy w metodzie Montessori

1. Samodzielność

Dążenie do samodzielności jest elementem rozwoju psychicznego i fizycznego. Dziecko potrzebuje czasu, aby wykształcić w sobie pewne umiejętności, ale jest w stanie zrobić to samodzielnie, bez ingerencji dorosłego. Należy pamiętać, że każda zbędna pomoc jest destrukcyjna w rozwoju dziecka.

2. Porządek

Zewnętrzny ład i porządek pomagają dziecku w budowaniu jego wewnętrznej struktury, natomiast rutyna i wielokrotne powtarzanie dają dziecku poczucie bezpieczeństwa.

3. Ruch

Wewnętrzna siła, która pomaga dziecku w eksplorowaniu otoczenia jest uzależniona od myślenia, a także od ruchu. Małe dziecko, będąc w ruchu, dotykając, przenosząc, manipulując, przyswaja nowe pojęcia oraz umiejętności. Ruch ma wpływ zarówno na rozwój myślenia, mówienia i zdobywania wiedzy, jak i na rozwój społeczny dziecka. Zdolność koncentracji wzrasta, gdy dziecko posługuje się rękoma, dlatego powinno ono jak najczęściej manipulować przedmiotami czyli uczyć się na konkretach. Ponieważ dziecko poznaje otoczenie poprzez działanie, powinno mieć możliwość samodzielnego wybierania aktywności, którą chce podjąć oraz czasu, jaki na nią poświęci.

4. Język

„Słowo wiąże ludzi i język, który ludzie używają, rozwija się i rozszerza w zależności od potrzeb. Można powiedzieć, że język rośnie wraz z myślą ludzką”³⁷. Dziecko denerwuje się, gdy chce coś powiedzieć, a nie zna jeszcze odpowiednich słów. Wtedy widzimy w nim walkę o samodzielność. Od około 2. roku życia dzieci potrzebują być pośród osób, które stanowią dla nich przykład, wzór poprawnego i głębokiego wyrażania się. Język w nauczaniu początkowym ma niezwykle znaczenie. Jest to czas znacznego poszerzania biernego i czynnego słownika dziecka. Dorosli powinni unikać zwracania się do uczniów, używając zdrobnień i bardzo łatwego, „dziecięcego” języka.

6.2. Metoda projektów i doświadczeń poszukujących

Szczególnie wartościową drogą osiągnięcia celów wydaje się być metoda projektów badawczych i doświadczeń poszukujących. Ogromną zaletą projektów jest możliwość poszukiwania przez uczniów odpowiedzi na własne pytania, nauka planowania kiedy i jak będzie można szukać odpowiedzi oraz nauka komunikowania się.

37 M. Montessori Barnasinet. MacBook, Stockholm 1987, s. 102

Program Zainteresowania i Pasje

Dla słowa „projekt” można znaleźć wiele znaczeń, jednak użyte w zestawieniu słów „metoda projektu”, ma znaczenie specyficzne. Cytując pionierów³⁸ tej metody, warto przytoczyć założenia metody projektów:

- Projekt to pogłębione badanie tematu o dużej wartości poznawczej
- Projekt realizuje zazwyczaj niewielka grupa dzieci wyodrębniona z klasy, czasami cała klasa, a czasem pojedyncze dziecko
- Zasadniczą cechą projektu jest jego charakter badawczy (działania badawcze ukierunkowane są celowo tak, by znaleźć odpowiedzi na pytania dotyczące tematu, postawione przez dzieci lub nauczyciela”).

Zalet metody projektów jest wiele. Najważniejsze korzyści można ująć w krótkim zestawieniu:

- projekty są zgodne z naturalnymi procesami uczenia się
- budują wiarę we własne siły
- dają poczucie sprawczości
- rozwijają umiejętność współpracy
- uczą odpowiedzialności za podejmowane działania
- dają szansę na naukę wystąpień publicznych i dzielenia się swoimi odkryciami.

Dzięki metodzie projektów³⁹ realizacja treści daje szansę uczynienia ucznia realnym podmiotem nauczania, a nie tylko iluzorycznym odbiorcą zewnętrznych wytycznych.

Projekty mogą być realizowane w bardzo różny sposób. Wydaje się ważne, aby wspomnieć o kilku etapach realizacji, jakie pojawiają się przy różnego rodzaju projektach:

1. postawienie pytania, hipotezy
2. planowanie działań
3. poszukiwanie
4. prezentacja efektów
5. podsumowanie i refleksja.

Alternatywny, skrócony model pracy metodą doświadczeń poszukujących może być taki:

1. hasła przewodnie
2. pytania badawcze
3. planowanie
4. poszukiwanie odpowiedzi
5. informacja zwrotna

38 Harris H. J., Katz, L. G, Mali badacze, metoda projektu w edukacji elementarnej. Wydawnictwo CODN.. Kraków 2003

39 Dla zainteresowanych wiele cennych wskazówek o metodzie projektów można znaleźć na stronie <http://www.ore.edu.pl/strona-ore/phocadownload/EFS/projekt%20edukacyjny%20jako%20metoda.pdf> 10_08_2014

Program Zainteresowania i Pasje

6. metoda „co wiem, co chciałbym wiedzieć? Czego się dowiedziałem?”

7. aktywne przetwarzanie

8. prezentowanie, wyciąganie wniosków.

W klasycznym ujęciu metoda projektu składa się z trzech zasadniczych etapów, które ukazuje poniższy schemat:

Niezależnie czy projekt będzie miał formę projektu indywidualnego, czy grupowego, ważne jest, aby to uczeń miał przeświadczenie, że to on jest osobą tworzącą lub wybierającą temat. Takie podejście jest o wiele bardziej skuteczne od arbitralnego przydzielenia tematu przez nauczyciela. Podczas poszukiwań inspiracji nauczyciel powinien zaufać naturalnej ciekawości uczniów. Nauczyciel podczas realizacji projektu powinien w jak największym stopniu oddawać inicjatywę uczniom – szczególnie podczas drugiej fazy realizacyjnej. Skoncentrowanie się uczniów na fazie realizacji daje szansę na wykształcenie wielu kluczowych kompetencji – poszukiwania i selekcjonowania informacji, komunikowania się, przetwarzania.

Czas realizacji projektu zależy od stopnia złożoności tematu, założonych celów, specyfiki poszukiwań. Zwykle projekty na etapie wczesnoszkolnym trwają od kilku dni do kilkunastu tygodni. To, ile będzie trwał projekt, warto przedyskutować z poszczególnymi grupami uczniów. Należy pamiętać, że każda z grup ma pewien zasób specyficznych talentów, które w takiej, czy innej konfiguracji mogą realizować z różnym skutkiem zaplanowane działania.

Etap zakończenia stanowi ukoronowanie wysiłków uczniów. Ważne, aby docenić pracę młodych odkrywców. Uśmiech, miłe słowo jest tym, czego najbardziej oczekują uczniowie. Poczucie sprawczości, docenienie ze strony nauczyciela to rzecz bezwzględnie najważniejsza, pozwalająca budować wiarę we własne możliwości.

Prezentacja projektu może mieć różną formę. W zależności od tematyki, wieku i innych czynników mogą to być wystawy, prezentacje treści w internecie, przedstawienia, prezentacja na forum klasy/ grupy/ szkoły.

W przypadku pierwszych projektów warto rozpocząć od form niewymagających od dzieci dużego zaangażowania

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

w sam proces podsumowania – dobrym rozwiązaniem może być wystawa. Kolejne projekty mogą mieć formę prezentacji rozpoczynając od „miniwidowni” (klasa i rodzice) przez zespół klas, aż po forum ogólnoskolne.

Warto podsumować projekt, kładąc nacisk na dobre strony pracy. Każdy projekt to specyficzna droga i ona wydaje się najważniejsza. Na forum klasy można zastosować schemat informacji zwrotnej stosowanej w systemie oceniania kształtującego.

Nie ma się co łudzić, że projekty uczniów będą zgodne z naszymi nauczycielskimi wyobrażeniami o końcowym efekcie. Szczególnie jest to niebezpieczne przy pierwszych projektach. Zbyt wygórowane oczekiwania ze strony nauczyciela mogą zabić naturalną chęć do nauki. Dlatego w sytuacji, w której praca i efekt projektu są niezadowolające, nie ma co popadać w defetyzm. Warto przypomnieć sobie, o tym, co mówiła Maria Montessori: „Daj mi czas”. Słuszność jej tez potwierdzają dzisiejsi neurobiolodzy⁴⁰ – tylko wielokrotne powtarzanie pewnych działań czy czynności z nutką nowości, daje szansę na trwałe wykształcenie pewnych umiejętności i przyswojenie wiedzy.

Przy tworzeniu i organizowaniu projektów warto pamiętać, że wszystko, co uczeń może powiązać z wiedzą, którą już posiada, jest dla niego znacznie łatwiejsze do wykorzystania, przetworzenia, zapamiętania i zrozumienia. Badania nad uczeniem się dowodzą, że uczący się, dowiadując się czegoś nowego, zawsze stara się to umiejscowić przy czymś, co już zna i z tej pozycji to oglądać. Warto odwołać się do tej wiedzy na początku wprowadzania projektu.

Do każdego z projektów można podejść na kilka sposobów. Może on być realizowany jako projekt hasło, wokół którego uczniowie budują inne składowe projekty składające się na całość. Takie podejście daje szansę na realne odniesienie się do tego, co naprawdę interesuje jednostkę. Wadą takiego rozwiązania jest fakt, że takie projekty są często działaniami „solowymi”.

Innym sposobem jest wspólne stworzenie pytań badawczych, a następnie „dobranie”⁴¹ uczniów w zespoły pod kątem zainteresowań.

Metoda doświadczeń poszukujących zakłada, że uczniowie zainspirowani np. pobytem w parku, decydują się na pogłębienie swojej wiedzy i doświadczeń i następnie, pracując w zespołach, zbierają informacje i przygotowują prezentację. Na końcu następuje porównanie prezentacji grup i połączenie wiedzy na dany temat w całość poprzez tworzenie „teczki zagadnienia” zawierającej informacje, zdjęcia filmy itp., wraz z podaniem źródeł, z których korzystali uczniowie.

Podsumowując projekt, warto wspólnie z uczniami zadać sobie następujące pytania:

1. **Co było ok?** – docenienie wszelkich możliwych pozytywnych stron pracy uczniów- większa część informacji zwrotnej.
2. **Co nie wyszło?** – wskazanie elementów, których nie udało się zrealizować (bez oceniania).
3. **Co i jak można zmienić?** – wskazanie działań, które przeszkodziły w realizacji projektu; wskazówki jak pracować w przyszłości.

Ważne, aby projekty były prowadzone w różnych konfiguracjach ilościowo- osobowych. Uczniowie powinni mieć

40 Por. Marzena Żylińska, op.cit., s. 74-77

41 Jest to bardzo trudny moment- uczniowie zwykle preferują określone konfiguracje. Nauczyciel może jednak stworzyć wspólnie z uczniami jakiś klucz, np. każdy ma jakąś funkcję i uczniowie zostają dobrani w drodze losowania (analogia do koszyków podczas losowania grup w mistrzostwach świata w piłce nożnej)

Program Zainteresowania i Pasje

możliwość pracy w parach, w grupach losowych, przyjacielskich, grupach mieszanych wiekowo, płciowo. Dobrze, aby uczniowie mieli szansę na zrealizowanie projektu z uczniami z innego miasta, kraju. Dzięki takiemu podejściu osiągamy wiele celów z zakresu kompetencji społecznych. Rysunek poniżej przedstawia zróżnicowanie projektów ze względu na przydzielanie dzieci do grup.

Nie można zapomnieć, że podczas pracy metodą projektów aktywnym czynnikiem powinni być nade wszystko uczniowie. **Rolą nauczyciela powinno być czuwanie nad kwestiami organizacyjnymi (kto i co robi?).** Przez realizowanie projektów uczniowie zdobywają kompetencje w ramach planowania, systematyczności i odpowiedzialności za podejmowane działania. W realizacji projektów musimy odejść od pokutującego w naszym systemie edukacyjnym podejścia polegającego na potępianiu błędów. Potoczne powiedzenie „człowiek uczy się na błędach” niech będzie uniwersalnym drogowskazem.

6.3. Propozycje projektów inspirowanych treściami elementarza MEN

Darmowy podręcznik MEN może być świetną bazą do zaproponowania uczniom wielu intrygujących i ciekawych tematów projektów. Podręcznik, który dla wielu uczniów i nauczycieli będzie stanowił organizacyjne źródło realizacji celów i treści, zawiera w sobie szereg elementów, które mogą stanowić zaproszenie do głębszych poszukiwań każdego ucznia.

Pobieżna analiza zawartości elementarza dostarcza wielu ciekawych obserwacji:

- elementarz zawiera szereg zdjęć, schematów, do których uczeń/ nauczyciel może stworzyć wiele pytań

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

badawczych

- grafiki elementarza odnoszą się do tego co bliskie niemal każdemu uczniowi – istnieje duża szansa, że będą stanowić inspiracje do tworzenia pytań badawczych
- elementarz dostarcza pewnych wzorców, jak mogą wyglądać efekty końcowe projektów uczniów
- elementarz daje szansę na praktyczne wykorzystanie nowych technologii podczas realizacji projektów.

Układ treści wraz z sugestiami tematów projektów badawczych jest otwartą propozycją, którą każdy zakochany w swojej pracy pedagog dostosuje⁴² do chęci, możliwości swojego ucznia.

4–5 Nasza szkoła	39 Bawimy się literami		50–51 Spotkanie z liczbą 8
6–7 Nasza klasa	40–43 Spotkanie z liczbą 1	Edukacja polonistyczna	52–53 „Kto porwał nos bałwana”
8–9 To my	44–45 E jak ekran		54–55 Planujemy wyprawę do lasu
10 Wspominamy lato	46–47 K, Y jak kot i koty	Edukacja matematyczna	56–57 Las zimą
11 Co będziemy robić w szkole	48–51 Spotkanie z liczbą 2		58–59 Matematyczne gry i zabawy
12–13 Jak zachowujemy się w szkole	52–53 J jak jajko	Edukacja przyrodnicza	60–61 G jak góra
14–15 Jak zachowujemy się na placu zabaw	54–55 Porównywanie i ważenie		62–63 Spotkanie z liczbą 9
16–17 W prawo, w lewo	56–59 S jak smok	Edukacja artystyczna	64–65 Gabrysia opowiada
18–19 Droga do szkoły	60–61 Gra planszowa		66–67 Matematyczne gry i zabawy
20 Znaki drogowe	62–63 D jak dom	Edukacja społeczna	68–69 Z jak zamek
21 Figury geometryczne	64–67 Spotkanie z liczbą 3		70–71 Spotkanie z liczbą 10
22–23 A jak album	68–69 R jak rak		72–73 Obserwujemy niebo
24 L jak lalka	70–71 W jak woda		74–75 Planeta Ziemia
25 Nasze zabawki	72–73 Tyle samo, znak =		76–77 Matematyczne gry i zabawy
26 W kąciku zabawek	74–75 U jak ul		78–79 Eksperymentujemy
27 Mój plecak	76–77 O jak osemka		80–81 Spotkanie z liczbą 11
28–29 O jak oko	78–79 Dodawanie		82–83 Globus
30–31 W parku	80–81 Odejmowanie		84–85 Spotkanie z liczbą 12
32–33 Jesienne skarby	82–83 P jak park		86–87 Co robimy w ciągu dnia
34–35 M jak mama	84–85 Gdy jesteśmy chorzy		88–89 Zegar
36–37 T jak tata	86–87 Listopadowa pogoda		90–91 Klasowy kalendarz urodzin
38 I jak irys	88–89 Ciepło, zimno		92–93 Niezwykła historia liczb i cyfr
	90–93 Spotkanie z liczbą 4		94–95 Co już potrafimy
	94–95 Co już potrafimy		

Rys.2 Spis treści rządowego elementarza- inspiracje tematów projektów badawczych

Powyższe „screeny” z rządowego podręcznika mogą stanowić inspiracje dla każdego nauczyciela.

Jak już wielokrotnie wspominaliśmy, skłonność do eksplorowania świata wynika z naturalnej ciekawości każdego dziecka. Elementarz MEN będący próbą zaspokojenia tej ciekawości, w oczach twórców może być pomostem skłaniającym do podejmowania aktywności, ale tylko w środowisku, w którym dziecko odczuwa poczucie bezpieczeństwa.

Warto zacytować Marzenę Żylińską:

„Zależność między stresem i strachem z jednej strony, a zdolnością do kierowania się w życiu ciekawością poznawczą, której skutkiem jest proces naturalnego uczenia się, dotyczy nie tylko relacji dziecko – rodzic, ale również dziecko – nauczyciel. szkolną naukę sześć- i siedmiolatki obdarzają swoich nauczycieli ogromnym kredytem zaufania. Rodzice nieraz

42 Mając na myśli słowo „dostosuje” autor posługuje się skrótem myślowym-dostosowanie rozumiane jest tutaj jako konfrontacja treści z „przedwiedzą” ucznia, poszukiwanymi pytaniami badawczymi itp.

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

doświadczają tego na własnej skórze, słysząc, że „dobrze”, to jest tak, jak powiedziała pani w szkole. Zaufanie, którym dzieci obdarzają swoje nauczycielki, jest jedną z naturalnych potrzeb. Chcąc się uczyć, trzeba mieć naturalne autorytety i im ufać. Bez nich młodym osobnikom nie uda się przezwyciężyć strachu i uwolnić ciekawością nowe doświadczenia, gotowość do podejmowania samodzielnych prób. Oznacza to, że zdolność uczenia się i korzystania z danego przez naturę potencjału, zależne są od wsparcia, którego młodym naczelnym, a więc również ludziom, dostarczają opiekunowie. [...] Aby wykorzystać swój potencjał, dzieci muszą podejmować samodzielne próby poznawania świata, ale potrzebują do tego mądrych i oddanych dorosłych⁴³.

Proponowane przykłady dwóch projektów nawiązują do treści zawartych w podstawie programowej i są powiązane z tematami z darmowego elementarza MEN.

PROJEKT „MOJA SZKOŁA”

Dlaczego taki temat?

Uczniowie, przychodząc do szkoły, mają często ambiwalentne odczucia co do nowego miejsca. Ciekawość i pewien niepokój są najbardziej znamienymi odczuciami pojawiającymi się w pierwszych dniach w nowym miejscu u niemal każdego sześciu- czy siedmiolatka.

W wielu placówkach, młodzi uczniowie odbywają zbiorowe podróże po szkole, celem poznania topografii terenu (toaleta, stołówka, boisko, szatnia itd.). Przy okazji tej wędrowki, w głowach młodych ludzi zwykle pojawia się szereg pytań związanych z takim czy innym elementem przestrzeni.

Na bazie tej ciekawości wskazane jest uaktywnienie wszystkich uczniów, realizując projekt MOJA SZKOŁA. Projekt daje szansę na uaktywnienie, wzmocnienie różnych talentów (od plastycznych, konstrukcyjnych, medialnych, językowych i matematycznych).

Uczniowie mają szansę wykonywania czynności, na które mają ochotę, a które wynikają z ich ciekawości. Rolą nauczyciela jest wzbudzenie ciekawości, a także monitorowanie organizacji. Nie należy się zrażać różnymi niepowodzeniami. Uczniowie też się wtedy uczą. Nauczyciel, który daje wolną rękę w poszukiwaniach uczniów ma niepowtarzalną szansę na zbudowanie zaufania i poczucia bezpieczeństwa – jest to szczególnie istotne w dalszej edukacji. Bez tego komponentu nie może być mowy o uczeniu się i budowaniu wiary we własne siły. Tytuł projektu jest propozycją roboczą. Oczywiście można go modyfikować i dostosować do wybranego przez siebie systemu pracy. Proponowane tytuły projektów to: jaka jest nasza szkoła? Co wiemy o szkole? Co żyje wokół szkoły? Jakie liczby są w szkole lub też wokół?

Jak zaplanować projekt?

Każdy nauczyciel przygotowując się do nowego roku szkolnego dokonuje bilansów, ewaluacji swojego warsztatu. Zwykle po wakacjach jest pełen energii, zapału i nowych pomysłów. Dokonuje przeglądu metod, treści, celów. Jeżeli po raz pierwszy obejmuje nową grupę wychowawczą zadaje sobie pytania: kogo będę uczył? Jak będę sobie radził z nieuniknionymi wzlotami i upadkami?

Bardzo podobnie, choć w nieco innym zakresie mentalnym, dzieje się z uczniami. Można śmiało zacytować obserwacje wielu nauczycieli nauczania początkowego – im młodsze dziecko, tym ten zapał zwykle jest większy.

Plan pracy, który stworzy nauczyciel powinien zawierać realizację przynajmniej 2-3 projektów w danym roku szkolnym. Projekty⁴⁴ jako metoda stanowią bardzo wszechstronną i skuteczną alternatywę wobec transmisyjnego „omawiania tematu”.

Projekty pozwalają badać i zgłębiać dany temat, a nie tylko go „przerabiać”. Są jedną z najbardziej aktywnych metod

43 M. Żylińska. op.cit., s.248

44 Projekty w edukacji zadomowiły się na dobre, co bardzo cieszy autorów. Więcej informacji można znaleźć na stronach CEO a także w ciekawym poradniku ORE <http://www.ore.edu.pl/strona-ore/phocadownload/EFS/projekt%20edukacyjny%20jako%20metoda.pdf> stan 18_08_2014

Program Zainteresowania i Pasje

nauczania, pozwalających wszechstronnie rozwijać młodego człowieka.

Planując projekt, warto zadać sobie podstawowe pytania: Jaki mam cel realizując dany projekt? Jak mój cel ma się do celów każdego z uczniów? Co zrobić aby projekt wyzwolił naturalną ciekawość? Jak będą wspierał moich uczniów? Ile czasu powinien trwać? Gdzie znajdę sojuszników? Jakie będą efekty końcowe? W jaki sposób dzieci zaprezentują swoje odkrycia?

Jak rozpocząć i realizować projekt?

Sposobów jest tak wiele, jak wiele jest nauczycielskich osobowości. Ważne, aby początek miał w sobie element tajemnicy, ciekawości, wyzwania inspiracji.

Najciekawsze sposoby na rozpoczęcie projektu to:

- pagadanka w kręgu – nauczyciel prosi uczniów, aby usiedli w kręgu, pokazuje im zdjęcie budynku szkoły lub wykorzystuje schemat z elementarza.
- zadanie wyzwanie – nauczyciel rozdaje uczniom zdjęcia z fragmentami przedmiotów znajdujących się w szkole. Prosi, aby uczniowie starali się odgadnąć, co to może być. Następnie uczniowie wybierają się na wycieczkę po szkole.
- prelekcja z udziałem ciekawej osobowości – nauczyciel zaprasza kogoś, kto w ciekawy sposób opowie o jakimś aspekcie szkoły (np. dawnego absolwenta, emerytowanego nauczyciela, architekta szkoły czy starszego ucznia).
- wycieczka po szkole i/lub wokół szkoły – nauczyciel pokonuje z grupą dzieci trasę i zatrzymuje się na kilku przystankach. Prosi dzieci o zadawanie pytań. Po powrocie wspólnie zapisuje pytania na płachcie dużego arkusza.

Jak pracować w trakcie trwania projektu?

Początek projektu wiąże się z podziałem na grupy. Nie jest to sprawa prosta. Dzieci w pierwszym projekcie powinny mieć zapewnione poczucie bezpieczeństwa, które jest bezwzględny warunkiem uczenia się. Dlatego realizując projekt po raz pierwszy warto dać uczniom pewną dowolność pracy raczej w grupach mniejszych 2-3 osobowych. Istnieje wówczas szansa na sprawniejszy podział zadań.

Co może się przydać podczas realizacji projektu?

Uczeń powinien znać swój cel. Przydatna może okazać się prosta tabela, która może być ważną częścią projektu.

Mój cel	Co zrobię aby go osiągnąć ?
Mój plan pracy	
Co mi się udało?	Co mogłem zrobić lepiej

Może się zdarzyć, że 7-latek nie będzie w stanie sformułować pytania badawczego – wówczas dobrze jest mieć stosowną bazę pytań pomocniczych lub kilka osobnych przykładów projektów.

Program Zainteresowania i Pasje

Jak podsumować projekt/y?

Każdy uczący się człowiek musi mieć informację, że już się czegoś nauczył, coś osiągnął i ile pracy jeszcze mu pozostało. Dlatego dobrym sposobem na sprawdzenie, czy cel został osiągnięty, jest tworzenie informacji zwrotnej. Klasyczna informacja zwrotna, wywodząca się z systemu oceniania kształtującego, zawiera 4 elementy:

- **mocne strony**
- **słabsze strony**
- **sposoby na wzmocnienie słabszych stron**
- **wskazówki do dalszej pracy.**

Informacja zwrotna powinna mieć jak najczęściej formę bezpośredniego komunikatu.

Nie musi ona zawsze płynąć od nauczyciela. O wiele skuteczniejsza jest ta, wyrażana przez kolegę czy koleżankę. Tak zwana praca w parach, podczas której uczniowie mogą dzielić się swoimi spostrzeżeniami, jest skuteczniejszym sposobem kształtowania tzw. kompetencji miękkich – koncentracji, słuchania i przyzwolenia na to, by ktoś się wypowiedział.

Ciekawą formą podsumowań jest technika dokańczania następujących zdań:

- Dziś nauczyłem się.....
- Zrozumiałem, że.....
- Przypomniałem sobie, że.....
- Zaskoczyło mnie, że.....
- Dziś osiągnąłem założony cel, gdyż.....

Bardzo przydatnym narzędziem może być model tzw. lekcji odkrywcy.⁴⁵

Jest to narzędzie, które pozwala krok po kroku zaplanować pracę własną ucznia.

Karta projektu „MOJA SZKOŁA”

Termin realizacji	Cele czyli na jakie pytania badawcze szukam/szukamy odpowiedzi	Inne uwagi (inspiracje, wsparcie TIK)
Najlepiej wrzesień	Propozycji może być wiele – dobrze, aby to uczeń miał szansę samodzielnie dokonać wyboru Przykładowe pytania badawcze: - Jak wielka jest nasza szkoła? - Gdzie znajdują się tajemnicze/ ważne miejsca w szkole? - Jak wygląda mocja codzienna droga po szkole? - Jak wygląda jeden dzień z życia ucznia klasy 1? - Co jest fajnego w mojej szkole?	

45 Lekcje odkrywcy więcej pod linkiem <http://1drv.ms/1sBqacx> 11_08_2014

Program Zainteresowania i Pasje

Realizowane cele:

- kreowanie sytuacji społecznych sprzyjających wzajemnemu poznaniu i docenianiu różnorodności
- poszukiwanie indywidualnych talentów
- nauka spostrzegania szczegółów, porównywania, selekcjonowania, tworzenia
- poznawanie różnych form komunikowania, komunikowanie się w różnych sytuacjach społecznych
- nauka uczestnictwa w rozmowach indywidualnych, grupowych, konstruowanie pytań poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi
- prezentowanie własnego zdania; poszerzanie zakresu słownictwa i struktur składniowych.

Wsparcie z podręcznika s. 5-9 część 1 jesień

PRZYKŁAD PROJEKTU „MOJA DROGA DO SZKOŁY”

Dlaczego taki temat?

Droga do szkoły jest stałym elementem w codzienności każdego dziecka. Dzieci mogą ją określić jako: długa, krótka, nużąca lub interesująca, jeśli akurat podróżują obok ciekawych miejsc.

Z pewnością jednak, droga do szkoły każdego dziecka powinna być dla niego bezpieczna. Realizując projekt “Moja droga do szkoły” możemy wzmacniać w naszych uczniach poczucie odpowiedzialności za siebie i innych, uświadomić im, że odpowiednimi zachowaniami chronimy siebie i innych przed różnymi zagrożeniami. Samodzielność i zaradność wśród naszych podopiecznych, to cechy, które możemy wzmocnić u naszych dzieci. Droga do szkoły to nade wszystko skarbnica ciekawostek przyrodniczych, kopalnia wiedzy o często intrygujących znakach drogowych, zawodach różnych ludzi i oczywiście wszelkiego rodzaju pojazdach. Jeśli do tego młody, ciekawy świata człowiek zechce odszukać przebytą trasę na mapie, może dowiedzieć się, gdzie znaleźć takie mapy, do czego służy GPS lub inna ciekawa aplikacja czy gra. Projekt koreluje również z omawianym zakresem treści programowych, uwzględnionych w “Naszym elementarzu” (część jesień, dział bezpieczeństwo na drodze). Obok odpowiedzialności i wzmocnienia poczucia bezpieczeństwa projekt daje nauczycielowi i dzieciom możliwość wzbudzenia w nich ciekawości i uważności na otaczający świat.

Jaka jest moja droga do szkoły? Jak należy bezpiecznie się po niej poruszać? Jakie zwierzęta lub rośliny mijam codziennie? Czy zawsze wygląda tak samo? Co oznacza ten czy inny znak drogowy? To tylko niektóre z pytań, na które dzieci mogą poszukiwać odpowiedzi. Jak rozpocząć i realizować projekt? Tak jak zostało to powiedziane w przypadku projektu “Moja szkoła” możemy stworzyć wiele sposobów/schematów rozpoczęcia i realizacji projektu.

Najciekawsze sposoby na rozpoczęcie projektu to:

- a) pogadanka w kręgu – nauczyciel prosi uczniów, aby usiedli w kręgu, pokazuje im schemat z elementarza: temat DROGA DO SZKOŁY. Uczniowie omawiają obrazek, a następnie zastanawiają się nad własną drogą do szkoły,
- b) pogadanka w kręgu/ zadanie wyzwanie – nauczyciele prosi uczniów, aby usiedli w kręgu, pyta o miejsce zamieszkania. Prosi uczniów o wspólne odszukanie szkoły i swoich miejscowości zamieszkania na mapie (można wykorzystać google maps). Następnie pyta dzieci o ich drogę do szkoły,
- c) zadanie wyzwanie – nauczyciel rozdaje uczniom fragmenty zdjęć z dobrze znanymi wszystkim elementami drogi do szkoły. Prosi, aby uczniowie starali się odgadnąć, co to może być. Następnie pyta dzieci o ich drogę do szkoły,
- d) prelekcja z udziałem ciekawej osobowości – nauczyciel zaprasza kogoś, kto w ciekawy sposób opowie o bezpieczeństwie

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

na drodze, nie tylko do szkoły (np. policjanta, strażnika miejskiego, osobę przeprowadzającą dzieci przez ulicę, osobę opiekującą się psem przewodnikiem, itp.),

e) wycieczka wokół szkoły – nauczyciel pokonuje z grupą dzieci wspólnie wyznaczoną trasę prowadzącą do szkoły. Grupa zatrzymuje się na kilku przystankach, gdzie nauczyciel prosi dzieci o zadawanie pytań. Po powrocie wspólnie zapisuje pytania na płachcie dużego arkusza,

f) wycieczka wokół szkoły z GPS-em – nauczyciel pokonuje z grupą dzieci trasę prowadzącą do i z jakiegoś punktu w pobliżu szkoły. Trasa zostaje za pomocą nawigacji i przebyta z jej wykorzystaniem. Grupa zatrzymuje się na kilku przystankach, gdzie nauczyciel prosi dzieci o zadawanie pytań. Po powrocie wspólnie zapisuje pytania na dużym arkuszu.

Jak pracować w trakcie trwania projektu?

Praca nad projektem będzie zależała od obranych założeń i jego formy.

Uczniowie mogą pracować nad projektem indywidualnie, w parach lub innej grupie (w zależności od przyjętych założeń i form realizacji). Praca ta może być poprzedzona cyklem zajęć związanym z tematem projektu (korelacja z elementarzem – tematy związane z bezpiecznym zachowaniem, znakami drogowymi, drogą do szkoły). Uczniowie mogą realizować projekt, szukając odpowiedzi na postawione przez siebie pytania. Źródłem wiadomości może być Internet, przeprowadzony wywiad (udokumentowany za pomocą nagrania), itp. Innymi sposobami/elementami realizowanymi w trakcie projektu mogą być: wycieczka z przystankami po zaplanowanej wcześniej trasie, wykonanie plakatów, gier planszowych, makiet. Kolejny etap stanowić będzie prezentacja wykonanej pracy.

W trakcie trwania projektu należy pamiętać, że to dziecko jest badaczem, a nauczyciel stoi obok, obserwuje i wspomaga, gdy uczeń tej pomocy potrzebuje. Nauczyciel powinien być dla dziecka przewodnikiem, pozwolić mu na własne odkrywanie świata i naukę na swoich błędach. Może naprowadzać ucznia na poszukiwany cel np. poprzez zadawanie pomocniczych pytań. Motywować do dalszych poszukiwań i działań w przypadku niepowodzeń. Co może się przydać podczas realizacji projektu?

Jak podsumować projekt/y?

Projekty mogą być podsumowane na różne sposoby. Prezentacje, opowiadanie o tym, czego uczeń się nauczył, wystawa prac: plakatów, makiet, odgrywanie scenek – to przykładowe formy podsumowania. Każda z tych form, będzie mieć dla dziecka szczególne znaczenie, jeśli prezentacja odbędzie się w obecności ważnych dla niego osób (rodzice, dziadkowie, koledzy, itp.).

6.4. Przykład projektu badawczego

Projekty badawcze koncentrują się na poszukiwaniach, badaniach, odkryciach. Podobnie jak i inne typy projektów mają na celu naukę planowania, współpracy, twórczego rozwiązywania problemów z naciskiem na proces.

Pierwsze projekty badawcze proponujemy zrealizować w małych grupach klasowych. Założenie takie wynika z faktu, że dzieci w pierwszych miesiącach pobytu w szkole najlepiej czują się w bezpiecznym rówieśniczym środowisku. Tematyka projektu nie powinna być zbyt trudna i powinna dać szansę zaistnienia każdego ucznia. Jest to bardzo ważne, aby dziecko na początku swej przygody ze szkołą nabrało wiary, że ma wpływ na to co się w niej dzieje.

Czas trwania projektów zależy od tematyki, typu projektu specyfiki osobowości klasowych, dostępnych pomocy,

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

materiałów. Zawsze należy przemyśleć organizację projektu⁴⁶ i zaproponować czas trwania, pamiętając o możliwościach grupy. Sporym ułatwieniem w podjęciu decyzji mogą być zamknięte cykle: tydzień, 10 dni, miesiąc. Jednak nie może to być głównym czynnikiem decydującym o czasie trwania projektu.

Pamiętając o dynamicznym fazach rozwoju proponujemy wprowadzanie modyfikacji tak aby dzieci na każdym etapie miały możliwość przyjmowania większej odpowiedzialności za swoją naukę. Pozwólmy ingerować naszym uczniom w modyfikacje działań, tematów, aktywności. Tylko wtedy naprawdę będziemy mieć szansę na rozwój kompetencji opisanych w założeniach programu.

6.5 Projekt „To zwierzę mnie bierze”

Cel: rozwijanie umiejętności czytania, przetwarzania informacji, wyszukiwania, prezentowania; rozumienie praw przyrody, dzielenia się zdobytą wiedzą z innymi

Tematyka zwierząt niemal zawsze wzbudza zainteresowanie wśród uczniów szkoły podstawowej. Działalność związana z poznawaniem, obserwowaniem wybranego zwierzęcia (zwierząt) może być doskonałą okazją do realizacji wielu celów wychowawczych i edukacyjnych

Temat można zmodyfikować w zależności od specyfiki osób i grupy- mogą to np. zwierzęta wokół nas, zwierzęta egzotyczne, zwierzęta domowe itp. Kluczem do wyboru jest znajomość grupy przez wychowawcę.

Aby ułatwić pracę nad projektem można przyjąć, że będzie on się składał z trzech faz: przygotowawczej, realizacji, zakończenia. Czas trwania projektu zależy jest od wielu czynników. Nie powinien jednak trwać krócej niż jeden dzień i nie dłużej niż kilka tygodni.

Na początku możemy przyjąć, że pierwszy projekt dobrze jest realizować w parach- czyli najmniejszych z możliwych grup.

I Faza przygotowawcza

Przed projektem musimy zadać sobie pytania: jakie zwierzęta interesują dzieci? Jak je już znają? Jak je mają? **Zorientowanie się w „przed wiedzy” uczniów ma kluczowe znaczenie**- ułatwia bowiem ukierunkowanie w obszarach wiedzy i umiejętności które będą rozwijające. Warto przygotować kącik tematyczny w którym będą gromadzone stosowne materiały. Takie miejsce będzie stanowić źródło inspiracji, wiedzy.

Materiały powinny być różnorodne- bywa, że w drugiej czy trzeciej klasie pewna część uczniów nie czyta biegle. Przydatna może okazać się pomoc rodziców lub nauczycieli z klas starszych o których wiadomo, że mają większe pojęcie o temacie. Należy pamiętać o różnicowaniu poziomów materiałów. Jeżeli jest to świetnym narzędziem będzie komputer z dostępem do Internetu i drukarki.

46 Znakomite opracowanie na temat pracy metodą projektów można znaleźć odwiedzając stronę http://ore.edu.pl/index.php?option=com_phocadownload&view=category&download=910:praca-metod-projektu&id=135:organizacja-i-realizacja-procesu-dydaktyczno-wychowawczego-w-wychowaniu-przedszkolnym-i-edukacji-wczesnoszkolnej&Itemid=1962

Program Zainteresowania i Pasje

Już w fazie planowania dobrze jest przemyśleć w jakiej formie i kiedy nastąpi zakończenie projektu. W zależności od wieku dzieci należy przyjąć ramy czasowe. Nie ma tutaj uniwersalnych rozwiązań. W całej gamie rozwiązań możemy przeprowadzać projekty kilkudniowe, tygodniowe, miesięczne. Wszystko zależy od organizacji, tematyki i preferencji uczniów jak i nauczycieli.

II Faza realizacji:

a) Rozpoczęcie:

Projekt można zainicjować na wiele sposobów :

- fragmentu krótkiego filmiku poświęcony zwierzętom (polecamy serię BBC World Wide którą komentuje znakomity David Attenborough)
- nagranie video z wycieczki, wakacji, zielonej szkoły, podwórka itp.
- pokazu z udziałem zwierząt
- gry „Memo Zwierzaki „(np. GRANNA MEMO ZWIERZAKI)
- prezentacji na temat zwierzęcia (bogaty zbiór można znaleźć w przeglądarkowej wersji programu do wykonywania animowanych prezentacji PREZI wystarczy w wyszukiwarce wpisać nazwę zwierzęcia + PREZI + ALGORYTMY wyszukujące Google często się zmieniają lecz zasady wyszukiwania pozostają względnie te same
- inny sposób który będzie wzbudzał zaciekawienie i fascynację dzieci (np. spotkanie z weterynarzem, spotkanie z miłośnikiem zwierząt.

b) formowanie pytań badawczych

Po wybraniu jednej z opcji zadajemy prosimy aby dzieci sformułowały pytanie badawcze do wybranego zagadnienia (może być to słowo ZWIERZĘTA lub inne pokrewne)

Pytania możemy zapisywać na tablicy, arkuszu papieru, tablicy multimedialnej, nagrywać dyktafonem telefonem, kamerką. Ważne aby były to pytania otwarte.

Jeżeli jest to pierwszy projekt warto rozważyć wprowadzenie wielkiego arkusza na którym w widocznym miejscu powstanie sieć pytań (siatka pojęciowa)

Po wymyśleniu pytań prosimy aby każdy wybrał pytanie na które chciałyby znaleźć odpowiedź. Jeżeli pojawiają się wiele osób do realizacji tego samego pytania wówczas możemy połączyć dzieci w grupy. Jeżeli jest to pierwszy projekt dobrze byłoby aby były to pary lub grupy nie większe niż 3-4 osobowe.

c) inspiracje – gdzie szukać wiedzy ?

Bardzo dużą ilość inspiracji w poszczególnych fazach można znaleźć na następujących stronach internetowych

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Zasoby sieci	opis
http://www.ekologia.pl/wiedza/zwierzeta/	jedno z najlepszych źródeł informacji na temat różnych grup zwierząt
http://www.otopjunior.org.pl/	Mnóstwo informacji o życiu ptaków w fantastycznej formie
http://www.salamandra.org.pl/	Strona Polskiego Towarzystwa Ochrony Przyrody Salamandra z dziesiątkami informacji
http://atlas-zwierzat.pl/	rozbudowana baza wiedzy z dużą ilością odnośników
http://a-z-animals.com/	baza informacji o zwierzętach plus setki zdjęć
http://edu.tvp.pl/11949159/przyroda	- dziesiątki filmów przyrodniczych w doskonałej jakości nie tylko o zwierzętach.
http://wyborcza.pl/czystewajracto/0,0.html	Doskonała pozycja dla dzieci może być fenomenalna strona Adama Wajraka
http://przyroda-swiata.e-programy.pl/	znakomity program w którym można znaleźć informacje o rekordach w świecie przyrody, znanych przyrodniczkach czy zwierzętach
http://www.wwf.pl/	Światowy fundusz na rzecz ochrony przyrody to nie tylko akcje. Na platformie znajdziemy wiele ciekawostek, aktualności o całej gamie zagrożonych zwierząt.
http://www.parkinarodowe.edu.pl/intro.html	Na stronach parków znajdują się informacje o zwierzętach które są symbolami parków. Wiele inspirujących informacji
www.youtube.com	Jeżeli znajdziemy czas wystarczy skorzystać z bardzo popularnego kanału YouTube gdzie wpisując nazwę interesującego zwierzęcia można znaleźć wiele filmików na jego temat. Bardziej egzotyczne zwierzęta należy wpisywać używając języka angielskiego bądź naukowych nazw łacińskich

Najwięcej znakomitych zdjęć, informacji, filmów animacji można znaleźć w niemal nieograniczonych zasobach internetu w wersji anglojęzycznej

http://www.kidsplanet.org/ -	informacje dla uczniów, nauczycieli, odnośniki do gier
http://kids.nationalgeographic.com/animals/ -	wersja o zwierzętach stworzona przez słynny National Geographic
http://animals.ekstrax.com/category/knowledge-base/ -	dziesiątki informacji nie tylko o rekordach zwierząt
http://www.bbc.co.uk/nature/animals -	dziesiątki odnośników do grafik, filmów.

Program Zainteresowania i Pasje

http://www.birdlife.org/	Jeżeli ktoś interesuje się ptakami- prawdopodobnie najlepsze źródło informacji na świecie
http://www.nwf.org/Kids.aspx	Strona ochrony przyrody Amerykańskiego towarzystwa ochrony przyrody
http://www.defenders.org/animal-factsheets	Wiele ciekawych tablic informacyjnych o zwierzętach nie tylko Ameryki Północnej
Oczywiście wymienione pozycje nie wyczerpują niemal nieograniczonych zasobów Internetu	
Pomocna może być strategia wpisywania słów: np. animals + photo+ kids ; wildlife for kids ; „knowledge animals for kids” ; Animals&Birds	
Podobną technikę można zastosować przy użyciu innych języków	

Wiele inspiracji dostarczyć mogą książki Adama Wajraka:

- Przewodnik prawdziwych tropicieli WIOSNA
- Przewodnik prawdziwych tropicieli LATO
- Przewodnik prawdziwych tropicieli JESIEŃ
- Przewodnik prawdziwych tropicieli ZIEMA

Bardzo dużo informacji można uzyskać z lektury czasopism:

- PRZYRODA POLSKA – miesięcznik Ligi Ochrony Przyrody http://www.lop.org.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=53&Itemid=33
- MIESIECZNIK DZIKIE ŻYCIE -<http://pracownia.org.pl/dzikie-zycie>
- PTAKI POLSKI – kwartalnik <http://www.ptaki-polski.pl/>
- SALAMANDRA – miesięcznik <http://magazyn.salamandra.org.pl/>
- WIEDZA I ŻYCIE – miesięcznik <http://www.wiz.pl/>

d) praca nad projektem

Po stworzeniu siatki pytań, podziale na zespoły przychodzi czas na rozwinięcie projektu. Bardzo przydatne mogą okazać się proste plany dnia, tygodnia, kalendarze na których będziemy zaznaczać nasze działania. Proste opcje oferuje na przykład pakiet MS Office.

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Przykładowy plan projektu tygodniowego TO ZWIERZE MNIE BIERZE:

	poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek
Co planujemy ?	Wycieczka (propozycje) <ul style="list-style-type: none"> do ZOO do parku na łąkę na pole do gospodarstwa do leśniczówki do weterynarza itp 	Fascynujące zwierzęta (> 15 minut) Nasze pytania (> 15 minut) Razem ciekawiej – dobieramy się w zespoły (5-15 minut) Gdzie będziemy szukać informacji? (>30 minut)	Spotkanie z ekspertem (rodzic, inny starszy uczeń, inny nauczyciel) Zdobywanie informacji o zwierzętach (czas w zależności od potrzeb uczniów) Przetwarzamy informacje (czas w zależności od potrzeb uczniów)	Tworzymy efekty końcowe (czas w zależności od potrzeb uczniów) Tworzymy plan wystąpienia Ćwiczymy plan wystąpienia	UROCZYSTE zakończenie (ustalona prezentacja, zaproszeni goście)
Dobrze jest włączyć w projekt inne osoby z grona szkolnego. Na zajęciach na świeżym powietrzu można naśladować ruchy zwierząt, na języku angielskim rozmawiać o zwierzętach.					

- W zależności od możliwości szkoły dobrze jest przygotować miejsca na przechowywanie materiałów projektowych. Warto zachęcać uczniów aby sami gromadzili materiały np. w teczkach projektowych (np. wycinki z gazet, wydruki itp.)
- Warto również pamiętać o zapleczu technicznym- odpowiednia ilość arkuszy, materiałów plastycznych, nożyczek, klejów itp.
- Dzieci po wyborze pytania, zagadnienia mogą mieć problem z rozpoczęciem zadania. Warto jednak zdobyć się na cierpliwość i dać czas na błądzenie i poszukiwanie. Dobrze jest przyjąć prostą zasadę Pracują uczniowie a my jesteśmy kołem ratunkowym w ostateczności.
- W trakcie opracowywania projektu dobrze jest zastosować zasadę pracy w parach. Uczniowie najlepiej uczą się od siebie. Nasze interwencje i wskazówki mogą wypaczyć projekt. Interwenujemy w ostateczności.

III Faza zakończenia i podsumowania:

Po etapie poszukiwań przychodzi czas na tworzenie efektu finalnego- czyli czegoś co będzie prezentowane na forum grupy. Zwykle efekty finalne mają postać : modeli, prezentacji, plakatów, książeczek, filmików, nagrań audio, referatu, strony www.

a) wykonanie efektu końcowego

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Efekty końcowe pierwszych projektów powinny być proste.

Inne możliwe efekty końcowe do którego będą dążyć uczniowie:

- plakat o wybranym zwierzęciu
- broszura o zwierzęciu
- ulotka o zwierzęciu
- Wizytówka zwierzaka
- Makieta ze o zwierzakami
- Model zwierzęcia
- Książeczka o zwierzęciu
- nagranie audio o zwierzęciu
- nagranie video o zwierzęciu
- prezentacja multimedialna
- gra planszowa, gra w programie Scratch

lub coś innego kreatywnego co będzie mieszanką wyżej wymienionych.

Nie bójmy się kiedy uczeń chce stworzyć coś co wykracza poza zaproponowane ramy. Wyjątkowość dzieci polega przecież na ciągłym zaskakiwaniu- siebie samych i nas nauczycieli.

b) przygotowanie do zakończenia i prezentacji

Jest to element niekonieczny ale bardzo wskazany. Gdzie uczniowie mają się nauczyć wystąpień publicznych jak nie w szkole? Podobnie jak w przypadku efektu finalnego sposobów prezentacji jest wiele

a) prelekcje z efektami

b) wystawa

c) wystąpienie na forum klas, szkoły targów, szczególnych dni w gminie powiecie itp.

Prelegenci mają niebywałą okazję nabywać i ćwiczyć umiejętności występowania przed grupą. Idea jest tak aby prezentacje na forum wzmacniały i budowały wiarę we własne możliwości. Ponieważ projekty są bardzo różnorodne to każdy ma szansę stać się specjalistą w jakimś wycinku wiedzy. Wiemy, że każde dziecko ma talent- często ukryty gdzieś po różnymi maskami i szkolnymi ograniczeniami.

Po wystąpieniu warto docenić znaleźć i docenić mocne strony projektu i efektu finalnego. Taka informacja zwrotna buduje poczucie własnej wartości. (możemy nauczyć uczniów prostego schematu - mówimy co nam się podobało i co by to ciekawe. A na koniec udzielamy życzliwych rad na przyszłość.) Oczywiście wszystko w otoczeniu pozytywnych sygnałów- uśmiechów, braw i atmosfery świętowania.

Przed wystąpieniem dobrze jest zaproponować uczniom kilkukrotne przećwiczeni wystąpienia.

Dobrze jest też pamiętać o rozmowie na temat pomysłu w jaki sposób chcieliby wystąpić.

Kilka dobrych rad jakie możemy podsunąć prezentującym (wersja grupowa) . Rady można przetworzyć na plik mp3 (świetny IVONA Reader)

1. Zadajcie sobie pytania : Co chcecie opowiedzieć ?

Kto w jakiej kolejności będzie występował ?

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Gdzie zamieścimy nasz plakat ?

2. Przygotujcie sobie plan wystąpienia . Pamiętajcie o zapowiedzi i podsumowaniu prezentacji (na przykład - Dzień dobry . Cieszymy się , że tutaj jesteście. Chcielibyśmy przedstawić Wam efekty naszego projektu a na zakończenie Dziękujemy za uwagę . Może ktoś ma jakieś pytania ?
3. Przećwiczcie przed kimś wasze wystąpienia. Możecie to zrobić również przed lustrem :)
4. Przygotujcie się na zadawanie pytań związanych z waszym projektem. Słuchacze będą ciekawi waszej wiedzy

Po dniu prezentacji warto podsumować projekt zadając pytania: co Wam się podobało ? Co Wam się nie podobało ? Co byście zmienili ? . W przypadku najmłodszych uczniów taka informacja może zostać podana w trakcie rozmowy np. w kręgu. W przypadku starszych np. z klasy 3 można pokusić się o informację pisemną (np. na samoprzylepnych karteczkach umieszczanych wokół efektu prezentujących)

Efekty projektów dobrze jest gdzieś wyeksponować. Dobrą praktyką jest cyfrowe zarchiwizowanie plakatów, ulotek itp. Przydadzą się do różnych prac podsumowujących (foto książek, filmów, galerii klasowych, kronik)

6.6. Obserwacja i diagnoza

Każdy uczeń podejmując się różnej aktywności, świadomie i podświadomie przyswaja pewne umiejętności i treści kształcenia. Trudno oczekiwać, że każdy uczeń w klasie będzie w tym samym czasie, tempie nabywał przewidziane w programie treści. Dlatego też, aby uniknąć fikcyjnej realizacji treści, proponujemy, aby nauczyciel – wychowawca stworzył dla danego ucznia osobistą bazę obserwacji (nazwijmy ją BO). Takie rozwiązanie wydaje się być konieczne, w kontekście rzeczywistej realizacji postulatów zmierzających do faktycznej indywidualizacji nauki. Nauczyciel dokonując obserwacji, mógłby tworzyć bieżącą informację zwrotną. Takie rozwiązanie, stosowane w wielu szkołach opartych na pedagogice Montessori, przynosi wymierne korzyści – nauczyciel wie, w jakich obszarach wiedzy i umiejętności znajduje się w danej chwili eksplorujący świat uczeń. Nauczyciel na bieżąco może zaobserwować ewolucję możliwości poznawczych, emocjonalnych czy społecznych.

Z pomocą dzisiejszym nauczycielom przychodzą nowe technologie, które umożliwiają błyskawiczne tworzenie, gromadzenie i udostępnianie informacji. Na przykład – bardzo proste narzędzie „Google”, dostępne w większości telefonów z systemem Android umożliwiające zamianę mowy na tekst (lub na odwrót). Inne z narzędzi, takie jak np. „arkusze Google” umożliwią tworzenie, automatyczne zapisywanie wszelkich treści w wersji cyfrowej w tzw. chmurze (wirtualnym dysku, do którego można mieć dostęp przez dowolne urządzenie z podłączeniem do Internetu – komputera, telefonu, tabletu).

Wiele dodatkowych narzędzi do tworzenia baz obserwacji można też znaleźć w wielu popularnych dziennikach elektronicznych. Zaletą takiego rozwiązania jest bieżące zapisywanie obserwacji i możliwość natychmiastowego udostępniania wszelkich zainteresowanym (rodzice, inni nauczyciele dyrekcja).

W przypadku, gdyby okazało się, że szkoła nie korzysta z dziennika elektronicznego, a popularność i upowszechnienie nowych technologii jest niewystarczające, wówczas nauczyciele mogą posłużyć się poniższymi przykładami tabel.

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Imię i nazwisko ucznia		Data.....
Aktywności ucznia (pomocnie pytania: jakie czynności wykonywał? jakie tematy realizował)	Realizowane cele i treści kształcenia	Uwagi (tempo pracy/koncentracja/współpraca)
.....

Tabela niech będzie inspiracją do tworzenia własnych „baz obserwacji” opartych na specyficznych uwarunkowaniach każdej szkoły i konkretnego nauczyciela.

7. Organizacja procesu nauczania i warunki realizacji programu

Klasyczna organizacja dnia w nauczaniu wczesnoszkolnym daje dużą elastyczność w planowaniu działań. Wychodząc z założenia, że praca uczniów będzie ukierunkowana na rozwijanie własnych zainteresowań i pasji, każdy uczeń czy grupa uczniów powinna mieć szansę na planowanie własnego czasu. Jeżeli z jakichś powodów w szkole trudno oderwać się od klasycznego schematu, dobrze jest każdego dnia wygospodarować blok czasowy na pracę projektową. Bez przewidzianego czasu na własne działania własne nie może być mowy o efektywnej i twórczej nauce.

Ważne jest, aby uczniowie mieli szansę na w planie lekcji można uwzględnić większe przedziały czasowe na różne formy aktywności. W planie dnia nie powinno zabraknąć czasu na: spotkania w grupie, pracę w parach, dzielenie się swoimi odkryciami z innymi. Warto też pamiętać o wyjściach na świeże powietrze, wyjściach kulturalnych, naukowych, spotkaniach

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

z inspirującymi osobami, udziału w lokalnych wydarzeniach.

Inspirujące bogate środowisko edukacyjne jest warunkiem koniecznym do wszelkich zmian rozwojowych. Dlatego też organizując przestrzeń i czas dla naszych uczniów nie możemy zapomnieć o ścisłym związku tego, co się dzieje w trzech obszarach funkcjonowania ucznia – środowisko rodzinne, rówieśnicze i szkolne.

Bez współpracy i wsparcia szczególnie środowiska domowego trudno będzie osiągnąć główny cel, jakim jest pełny rozwój poznawczy dziecka.

Organizując bogate środowisko edukacyjne warto też stworzyć co można by nazwać BIWAK (bazą imprez wspierających aktywność, kreatywność). W takiej bazie mogłyby się zawierać imprezy naukowe, ciekawe wydarzenia muzyczne, wystawy, sztuki teatralne.

Uczniowie w wieku wczesnoszkolnym poznają świat na drodze poszukiwań i stałego eksperymentowania. To poznanie zanurzone jest w emocjach. Organizując planując różne wyjścia, warto też pamiętać o pozostawieniu czasu na kontakty rówieśnicze, podczas których dochodzi do niezbędnej nauki tyle tylko, że w formie niejawniej (argumentowanie, negocjowanie, kreowanie i rozwiązywanie konfliktów).

Doskonałym sposobem na naukę poprzez emocje jest organizowanie różnego rodzaju gier terenowych. Nie musi to być działanie stworzone przez nauczyciela. Dzieci są doskonałymi twórcami wszelkiego rodzaju wydarzeń podwórkowych. Oczywiście nauczyciel może podać przykład takiego działania, organizując np. podchody w poszukiwaniu skarbów. Ważne jest, aby jednak oderwać się od pokutującego w naszym systemie twierdzenia, że o jakości nauczania decyduje wyłącznie zaangażowanie nauczyciela. Tworzenie gier przez uczniów niejako przy okazji, daje same korzyści – od poczucia sprawczości, przez emocjonalną aktywność, aż po mimowolne uczenie się przez kreowanie zdań, pytań i wyciąganie różnorodnych wniosków.

8. Inspiracje - „otwarty rozkład nauczania”

Przedstawione poniżej propozycje odchodzą od tradycyjnego podziału na treści nauczania. Nie chcemy narzucać schematów. Wierzymy, że każdy nauczyciel będzie w stanie stworzyć własny niepowtarzalny plan dopasowany do konkretnego ucznia i swojej grupy.

Na bazie naszych propozycji zaleca się dokonywania modyfikacji zgodnie ze swoimi obserwacjami. Chcemy zaproponować model oparty na **twórczej projektowej aktywności, pracy własnej z przygotowanymi materiałami** a także **warsztatach** opartych na radosnym obcowaniu z ludźmi, kulturą, sportem.

Każdy uczeń chce się uczyć. Każdy jest w czymś dobry. Dla każdego można znaleźć obszar w którym będzie czuł się dobrze. Kluczem jest obserwacja- tylko dzięki takiemu działaniu można zmieniać „rozkład” aby rzeczywiście nawiązywał do rozwijających się pasji i zainteresowań uczniów.

Trzy filary otwartego rozkładu nauczania to:

Projekty

Warsztaty

Praca własna

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Projekty koncentrują się na indywidualnych lub wspólnych poszukiwaniach, badaniach, odkryciach. Mają na celu naukę planowania, współpracy, twórczego rozwiązywania problemów. W osobnym dodatku do programu 47 proponujemy bazę projektów tematycznych, badawczych, społecznych. Przypominamy, że wielkimi zaletami metody projektów jest poszanowanie wolności, współpracy, poszukiwanie wielu możliwych rozwiązań dlatego nie chcemy aby zaproponowane projekty były jedynym i słusznym rozwiązaniem. Niech będą podporą dla twórczych wędrówek ucznia. Pierwsze projekty badawcze proponujemy zrealizować w małych grupach klasowych. Założenie takie wynika z faktu, że dzieci w pierwszych miesiącach pobytu w szkole najlepiej czują się w bezpiecznym rówieśniczym środowisku. Tematyka projektu nie powinna być zbyt trudna i powinna dać szansę zaistnienia każdego ucznia. Jest to bardzo ważne, aby dziecko na początku swej przygody ze szkołą nabrało wiary, że ma wpływ na to co się w niej dzieje.

Czas trwania projektów zależy od tematyki, typu projektu specyfiki osobowości klasowych, dostępnych pomocy, materiałów. Zawsze należy przemyśleć organizację projektu⁴⁸ i zaproponować czas trwania, pamiętając o możliwościach grupy. Sporym ułatwieniem w podjęciu decyzji mogą być zamknięte cykle: tydzień, 10 dni, miesiąc. Jednak nie może to być głównym czynnikiem decydującym o czasie trwania projektu.

Pamiętając o dynamicznym fazach rozwoju proponujemy wprowadzanie modyfikacji tak aby dzieci były na każdym etapie możliwość przyjmowania większej odpowiedzialności za swoją naukę. Pozwólmy ingerować naszym uczniom w modyfikację działań, tematów, aktywności. Tylko wtedy naprawdę będziemy mieć szansę na rozwój kompetencji opisanych w założeniach programu.

Warsztaty to całe spektrum najczęściej grupowych lub indywidualnych oddziaływań z wykorzystaniem potencjału tkwiącego w rodzicach, stowarzyszeniach, organizacjach pozarządowych. Dynamiczny rozwój stowarzyszeń, dynamika inicjatyw oddolnych niech będzie szansą dla naszych dzieci. Korzystajmy z lokalnych serwisów gminnych, powiatowych- w każdej gminie na pewno znajdzie się coś ciekawego. Jeśli nic się nie dzieje – zmobilizujmy rodziców i dzieci.

Na poziomie najmłodszych naturalne bardzo rozwojowe wydają się wszelkie aktywności artystyczne (tańce, teatr, malowanie, gotowanie) . Dzieci kochają tworzyć- malować, lepić, rzeźbić, wcielać się w role. Dajmy im szansę na wszechstronną aktywność. Nie zapomnijmy też, że ważne są twórcze wędrówki, wycieczki, spotkania z ciekawymi gośćmi.

Praca własna⁴⁹ to nauka koncentracji, szlifowania umiejętności pisania, czytania dzięki korzystaniu z materiałów przygotowanych przez nauczycieli. Jest to czas nauki pracy we własnym tempie, w zgodzie z aktualnymi własnymi możliwościami, bez konieczności robienia tego co robią wszyscy. Ten element w największym stopniu nawiązuje do treści które założyli sobie twórcy podstawy programowej.

Już w pierwszej klasie wiele dzieci ma bardzo zróżnicowaną wiedzę i umiejętności związane z pisaniem. Są dzieci które nie znają alfabetu ale mogą być też i takie które biegle czytają. Dlatego też korzystając z bogatych zasobów Internetu nauczyciel wzorując się na koncepcji rozwiązań zaproponowanych przez Marię Montessori może przygotować zestawy np. w koszykach, pudełkach zawierające karty do kaligrafii, karty z zadaniami- wyzwaniem. Materiały możemy zmieniać

47 Więcej o propozycjach można się dowiedzieć z dodatku do programu SCENARIUSZE PROJEKTÓW „ZIP”

48 Znakomite opracowanie na temat pracy metodą projektów można znaleźć odwiedzając stronę http://ore.edu.pl/index.php?option=com_phocadownload&view=category&download=910:praca-metod-projektu&id=135:organizacja-i-realizacja-procesu-dydaktyczno-wychowawczego-w-wychowaniu-przedszkolnym-i-edukacji-wczesnoszkolnej&Itemid=1962

49 Przykład realizacji systemu pracy własnej można podejrzeć w linku WOLNY WYBÓR JEST OK https://onedrive.live.com/redir?page=view&resid=3D1E26BD16D21AF3!17733&authkey=!APzlgWE_ffbxVvw

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

w miarę postępów jakich dokonują uczniowie.

Pracę własną z przygotowanymi materiałami można rozpocząć od tzw. lekcji podstawowej, podczas której prezentowane są zawartości poszczególnych "koszyków" a także omówiony zostaje sposób pracy.

W trakcie trwania pracy własnej uczniów nauczyciel powinien dokonywać obserwacji ucznia. Można wziąć pod uwagę różne elementy (patrz tabela) Po pewnym okresie (np. miesiąc) będziemy w posiadaniu pewnych informacji o uczniu- co w dalszej kolejności da szansę na dopasowanie działań w różnych obszarach oddziaływać.

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Arkusz obserwacji

PRACA WŁASNA / PRACA METODĄ PROJEKTU/.....

PRACA NA ZAJĘCIACH	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
TEMPO	1 obserwacja					2 obserwacja				
Pracuje szybko										
Pracuje wolno										
Pracuje w normalnym tempie										
Pracuje dość wolno										
JAKOŚĆ PRACY	1 obserwacja					2 obserwacja				
Podjęte prace wykonuje starannie i poprawnie										
Współpracuje										
Podjęte zadania wykonuje starannie, ale nie zawsze poprawnie										
Podjęte zadania wykonuje niestarannie, ale poprawnie										
Podjęte prace wykonuje zazwyczaj niestarannie i niepoprawnie										
Uważność i koncentracja	1 obserwacja					2 obserwacja				
Koncentruję uwagę na wykonywanym zadaniu										
Pracuje mimo bodźców rozpraszających										
Potrafi skupić się na poleceniach nauczyciela										
AKTYWNOŚĆ	1 obserwacja					2 obserwacja				
Aktywnie uczestniczy w zajęciach										
Aktywnie uczestniczy w zajęciach, chociaż czasem się "wyłącza"										
Jest bierny/na i nie podejmuje samodzielnej pracy										

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

WRZESIEŃ

Wrzesień to czas kiedy uczeń staje przed grupą i wychowawcą. Najważniejsze zadanie dla nauczyciela to zbudować poczucie wewnętrznego bezpieczeństwa, zaufania do siebie samego i otoczenia.

To także czas kiedy wychowawca- nauczyciel na bazie obserwacji tworzy bazę o każdym uczniu. Profil który będzie stale wzbogacany i uzupełniany. Można wykorzystać dostępne arkusze

Wrzesień to przełom- nie tylko w sensie edukacyjnym. Wiele inspiracji do różnorodnych aktywności wychowawczo-dydaktycznych dostarcza przecież natura. W przyrodzie dzieje się bardzo dużo- dzień staje się coraz krótszy, wyraźnie zmienia się moment zachodu i wschodu słońca. Pojawiają się opadające liście.

Żegnamy kalendarzowe lato i witamy jesień. Zwiększa się rozpiętość temperatur. Zwierzęta grupują się przed nadchodzącą zimą. Ostatnie bociany odlatują na początku września. Trwają zbiory na polach, w sadach. Przyroda zaczyna mienić się różnymi barwami. Warto, przygotowując zajęcia, odwoływać się do naturalnych zmian zachodzących wokół. Warto też wykorzystać ostatnie promyki lata i maksymalnie korzystać z zabaw ruchowo-przygodowych na świeżym powietrzu.

Wrzesień to także miesiąc kiedy obchodzone są szczególne dni: dzień kombatanta (1.09) , Dzień marzyciela (8.09) Dzień dobrych wiadomości (8.09) Światowy dzień zdrowia jamy ustnej (12.09) Międzynarodowy dzień demokracji (18.09), światowy dzień bez samochodu (22.09) Od najmłodszych lat budujemy świadomość że jesteśmy częścią globalnego społeczeństwa. Niech dzieci uczą się współpracy angażując się w różnorakie imprezy.

W kolejnych latach warto rozważyć odkrywanie tajemnic poszczególnych kontynentów, regionów, krajów- nie tylko w tradycyjnej formie odnoszącej się do flory i fauny, ale nade wszystko do szeroko pojętej kultury.

Wrzesień to początek od którego bardzo dużo zależy. Tryskajmy pozytywną energią, zarażajmy optymizmem, bądźmy wzorcem dobrych zmian.

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

WRZESIEŃ hasło przewodnie np. KAŻDY INNI WSZYSCY WSPANIALI :)

WSPARCIE I INSPIRACJE

PULA TEMATÓW DO WYBORU WEDŁUG UZNANIA NAUCZYCIELA

PROPONOWANE TEMATY PROJEKTÓW (do wyboru na trzy lata nauki)

- LATO SIĘ KOŃCZY
- PODRÓŻE MAŁE I DUŻE
- MOJE MARZENIA
- MOJA SZKOŁA
- MOJA DROGA DO SZKOŁY
- WOKÓŁ SZKOŁY
- MOJE HOBBY
- W PARKU
- NA POLU
- W OGRODZIE

WARSZTATY :

- Wakacyjne podróże- spotkanie z ciekawymi miejscami , Spotkanie z ciekawymi ludźmi
- Powakacyjne fotostory

PRACA WŁASNA:

kaligrafia, poznawanie liter , utrwalenie umiejętności czytania i pisania

Wybrane zagadnienia z Elementarza

BAZA NARZĘDZI TIK

<https://onedrive.live.com/>

- KAŻDY INNY.. WSZYSCY WSPANIALI.
- CO LUBIĘ ROBIĆ?
- PODRÓŻE PO SZKOLE.
- JA, MOJA KLASA I SZKOŁA
- PROJEKT PODSUMOWYJĄCY TYDZIEŃ.
- ZA CO KOCHAMY WAKACJE?
- MOJA WAKACYJNA PRZYGODA.
- SPOTKANIE Z ...LITERAMI
- COŚ O LICZBACH.
- CO CIEKAWEGO JEST WOKÓŁ SZKOŁY.
- JAKIE SKARBY SĄ WOKÓŁ NAS ?.
- CZY PRZYRODA TO PRZYGODA ?
- JAK POŻEGNAMY LATO ?
- JAKIE ZASADY SĄ W MOJEJ SZKOLE ?
- Jak zachowujemy się w szkole?
- CO MOŻNA ROBIĆ NA SZKOLNYM BOISKU ?
- GDZIE SKRĘCIMY: W PRAWO CZY LEWO?
- JAK WYGLĄDA MOJA DROGA DO SZKOŁY ?.
- BYŁ SOBIE WRZESIEŃ- PODSUMOWANIE MIESIACA- ŚWIĘTOWANIE (DZIEŃ DOBREJ WIADOMOŚCI, DZIEŃ MARZYCIELA,

Uwagi, pomysły, refleksje

Jednym z zadań szkoły jest cyt.: „...realizowanie programu nauczania skoncentrowanego na dziecku, na jego indywidualnym tempie rozwoju i możliwościach uczenia się ...”

Cel ten pokrywa się z założeniami programu ZIP.

Konkretne umiejętności i treści można sprawdzić na stronach MENU

<http://men.gov.pl/wp-content/uploads/2011/02/1c.pdf>

Program Zainteresowania i Pasje

Karta ucznia

Klasa..... rok miesiąc		
hasło przewodnie		
MIESIĘC ROK	WSPARCIE I INSPIRACJE	Informacja zwrotna (++ co jest ok ; ##co jest nie ok ; && nad tym trzeba popracować ^^^ w jaki sposób to zrobić ?
	Wybrane PROJEKTY :	++.....
	WARSZTATY :	##.....
	PRACA WŁASNA:	&&..... ^^^^.....

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Karta grupy

WRZESIEŃ TYDZIEŃ 1			
WRZESIEŃ (IX) TYDZIEŃ 1	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

WRZESIEŃ TYDZIEŃ 2			
WRZESIEŃ (IX) TYDZIEŃ 1	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

WRZESIEŃ TYDZIEŃ 3			
--------------------	--	--	--

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

WRZESIEŃ (IX) TYDZIEŃ 1	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

WRZESIEŃ TYDZIEŃ 4			
WRZESIEŃ (IX) TYDZIEŃ 1	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

PAŹDZIERNIK

Październik to czas kiedy mamy już pewne obserwacje związane z funkcjonowaniem naszych uczniów w grupie. Powoli widzimy tworzące się relacje koleżeńskie. Zauważamy kto w grupie jest liderem, kto szuka spokojnej niszy, kto jest wycofany a kto nadaktywny. Możemy kreować różne sytuacje tak aby każdy znalazł swoje miejsce w grupie. Możemy poprosić uczniów aby stworzyli sobie funkcje, które będą sprawiały, że każdy poczuje się za coś osobiście odpowiedzialny.

Np. FLORYSTA – osoba odpowiedzialna za dbanie o klasowe roślinki, PRZYPOMINACZ – osoba dbająca o przypomnianie o różnych wydarzeniach, PRZEWIETRZACZ- osoba dbająca o wietrzenie pomieszczeń

Dobrze jest aby każdy miał możliwość pełnienia jakiejś funkcji. Wyobraźnia nie zna granic i naprawdę każdy może być ważny z racji pełnienia wyjątkowej i niepowtarzalnej roli.

Kiedy jesień objawia się w pełni-wiele zajęć możemy przeprowadzić na podwórku. Mamy możliwość wykorzystać uważność i spostrzegawczość dzieci-zalecane są różnego rodzaju gry, szczególnie, że proponowane tematy dotyczą otoczenia. Dzieci uwielbiają wchodzenia w role. Tworzą znane tylko sobie gry których scenariusz jest jak otwarta księga. Mamy wówczas czas na przeprowadzenie obserwacji relacji społecznych.

Nie tylko w tym miesiącu przydatne mogą się okazać urządzenia elektroniczne do archiwizowania wszelkich aktywności: aparaty, kamery czy smartphone. Dobrze, aby każdy uczeń miał szansę zgromadzić skarby z wszelkich spacerów, wypraw terenowych.

PROJEKTY : Możemy zrealizować grupowy projekt badawczy np. pod tytułem BARWY JESIENI – momenty przełomowe związane z granicami czasowymi dają szansę na dostrzeżenie prawidłowości rządzących otaczającym światem. Wędrówki w terenie w poszukiwaniu śladów danej pory roku, tworzenie i analizowanie krajobrazów charakterystycznych dla poszczególnych pór roku daje wiele możliwości dla każdego ucznia. Projekt zakończony jest prezentacją prac dzieci.

Uważne słuchanie wypowiedzi i korzystanie z przekazywanych i zaobserwowanych informacji, tworzenie krótkiej prezentacji, opowiadanie o wydarzeniach przedstawionych na ilustracji.

Obserwacja najbliższego otoczenia, poznanie świata za pomocą zmysłów, rozwijanie wrażliwości zmysłowej, zwierzęta i rośliny, które możemy spotkać w parku.

Kreatywne posługiwanie się środkami wyrazu plastycznego takimi jak: kształt, barwa, faktura w kompozycji.

x

Program Zainteresowania i Pasje

hasło przewodnie np. **WSZYSTKO SIĘ ZMIENIA ...**

PAŹDZERNIK

WSPARCIE I INSPIRACJE

PROPONOWANE TEMATY PROJEKTÓW (do wyboru na trzy lata nauki)

- PO CO NAM ZMYSŁY ?
- DLACZEGO DRZEWA JESIENIA SĄ JAKIEŚ INNE ?
- ILE BARW MA JESIEŃ ?
- JAK WYGLĄDA PARK JESIENIĄ ?
- JAKIE SĄ SKARBY JESIENI ?
- KONSTRUKCJE JESIENNE
- JESIEŃ W LICZBACH
- CO ZNAJDIEMY JESIENIA NA POLU ?
- CZAS NA ZIEMI

WARSZ TATY : fabryka uśmiechów (spotkanie z osobą która tryska optymizmem)
tańce z gwiazdami (warsztaty z osobami, które tańczą)
spotkanie z lekarzem , wielkie pomiary (pomiary szkoły)

PRACA WŁASNA:

Początkujący : kaligrafia, praca własna z literami, sylaby, głoski ,litery;
zawansowani: rozpoznawanie czasowników rzeczowników , dodawanie i odejmowanie liczb w zakresie 100 z przekroczeniem progu dziesiętkowego

BAZA NARZĘDZI TIK
<https://onedrive.live.com/>

Jednym z zadań szkoły jest cyt.: „...realizowanie programu nauczania skoncentrowanego na dziecku, na jego indywidualnym tempie rozwoju i możliwościach uczenia się ...”
Cel ten pokrywa się z założeniami programu ZIP.
Konkretne umiejętności i treści można sprawdzić na stronach MEnu
<http://men.gov.pl/wp-content/uploads/2011/02/1c.pdf>

PULA TEMATÓW DO WYBORU WEDŁUG UZNANIA NAUCZYCIELA

- CO SIĘ MOŻE ZDARZYĆ W PAŹDZIERNIKU ? (PIĘKNA SZTUKA PLANOWANIA)
- GDZIE WIDZICIE ZNAKI ?
- PO CO SĄ SYGNAŁY
- JAKIE ZNAKI SĄ NA DRODZE ?
- JAKIE BARWY MA JESIEŃ ?-
- JAKIE MAMY ZMYSŁY ?
- CO SIĘ ZMIENIA JESIENIĄ?
- CO BY BYŁO GDYBY ...?
- JAKIE DŹWIEKI SĄ WŚRÓD NAS ?
- JAKIE SKARBY ZNAJDIEMY W PARKU ?
- CO SIĘ STANIE Z SOBOTY NA NIEDZIELĘ W OSTATNI WEEKEND PAŹDZIERNIKA ?
- CO KAŻDY Z NAS ODKRYŁ W PAŹDZIERNIKU ?
- PODSUMOWANIE MIESIACA- ŚWIĘTOWANIE (DZIEŃ KOLOROWEGO LIŚCIĄ, DZIEŃ POŻEGNANIA CZASU LETNIEGO, DZIEŃ UŚMIECHU, DZIEŃ MUZYKI)

Uwagi, pomysły, refleksje

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Klasa..... rok miesiąc		
hasło przewodnie		
MIESIĘC ROK	WSPARCIE I INSPIRACJE	Informacja zwrotna (++ co jest ok ; ##co jest nie ok ; && nad tym trzeba popracować ^^^ w jaki sposób to zrobić ?
	Wybrane PROJEKTY :	++.....
	WARSZTATY :	##.....
	PRACA WŁASNA:	&&.....

Program Zainteresowania i Pasje

Karta grupy

październik TYDZIEŃ 1			
PAŹDZIERNIK TYDZIEŃ 1	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty
	Notatki własne		

PAŹDZIERNIK TYDZIEŃ 2			
PAŹDZIERNIK TYDZIEŃ 2	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

PAŹDZIERNIK TYDZIEŃ 3			
PAŹDZIERNIK TYDZIEŃ 3	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

PAŹDZIERNIK TYDZIEŃ 4			
PAŹDZIERNIK TYDZIEŃ 4	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

LISTOPAD

W listopadzie opadają ostatnie liście, robi się coraz zimniej. Wszyscy powoli przyzwyczajają się do myśli, że zaraz będzie zima, spadnie pierwszy śnieg i pojawią się przymrozki. Zanim to jednak nastąpi wraz z uczniami starajmy się cieszyć tym miesiącem. Wykorzystajmy dobro, jakie daje nam natura w tym miesiącu, czyli jesienne liście, kasztany oraz warzywa. Twórzmy „jesienne” ludki, obrazy, albumy... Ponadto wykorzystajmy przyrodę do zgłębiania tajników matematyki czy języka polskiego. Liczmy, badajmy, twórzmy: „historie z lasu wzięte”.

Listopad to czas kiedy obchodzimy tradycyjne Polskie święta- wszystkich świętych a także święto narodowe- dzień niepodległości. Mamy możliwość wkomponowania tradycyjnych elementów w aktywność dzieci tak aby w naturalny sposób bez zbędnej pompatyczności wpajać ważne symbole naszej ojczyzny.

Możemy z powodzeniem włączyć wiele technik i narzędzi audiowizualnych (tworzenie, przetwarzanie obrazu, dźwięku wspólnie z uczniami) Nie jest żadnym odkryciem stwierdzenie, że dzieci chętnie angażują się w działania w których widzą sens. Wykonywanie zdjęć, nagrywanie filmów

Dobrze jest aby dzieci z entuzjazmem włączyły się w prawdziwe radosne świętowanie. W końcu nawet tradycyjne zaduszki to tak naprawdę czas nadziei- dla chrześcijan to przecież wspomnienie o wieczności życia. Skończmy z pesymistycznym pozbawionym radości świętowaniem. Możemy wspólnie z dziećmi zajrzeć do innych kultur i porównać różne sposoby na tzw. święto zmarłych (dobrym przykładem niech będą obrzędy w kulturach Ameryki Środkowej czy Meksyku <http://www.miedzykulturowa.org.pl/cms/dzien-zmarlych-w-meksyku.html>)

W kolejnych latach możemy porównywać inne kultury tak aby uczniowie mieli szansę na wzbogacenie swojego obrazu świata.

W obszarze kształtowania relacji dajmy szansę na wymianę funkcji. Niech każdy zmieni się w rolę nieco inną niż ta która dominowała w poprzednim miesiącu .

Możemy wprowadzać projekty indywidualne badawcze, które będą bardziej dostosowane do

Projektów to ocean wielu możliwości. To baza która w tym miesiącu mogła by nawiązywać do tego co dziecku bliskie i w jakimś sensie związane z kluczowymi datami miesiąca.

Praca własna to w zależności od poziomu każdego dziecka powinna nawiązywać do rozwijanych umiejętności w miesiącach poprzednich

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

hasło przewodnie np. PODROŻE W CZASIE	
WSPARCIE I INSPIRACJE	PULA TEMATÓW DNIA DO WYBORU WEDŁUG UZNANIA NAUCZYCIELA
<p>PROPONOWANE/POTNCJALNE TEMATY PROJEKTÓW (do wyboru na trzy lata nauki)</p> <ul style="list-style-type: none"> • POLSKA TO JEST TO • POGODA JEST ZAWSZE • ZWIERZĄTA JESIENIĄ • ZAMKI W.. • GRODY... • RYCERZE.... • MIEJSCA PAMIĘCI W NASZEJ OKOLICY • ŚLADY PRZESŁOŚCI W MOJEJ MIEJSCOWOŚCI • MIASTO POWSTAŁO KIEDYŚ • ZABYTKI MAJĄ DOBRĄ PAMIĘĆ <p>WARSZTATY :</p> <ul style="list-style-type: none"> • SPOTKANIE Z POSTACIĄ HISTORYCZNĄ • WYPRAWA DO MUZEUM • MOJE DRZEWO • ZRÓB SOBIE COŚ Z NICZEGO <p>PRACA WŁASNA: <u>Początkujący</u>: dodawanie i odejmowanie + przygotowanie do mnożenia – dodawanie tych samych liczb, porównywanie liczb, dopełnianie do 10, dodawanie liczb w zakresie 20 z przekroczeniem progu dziesiątkowego</p> <p><u>Zaawansowani</u>: liczby rzymskie Zegary i obliczenia zegarowe czas – obliczenia kalendarzowe sposoby zapisu dat lata przestępne</p> <p>BAZA NARZĘDZI TIK</p> <p>https://onedrive.live.com/</p>	<ul style="list-style-type: none"> • CO PLANUJEMY W LISTOPADZIE ? • KIM BYLI WIELCY PIĘKNI LUDZIE KTÓRYCH JUŻ NIE MA Z NAMI ? • JAKIE WYDARZENIA ZDARZYŁY SIĘLAT TEMU 11 LISTOPADA? • JAK WYGLĄDA DRZEWO GENEALOGICZNE- WNASZYCH RODZINACH? • JAKIE MIASTA JUŻ ZNAMY ? • JAKIE ZABYTKI SĄ WOKÓŁ NAS ? • KIM BYLI DAWNI RYCERZE ? • GDZIE ZNAJDĘ TAJEMNICZE LICZBY ? • CO PISZEMY MAŁĄ A WIELKĄ LITERĄ ? • PREZENTACJA PROJEKTÓW SOLOWYCH I GRUPOWYCH • PODSUMOWANIE MIESIĄCA- ŚWIĘTOWANIE <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin-top: 20px;"> <p style="text-align: center;">Uwagi, pomysły, refleksje</p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> </div>
	<p>ednym z zadań szkoły jest cyt.: „...realizowanie programu nauczania skoncentrowanego na dziecku, na jego indywidualnym tempie rozwoju i możliwościach uczenia się ...”</p> <p>Cel ten pokrywa się z założeniami programu ZIP.</p> <p>Konkretne umiejętności i treści można sprawdzić na stronach MEnu http://men.gov.pl/wp-content/uploads/2011/02/1c.pdf</p>

LISTOPAD

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Klasa..... rok miesiąc

hasło przewodnie

WSPARCIE I INSPIRACJE

Informacja zwrotna (++ co jest ok ; ##co jest nie ok ; && nad tym trzeba popracować ^^^ w jaki sposób to zrobić ?

Wybrane PROJEKTY :

++.....

WARSZTATY :

##.....

PRACA WŁASNA:

&&.....

^^^.....

MIESIĘC ROK

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Karta grupy

LISTOPAD TYDZIEŃ 1			
LISTOPAD TYDZIEŃ 1	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty
	Notatki własne		

LISTOPAD TYDZIEŃ 2			
LISTOPAD TYDZIEŃ 2	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

LISTOPAD TYDZIEŃ 3			
LISTOPAD TYDZIEŃ 3	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

LISTOPAD TYDZIEŃ 4			
LISTOPAD TYDZIEŃ 4	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOLECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

GRUDZIĘŃ

To czas wielu pozytywnych działań. Początek grudnia to przecież czas Mikołajek. Możemy go przeżyć nie tylko obdarowując siebie nawzajem ale także potrzebujące osoby, instytucje, ośrodki. Trzy lata w edukacji wczesnoszkolnej daje doskonałą podstawę do takiego zaplanowania działań aby nauczyć wrażliwości, i otwartość na pomoc innym

W obszarze warsztatów mamy całe spektrum możliwości – od wspólnego planowania klasowej kolacji wigilijnej, pakowanie prezentów, pisanie listów nie tylko do świętego Mikołaja, wykonywania szeregi aktywności techniczno- plastycznych (szopki, bombki, ozdoby itd.) Doskonałym uzupełnieniem może być włączenie kilku prostych technik wykorzystujących powszechnie dostępne narzędzia i o oprogramowanie. Możemy np. nakręcić aparatem z smartphone film a następnie wspólnie przetworzyć go w prostym edytorze wkomponowanym w każdy system operacyjny.

Aktywności manualne pięknie łączą się z aktywnościami teatralnymi. Wiele radości przynosi planowanie występów świątecznych. Skończmy z wykonywaniem wszystkiego za dzieci. Zapytajmy ich jak wyobrażają sobie swoją rolę. Może w niech aktywne dzieci włączą się wtórzenie scenariusza, itd.

Patrząc na świat przyrody możemy zaplanować szereg bardzo fascynujących eksperymentów, które będą doskonałym uzupełnieniem tego co się dzieje na zewnątrz. W grudniu przecież kończy się kalendarzowa i astronomiczna jesień a rozpoczyna zima. W ostatnich dniach pobytu dzieci w szkole zbliżamy się do najkrótszego dnia w roku.

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

hasło przewodnie np. ŚWIĄTECZNI POMOCNI

GRUDZIEŃ

WSPARCIE I INSPIRACJE

POTENCJALNE TEMATY PROJEKTÓW :

- POMAGAMY INNYM POTRZEBUJACYM
- GWIAZDY I GWIAZDECZKI
- KRAINA ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA
- WIGILIJNE POTRAWY
- MUZYKUJĘ I ŚWIĘTUJĘ
- JASEŁKA JAKICH NIE ZNACIE

WARSZTATY

AKCJA – ŚWIĄTECZNA POMOC

PRACA WŁASNA:

początkujący: DOSKONALENIE UMIJĘTNOŚCI CZYTANIA, PISANIA, przeliczanie elementów w zbiorach
porządkowanie zbiorów wg wybranej cechy

zaawansowani: Życzenia Świąteczne – kartka świąteczna adresowanie, formułowanie życzeń połączenia czasownik + przysłówki stopniowanie przymiotników wielka litera w nazwach + nazwy świąt
Tabliczka mnożenia w zakresie 50: pojęcia iloczyn, czynniki, przemienność mnożenia dzielenie: + pojęcia dzielnik, dzielna, iloraz mnożenie przez 5, przeliczanie porównywanie w zakresie 100, dodawanie i odejmowanie liczb w zakresie 100 zdania – pojedyncze i złożone, znaki w zdaniach
BAZA NARZĘDZI TIK

<https://onedrive.live.com/>

PULA TEMATÓW DO WYBORU WEDŁUG UZNANIA NAUCZYCIELA

- GDZIE MIESZKA(Ł) ŚWIĘTY MIKOŁAJ?
- KIM BYŁ ŚWIĘTY MIKOŁAJ?
- JAK WYGLĄDAŁY PRZYGODY ŚW.MIKOŁAJA?
- CO WIEMY O ZIMIE?
- KIEDY TAK NAPRAWDĘ ROZPOCZYNA SIĘ ZIMA?
- DALCZEGO DNI SA W GRUDNIU TAKIE KRÓTKIE?
- CO ROBIĄ ZWIERZĘTA ZIMĄ?
- DLACZEGO WARTO POMAGAĆ INNYM?
- CO ZROBIĆ ABY POMAGAĆ INNYM?
- CO ZROBIMY W NASZEJ KLASIE ABY POMÓC ...?
- CO SIĘ DZIEJE NA ZIMOWYM NIEBIE?
- Prezentacja projektu.
- PODSUMOWANIE MIESIACA- ŚWIĘTOWANIE

Uwagi, pomysły, refleksje

Jednym z zadań szkoły jest cyt.: „...realizowanie programu nauczania skoncentrowanego na dziecku, na jego indywidualnym tempie rozwoju i możliwościach uczenia się...”

Cel ten pokrywa się z założeniami programu ZIP.

Konkretne umiejętności i treści można sprawdzić na stronach MENU

<http://men.gov.pl/wp-content/uploads/2011/02/1c.pdf>

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Klasa..... rok miesiąc

hasło przewodnie

WSPARCIE I INSPIRACJE

Informacja zwrotna (++ co jest ok ; ##co jest nie ok ; && nad tym trzeba popracować ^^^ w jaki sposób to zrobić ?

Wybrane PROJEKTY :

++.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

WARSZTATY :

##.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

PRACA WŁASNA:

&&.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

MIESIĘC ROK

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Karta grupy

GRUDZIEŃ TYDZIEŃ 1			
GRUDZIEŃ TYDZIEŃ 1	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty
	Notatki własne		

GRUDZIEŃ TYDZIEŃ 2			
GRUDZIEŃ TYDZIEŃ 2	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

GRUDZIEŃ TYDZIEŃ 3			
GRUDZIEŃ TYDZIEŃ 3	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

GRUDZIEŃ TYDZIEŃ 4			
GRUDZIEŃ TYDZIEŃ 4	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

STYCZEŃ

Zwykle uczniowie wracają po dłuższej przerwie świątecznej. Warto odnieść się do wszystkiego co wydarzyło się w tym czasie. Praca własna powinna wzmacniać umiejętności odwołując się do tego co bliskie- zwyczajnie świąteczne, potrawy, prezenty, kolędy

Możemy wykorzystać wypadające na ten miesiąc święto babci i dziadka do ukazania rangi wartości rodzinnych. Dzieci mają szansę wykorzystać wiele nowych technologii aby stworzyć pamiątkowe nagrania, fotoksiążki, fotoramki, nagrania. Z takim zadaniem poradzi sobie większość trzecioklasistów. Młodszy być może będą potrzebować wsparcia...starszych kolegów. Dzieci najlepiej uczą się od siebie.

Zima to też doskonały czas na przeprowadzenie wielu ciekawych eksperymentów (właściwości wody, zamarzanie, topnienie, obserwacja lodu, pływanie lodu w szklance, czynniki opóźniające zamarzanie, tworzenie się dziur w drodze..)

Alternatywą dla eksperymentów mogą być zajęcia poświęcone kosmosowi. Planety, gwiazdy, księżycy i inne ciała niebieskie rozpalają wyobraźnię. Do zagadnienia można podejść na wiele różnych sposobów- od działalności projektowej, poprzez szereg animacji, prezentacji dostępnych w Internecie aż po wyprawę do jednego z kilku działających w Polsce centrum astronomicznych (z fantastycznym Niebem Kopernika w Centrum Nauki Kopernik) Bardzo ciekawą alternatywą pozostaje stworzenie

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

hasło przewodnie np. NOWOŚCI NA NOWY ROK ...

WSPARCIE I INSPIRACJE

POTENCJALNE PROJEKTY :

- PŁATKI ŚNIEGU
- WODA I LÓD
- KALENDARZ
- KOSMOS
- SŁOŃCE
- ZIEMIA

WARSZ TATY :
 CZAS NA KARNAWAŁ
 TAŃCE WSPÓŁCZESNE
 SZKOLNY FESTIWAL TALENTÓW
 OBSERWACJE ASTRONOMICZNE
 PRODUKUJEMY

PRACA WŁASNA:
 DOSKONALENIE UMIJĘTNOŚCI CZYTANIA , PISANIA,
 PRACA Z LEKTURĄ,

BAZA NARZĘDZI TIK
<https://onedrive.live.com/>

PULA TEMATÓW DO WYBORU WEDŁUG UZNANIA NAUCZYCIELA

- CO ZACIEKAWIŁO NAS PODCZAS ŚWIĄT ?
- CO ZROBIMY DO FERII ? (PIĘKNA TRUDNA SZTUKA PLANOWANIA)
- ILE DNI MA ROK ZIEMSKI ?
- JAK WYGLĄDA PŁATEK ŚNIEGU ?
- CZYM SIĘ RÓŻNIĄ PŁATKI ŚNIEGU ?
- JAKIE TEMPERATURY PANUJĄ ZIMIĄ ?
- ILE DNI TRWA ROK NA MARSIE ?
- CO WIEMY O SŁOŃCU?
- CO WIEMY O INNYCH PLANETACH UKŁADU SŁONECZNEGO ?
- CO WIEMY O PRZYGODACH ...?
- ILE PŁATKÓW ZMIĘŚCI SIĘ W BUTELCE ?
- ILE WODY ZMIĘŚCI SIĘ W RÓŻNYCH NACZYNIACH ?
- Prezentacja projektu.
- PODSUMOWANIE MIESIACA- ŚWIĘTOWANIE

Uwagi, pomysły, refleksje

STYCZEŃ

Jednym z zadań szkoły jest cyt.: „...realizowanie programu nauczania skoncentrowanego na dziecku, na jego indywidualnym tempie rozwoju i możliwościach uczenia się ...”

Cel ten pokrywa się z założeniami programu ZIP.

Konkretne umiejętności i treści można sprawdzić na stronach MENU

<http://men.gov.pl/wp-content/uploads/2011/02/1c.pdf>

Program Zainteresowania i Pasje

Klasa..... rok miesiąc hasło przewodnie		
MIESIĘC ROK	WSPARCIE I INSPIRACJE	Informacja zwrotna (++ co jest ok ; ##co jest nie ok ; && nad tym trzeba popracować ^^^ w jaki sposób to zrobić ?
	Wybrane PROJEKTY :	++.....
	WARSZTATY :	##.....
	PRACA WŁASNA:	&&.....

Program Zainteresowania i Pasje

Karta grupy

STYCZEŃ TYDZIEŃ 1			
STYCZEŃ TYDZIEŃ 1	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty
	Notatki własne		

STYCZEŃ TYDZIEŃ 2			
STYCZEŃ TYDZIEŃ 2	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

STYCZEŃ TYDZIEŃ 3			
STYCZEŃ TYDZIEŃ 3	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

STYCZEŃ TYDZIEŃ 4			
STYCZEŃ TYDZIEŃ 4	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

LUTY

Trwa jeszcze zima ale widać , że dzień staje się coraz dłuższy. Warto nawiązywać do zjawisk jakie zachodzą w niskich temperaturach. Podobnie jak w styczniu jest to idealny czas na wszelkie doświadczenia z lodem i wodą. (o ile nie mieliśmy okazji wykonać ich wcześniej). Dzieci będą zachwycone kiedy po raz kolejny pozwolimy im poeksperymentować Stawianie pytań, hipotez i ich weryfikacja pozwolą nam na realizację wielu ważnych celów

To co będzie się działo podczas doświadczeń można opisać (starsze klasy), nagrać video czy plik audio, wykonać fotorelację. Przy realizacji doświadczeń możemy tworzyć zadania matematyczne (czas topienia się kostki lodu w sekundach, minutach; rozpoznawanie figur, brył)

Dwa pierwsze miesiące nowego roku to prawdopodobnie czas skróconego pobytu w szkole. Przy okazji ferii warto co roku nawiązywać do tematów związanych z bezpieczeństwem sportów zimowych. Przydały by się zajęcia z pierwszej pomocy prowadzone przez zaprzyjaźnionych ze szkołą ratowników, strażaków, lekarzy.

W celu zaskoczenia i wzbogacenia przekazu edukacyjnego warto rozważyć wprowadzenie projektu nawiązującego do wielu nietypowych świąt obchodzonych w tym miesiącu

W lutym przypada wiele nietypowych świąt:

- (2.02) dzień pozytywnego myślenia, dzień świstaka, światowy dzień mokradeł
- (9.02) międzynarodowy dzień pizzy
- (10 .02) międzynarodowy dzień bezpiecznego Internetu
- (11.02) dokarmiania zwierzyny leśnej
- (12,02) Dzień Ewolucjonizmu
- (13.02) światowy dzień radia
- (17.02) dzień kota
- (26.02) dzień dinozaura

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Hasła przewodnie miesiąca np.

	WSPARCIE I INSPIRACJE	PUŁA TEMATÓW DO WYBORU WEDŁUG UZNANIA NAUCZYCIELA
LUTY	<p>POTENCJALNE PROJEKTY :</p> <ul style="list-style-type: none"> • POCZTA • TRANSPORT • TWORZYMY GRĘ W KOMPUSERZE (SCRATCH) • KODOWANIE NA EKRANIE • CZŁOWIEK • MASZYNY • POWIETRZE • WAGA I WAŻENIE <p>WARSZTATY : MUZYKA KLASYCZNA SZKOLNY PCHLI TARG- ORGANIZACJA, RANDKA W CIEMNO,</p> <p>PRACA WŁASNA: +DOSKONALENIE UMIJĘTNOŚCI CZYTANIA, PISANIA, PRACA Z WYBRANĄ LEKTURĄ,</p> <p>BAZA NARZĘDZI TIK https://onedrive.live.com/</p> 	<p>Prezentacja projektu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • JAK PODRÓŻUJĄ LUDZIE ? • JAK PODRÓŻUJĄ LISTY ? • SKĄD MAMY ZNACZKI ? • JAK STWORZYĆ WŁASNY ZNACZEK ? • CZY CHCECIE ZAŁOŻYĆ SZKOLNĄ POCZTĘ ? • CO OSTATNIO CZYTAŁEM ? • CZY CHCEMY STWORZYĆ WŁASNĄ GAZETĘ/ KSIĄŻKĘ ? • CO CIEKAWEGO WIDZIAŁEM W TELEWIZJI? • GDZIE MIESZKAJĄ UCZUCIA ? • JAK TO JEST NAPISANE ? <p>PODSUMOWANIE MIESIACA- ŚWIĘTOWANIE</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin-top: 20px;"> <p style="text-align: center;">Uwagi, pomysły, refleksje</p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> </div>

Jednym z zadań szkoły jest cyt.: „...realizowanie programu nauczania skoncentrowanego na dziecku, na jego indywidualnym tempie rozwoju i możliwościach uczenia się ...”

Cel ten pokrywa się z założeniami programu ZIP.

Konkretne umiejętności i treści można sprawdzić na stronach MENU

<http://men.gov.pl/wp-content/uploads/2011/02/1c.pdf>

Program Zainteresowania i Pasje

Klasa..... rok miesiąc

hasło przewodnie

WSPARCIE I INSPIRACJE

Informacja zwrotna (++ co jest ok ; ##co jest nie ok ; && nad tym trzeba popracować ^^^ w jaki sposób to zrobić ?

Wybrane PROJEKTY :

++.....

WARSZTATY :

##.....

PRACA WŁASNA:

&&.....

^^^.....

MIESIĘC ROK

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

LUTY TYDZIEŃ 1			
LUTY TYDZIEŃ 1	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty
	Notatki własne		

LUTY TYDZIEŃ 2			
LUTY TYDZIEŃ 2	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

LUTY TYDZIEŃ 3			
LUTY TYDZIEŃ 3	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

LUTY TYDZIEŃ 4			
LUTY TYDZIEŃ 4	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

MARZEC

Przełom zimy i wiosny powoduje, że pogoda mocno się zmienia. Poziom wody w rzece ulega zwykle podwyższeniu. Jest to też zwykle szczyt zachorowań na różnego rodzaju choroby wirusowe. Organizm wycieńczony dość długą zimą jest podatny na infekcje. Jest to to doskonały czas na projekty, pogadanki spotkania związane z funkcjonowaniem człowieka, higieną i zdrowiem. Możemy zaprosić lekarza, pielęgniarkę.

W marcu dzień zrównuje się z nocą. (21 marca) Od tej daty każdy kolejny dzień będzie dość wyraźnie się wydłużał aż do 22 czerwca. Dlatego korzystając z dostępnych w Internecie kalendarzy np. <http://www.kalbi.pl/> możemy np obliczać o ile zmienia się długość dnia między poszczególnymi dniami.

Wielu inspiracji możemy również szukać w przypadających w miesiącu nietypowych świętach

3.03- Międzynarodowy

3.03 Międzynarodowy Dzień Pisarzy,

5.05 Dzień Dentysty

6.03 Europejski Dzień Logopedy

8.03 Dzień Pokoju na Świecie/ Dzień Kobiet

12.03 Dzień Matematyki

14.03 Dzień Liczby Pi

17.03 Światowy Dzień Morza / Dzień Św., Patryka

18.03 Dzień Mózgu

21.03 Światowy Dzień Lasu

22.03 Światowy dzień Wody

27.03 Światowy Dzień Teatru

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

hasło przewodnie np. PRZEMIANY

MARZEC

WSPARCIE I INSPIRACJE

POTENCJALNE PROJEKTY :

- RZĘKA
- TOPNIENIE
- CZŁOWIEK
- WIRUSY NIE TYLKO GRYPY
- BAKTERIE
- ROBOTY
- KOMPUTERY
- KONTYNETY
- ROWER
- SAMOCHÓD
- SAMOŁOT
- TELEWIZJA
- GAZETA

WARSZTATY :

- MALARSTWO
- RZEŹBA
- GRA NA INSTRUMENCIE
- DESIGN

PRACA WŁASNA:

POCZĄTKUJĄCY: doskonalenie umiejętności czytania, pisanie, praca z wybraną lekturą,
ZAAWANSOWANI: zadania tekstowe w tym na porównywanie różnicowe, linie proste i krzywe, odcinki, struktura osiowa, porównywanie wysokości

BAZA NARZĘDZI TIK

<https://onedrive.live.com/>

Jednym z zadań szkoły jest cyt.: „...realizowanie programu nauczania skoncentrowanego na dziecku, na jego indywidualnym tempie rozwoju i możliwościach uczenia się ...”
Cel ten pokrywa się z założeniami programu ZIP.
Konkretne umiejętności i treści można sprawdzić na stronach MENU <http://men.gov.pl/wp-content/uploads/2011/02/1c.pdf>

PULA TEMATÓW DO WYBORU WEDŁUG UZNANIA NAUCZYCIELA

- KIEDY ROZPOCZYNA SIĘ WIOSNA ?
- CO SIĘ DZIEJE W ŚWIECIE PRZYRODY ?
- JAK SZYBKO TOPI SIĘ ŚNIEG ?
- CO SIĘ DZIEJE W RZECIE/ JEZIORZE/ MORZU ?
- DLACZEGO CHORUJEMY ?
- JAKIE CHOROBY SĄ DLA NAS NIEBEZPIECZNE ?
- CO SIĘ DZIEJE ZE MNĄ KIEDY CHORUJĘ ?
- CO ŻYJE W MORZACH I OCEANACH ?
- JAK SIĘ PODRÓŻUJE NA DNO OCEANU ?
- CO NAM DAJĄ KOMPUTERY ?
- PO CO LUDZIOM ROBOTY ?
- GDZIE NA ZIEMI JEST NAJWIĘCEJ ROBOTÓW ?
- PODSUMOWANIE MIESIĄCA- ŚWIĘTOWANIE

Uwagi, pomysły, refleksje

Program Zainteresowania i Pasje

Klasa..... rok miesiąc

hasło przewodnie

MIESIĘC ROK

WSPARCIE I INSPIRACJE

Informacja zwrotna (++ co jest ok ; ##co jest nie ok ; && nad tym trzeba popracować ^^^ w jaki sposób to zrobić ?

Wybrane PROJEKTY :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

++.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

WARSZTATY :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

##.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PRACA WŁASNA:

.....

.....

.....

.....

&&.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Program Zainteresowania i Pasje

Karta grupy

MARZEC TYDZIEŃ 1			
MARZEC TYDZIEŃ 1	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty
	Notatki własne		

MARZEC TYDZIEŃ 2			
MARZEC TYDZIEŃ 2	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

MARZEC TYDZIEŃ 3			
MARZEC TYDZIEŃ 3	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

MARZEC TYDZIEŃ 4			
MARZEC TYDZIEŃ 4	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

KWIECIEŃ

Wiosna po koniec kwietnia ukazuje swoje zielone oblicze. Na krzewach, drzewach możemy obserwować rozwijające się liście. Pierwsze kwiaty łąkowe wykształcają kwiaty. Niektóre (jak mniszek lekarski) przechodzą totalną metamorfozę.

Powietrze przenika cała gama dźwięków- szczególnie tych ptasich. Jest to w końcu sezon lęgów wielu ptaków. Możemy z powodzeniem obserwować, nasłuchiwać, nagrywać władców przestworzy.

Z powodzeniem na bazie obserwacji możemy uczyć się pisowni wielką literą, zasad ortografii.

Na bazie fascynacji przyrodą możemy rozwinąć niemal wszystkie niezbędne umiejętności szkolne.

W kwietniu wypada również Dzień ziemi- doskonała okazja aby wzmacniać postawy proekologiczne. Szkolny dzień Ziemi

Inne święta które mogą być inspiracją dla działań:

- Międzynarodowy dzień książki dla dzieci (2 kwietnia)
- Dzień Leśnika (5 kwietnia)
- Dzień pracownik służby Zdrowia (7 kwietnia)
- Dzień czekolady (12 kwietnia)
- Światowy dzień sztuki (15 kwietnia)
- Międzynarodowy dzień świadomości zagrożenia hałasem (25 kwietnia)

Program Zainteresowania i Pasje

hasło przewodnie np. NASZ PIĘKNY ŚWIAT

KWIECIEŃ	WSPARCIE I INSPIRACJE	PUŁA TEMATÓW DO WYBORU WEDŁUG UZNANIA NAUCZYCIELA
	<p>POTENCJALNE PROJEKTY :</p> <ul style="list-style-type: none"> • POMNIKI PRZYRODY • PARK NARODOWY NAJBLIŻEJ NASZEJ SZKOŁY • PARKI NARODOWE POLSKI • WIELKAMOC • JAJKO • PTAKI • DRZEWO • ROŚLINY • ROZWÓJ ROŚLINY • PTASIE RADIO • LAS • SZKOLNA KAMPANIA I PROEKOLOGICZNA <p>WARSZ TATY : WIELKANOCNA KUCHNIA JAJO NIE JEDNO MA IMIĘ SZKOLNY FESTIWAL NAUKI – Z JAJEM</p> <p>PRACA WŁASNA: NAWIĄZANIE DO WARSZTATÓW I PROJEKTÓW DOSKONALENIE POSTAWOWYCH UMIEJĘTNOŚCI PISANIA, CZYTANIA ZE ZROZUMIENIEM, TWORZENIA...</p> <p>BAZA NARZĘDZI TIK https://onedrive.live.com/</p>	<ul style="list-style-type: none"> • PO CO CHRONIMY PRZYRODĘ ? • JAK CHRONIMY ZWIERZĘTA I ROŚLINY ? • CO WIEMY O LESIE ? • CO WIEMY O DRZEWACH ? • Z CZEGO SKŁADAJĄ SIĘ ROŚLINY ŁĄKOWE ? • PO CO ROŚLINOM KWIATY ? • CZYM SIĘ WYRÓŻNIAJĄ PARKI NARODOWE ? • PODSUMOWANIE MIESIACA- ŚWIĘTOWANIE <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin-top: 20px;"> <p style="text-align: center;">Uwagi, pomysły, refleksje</p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> </div>

Jednym z zadań szkoły jest cyt.: „...realizowanie programu nauczania skoncentrowanego na dziecku, na jego indywidualnym tempie rozwoju i możliwościach uczenia się ...”
Cel ten pokrywa się z założeniami programu ZIP.
Konkretne umiejętności i treści można sprawdzić na stronach MENU <http://men.gov.pl/wp-content/uploads/2011/02/1c.pdf>

Program Zainteresowania i Pasje

Klasa..... rok miesiąc

hasło przewodnie

WSPARCIE I INSPIRACJE

Informacja zwrotna (++ co jest ok ; ##co jest nie ok ; && nad tym trzeba popracować ^^^ w jaki sposób to zrobić ?

Wybrane PROJEKTY :

++.....

WARSZTATY :

##.....

PRACA WŁASNA:

&&.....

^^^.....

MIESIĘC ROK

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Karta grupy

KWIECIEŃ TYDZIEŃ 1			
KWIECIEŃ TYDZIEŃ 1	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty
	Notatki własne		

KWIECIEŃ TYDZIEŃ 2			
KWIECIEŃ TYDZIEŃ 2	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOLECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

KWIECIEŃ TYDZIEŃ 3			
KWIECIEŃ TYDZIEŃ 3	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KWIECIEŃ TYDZIEŃ 4			
KWIECIEŃ TYDZIEŃ 4	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOLECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

MAJ

To już prawie koniec roku. Każdy dzień jest coraz dłuższy. Funkcjonujemy w otoczeniu kwitnących kasztanowców. Łąka, szkolny ogródek zaczynają mienić się kwiatami. Uczniowie mogą oddać się radosnym przygodom z pisaniem, czytaniem na łonie otaczającej przyrody. Przy odrobinie odwagi możemy urządzić salę pod chmurką (wystarczy dwa ogrodowe namioty, pomoc życzliwych rodziców). W kolejnych latach nie pozostanie nic innego jak wprowadzenie corocznej tradycji otwartych letnich sal majowych ogrodów

W maju przypada wiele ważnych rocznic narodowych i światowych. (święto pracy, Święto konstytucji 3 maja, Święto konstytucji, rocznica drugiej wojny światowej, rocznica wejścia do Unii Europejskiej. Możemy nawiązywać do życiorysów wielkich Polaków.

Truizmem byłoby przypominanie o bardzo ważnym święcie – dniu mamy. Pamiętajmy, jednak aby za każdym razem przeżyć je na nowo. Możemy przecież wykorzystać wiele lokalnych, regionalnych ogólnokrajowych inicjatyw które w ostatnich latach zyskały ogólnonarodowy wydźwięk (akcje IPNu, akcje wielu miejskich i wiejskich stowarzyszeń działających na rzecz upowszechniania kultury i tradycji obywatelskich i narodowych)

W maja przypada też międzynarodowy dzień muzeów (18 maja) . W wielu miastach organizowane są bardzo ciekawe imprezy – nie tylko nocne.

Jest to też znakomity czas na organizowanie wycieczek krajoznawczych i turystycznych. Wyjazdy można połączyć z działaniami projektowymi

Program Zainteresowania i Pasje

hasło przewodnie np. MAJ PRAWIE JAK RAJ

WSPARCIE I INSPIRACJE	PULA TEMATÓW DO WYBORU WEDŁUG UZNANIA NAUCZYCIELA
<p>POTENCJALNE PROJEKTY :</p> <ul style="list-style-type: none"> • EUROPA • KONSTYTUCJA • WIELKIE RZEKI EUROPY • TOP 10 • MARZENIA • BANKNOTY I MONETY • JĘZYKI EUROPY • TĘCZA <p>WARSZTATY :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spotkania z mamami • Portret mamy • czas na piknik- wspólne przygotowywanie pikniku rodzinnego <p>PRACA WŁASNA: NAWIĄZANIE DO WARSZTATÓW I PROJEKTÓW DOSKONALENIE POSTAWOWYCH UMIEJĘTNOŚCI PISANIA, CZYTANIA ZE ZROZUMIENIEM, TWORZENIA,</p> <p>BAZA NARZĘDZI TIK https://onedrive.live.com/</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Co to znaczy - wspólnota ? • Co wiemy o Europie ? • Jak wyglądają piękne polskie miasta ? • Co wiemy o Wiśle ? Jak dziękować • Polska w Europie • Za co warto dziękować naszym mamom ? • Co to znaczy • PODSUMOWANIE MIESIACA- ŚWIĘTOWANIE <div data-bbox="869 891 1428 1361" style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin-top: 20px;"> <p style="text-align: center;">Uwagi, pomysły, refleksje</p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> </div>

MAJ

Jednym z zadań szkoły jest cyt.: „...realizowanie programu nauczania skoncentrowanego na dziecku, na jego indywidualnym tempie rozwoju i możliwościach uczenia się ...”
 Cel ten pokrywa się z założeniami programu ZIP.
 Konkretnie umiejętności i treści można sprawdzić na stronach MENU
<http://men.gov.pl/wp-content/uploads/2011/02/1c.pdf>

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Klasa..... rok miesiąc

hasło przewodnie

WSPARCIE I INSPIRACJE

Informacja zwrotna (++ co jest ok ; ##co jest nie ok ; && nad tym trzeba popracować ^^^ w jaki sposób to zrobić ?

Wybrane PROJEKTY :

.....
.....
.....
.....
.....

++.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

WARSZTATY :

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

##.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

PRACA WŁASNA:

.....
.....
.....
.....

&&.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

MIESIĘC ROK

Program Zainteresowania i Pasje

Karta grupy

MAJ TYDZIEŃ 1			
MAJ TYDZIEŃ 1	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty
	Notatki własne		

MAJ TYDZIEŃ 2			
MAJ TYDZIEŃ 2	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

MAJ TYDZIEŃ 3			
MAJ TYDZIEŃ 3	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

MAJ TYDZIEŃ 4			
MAJ TYDZIEŃ 4	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

CZERWIEC

Jest już gorąco, zaczyna się lato i zaraz czeka nas koniec roku szkolnego oraz wakacje. Wspaniały czas aby skupić się na kolorowym otaczającym nas świecie oraz rozwiniętym światem przyrody . To przecież w czerwcu mamy okazję do obserwacji fascynującego świata owadów, pajęczaków, mięczaków czy pierścienic. Posiadanie podręcznej kamery, aparatu wydaje się być obowiązkiem. To co sfotografujemy możemy pokazać i przetworzyć na setki sposobów. Zdjęcie pszczoły zrzucone na tablicy multimedialnej czy zwykłym projektorze przy użyciu komputera pozwoli na powiększenie różnych detali. Proste przetworzenie zdjęcia w zwykłym Paintcie to szansa na stworzenie konturu owada, zdjęci dwukolorowego, kolorowanki. Obowiązkiem też wydaje się włączenie rodziców- końcówka roku to przecież gorączkowy czas papirologii szkolnej. Tworzenie ocen opisowych na świadectwa nie jednemu nauczycielowi spędza sen z powiek.

. Razem z uczniami przygotujemy się do wypoczynku przez omówienie przemian wody, pogody oraz różnych zjawisk jakie możemy spotkać latem.

Czerwiec to czas burzliwej pogody. Przypomnimy sobie pory roku, dnia, dni tygodni i po raz pierwszy omówimy wszystkie miesiące w roku. Cudowny czas na mówienie o podróżach i zabawach kojarzących się z latem.

W czerwcu obchodzone są również bardzo nietypowe i warte włączenia do programu działania dla naszych milusińskich święta: światowy dzień oceanów (8.06) dzień przyjaciela (9.06) światowe dni krwiodawstwa (14.06), Międzynarodowy dzień elektryka (10.06)

Koniec roku to wielkie świętowanie- podróż do przeszłości, w której można zauważyć i uchwycić własny niepowtarzalny rozwój. To czas na artystyczne podsumowania- muzyczne, plastyczne, techniczne, matematyczne, sportowe, językowe, społeczne itd

Niech taki drobny akcent stanie się corocznym rytuałem, podczas którego każda niepowtarzalna osoba w grupie (klasie) wspólnie z rówieśnikami, rodzicami będzie miała szansę cieszyć się z dużych i małych sukcesów. Każdego można za coś docenić. Każdy ma jakieś unikalne cechy. Szkoła to nie zakład przemysłowy ale przestrzeń bogactwa niepowtarzalnych różnorodności

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

hasło przewodnie np. LATO JEST BLISKO

CZERWIEC

WSPARCIE I INSPIRACJE

POTENCJALNE PROJEKTY :

- ŚWIAT ZWIERZĄT
- OWADY
- PAJĄKI
- RYBY
- ROŚLINY
- BURZA
- KOLORY
- ŚWIATŁO
- DZIKA ŁĄKA
- PIĘKNE ROŚLINY

WARSZ TATY :

- SPOTKANIE Z TATĄ
- SZKOLNY FESTIWAL NAUKI - (WODA ; POWIETRZE; ZIEMIA)
- KREATYWNE BUDOWLE NA ŁĄCE
- PLENER MALARSKI

PRACA WŁASNA:

Wspomagacze i naprawiacze- zestawy utrwalające umiejętności czytania i pisani

BAZA NARZĘDZI TIK

<https://onedrive.live.com/>

PULA TEMATÓW DO WYBORU WEDŁUG UZNANIA NAUCZYCIELA

- Jak powstają kolory ?
- Co zobaczymy na łące ?
- Co zobaczymy na niebie nie tylko latem ?
- Jak woda krąży w przyrodzie ?
- Czy wszędzie rok ma 12miesiący ?
- Dlaczego w czerwcu więcej pada ?
- Co się dzieje w naszej stacji meteorologicznej ?
- Jacy kosmici mieszkają na łące ?
- O czym warto pamiętać przygotowując się do wakacji ?
- Dlaczego warto wypocząć ?
- Jak można wypocząć ?
- Jak bezpiecznie spędzić wakacje ?
- WIELKI ŚWIĘTOWANIE - PODSUMOWANIE ROKU

Uwagi, pomysły, refleksje

Jednym z zadań szkoły jest cyt.: „...realizowanie programu nauczania skoncentrowanego na dziecku, na jego indywidualnym tempie rozwoju i możliwościach uczenia się ...”

Cel ten pokrywa się z założeniami programu ZIP.

Konkretne umiejętności i treści można sprawdzić na stronach MENU

<http://men.gov.pl/wp-content/uploads/2011/02/1c.pdf>

Program Zainteresowania i Pasje

Klasa..... rok miesiąc		
hasło przewodnie		
MIESIĘC	WSPARCIE I INSPIRACJE	Informacja zwrotna (++ co jest ok ; ##co jest nie ok ; && nad tym trzeba popracować ^^^ w jaki sposób to zrobić ?
	Wybrane PROJEKTY :	++.....
	WARSZTATY :	##.....
	PRACA WŁASNA:	&&.....
		^^^.....

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Karta grupy

CZERWIEC TYDZIEŃ 1			
CZERWIEC TYDZIEŃ 1	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty
	Notatki własne		

CZERWIEC TYDZIEŃ 2			
CZERWIEC TYDZIEŃ 2	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

CZERWIEC TYDZIEŃ 3			
CZERWIEC TYDZIEŃ 3	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

CZERWIEC TYDZIEŃ 4			
CZERWIEC TYDZIEŃ 4	Wybrane TEMATY DNIA	Wsparcie i uwagi	efekty

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOLECZNY

9. Baza narzędzi wspierających wykorzystanie technologii informacyjno komunikacyjnych (TiK)

Z każdym dniem przybywa setki programów, aplikacji które można wykorzystać w szkole. Poniższa baza została podzielona na dwie części. Jako kryterium przyjęto uniwersalizm oraz specyficzne zastosowania w konkretnych treściach Baza stanowi połączenie programów, aplikacji online, platform i multinarzędzi.

Ma zachęcać do eksperymentowania i inspiracji. Każdy znajdzie coś dla siebie- zarówno nauczyciel jak i uczeń.

- naukę współdzielenia zasobów
- narzędzia wspomagające realizację projektów, prowadzenie zajęć
- współdzielenia zasobów
- obsługę testów i quizów
- komunikację online

NARZĘDZIA UNIWERSALNE (KOMPUTERY Z SYSTEMEM WINDOWS ; URZĄDZENIA Z SYSTEMEM ANDROID)

1. NARZĘDZIA GOOGLE (Google Apps dla szkół) – pakiet kilkunastu narzędzi, które ułatwiają pracę, kontakt, archiwizowanie. (poczta, świetny kalendarz, dysk do przechowywania danych, narzędzie do tworzenia ankiet, prezentacji , narzędzia do projektowania, przesyłania i publikowania filmów na YouTube , narzędzia do tworzenia galerii zdjęć i wiele innych ciągle rozwijanych rzeczy. Zaletą jest możliwość udostępniania dokumentów wyselekcjonowanym osobom.

Bardzo ciekawy dokładny opis możliwości jakie dają narzędzia można znaleźć na stronie

<http://www.superbelfrzy.edu.pl/pomyslodajnia/narzedzia-google-w-edukacji/>

Program Zainteresowania i Pasje

2. GENERATOR INTERAKTYWNYCH PREZENTACJI PREZI- platforma do tworzenia bardzo interaktywnych prezentacji online. Przy okazji jest też otwartą bardzo szeroką bazą gdzie można wyszukać setki prezentacji na niemal każdy temat.

Przewodnik jak korzystać z PREZI w edukacji można znaleźć na stronie:

<https://www.youtube.com/watch?v=KX0LuoMwDR4>

EMAZE alternatywą dla PREZI o podobnej filozofii działania

<https://www.youtube.com/watch?v=I-9nHq9ld6Q>

3. GENERATOR KODÓW QR- przyda się gdy zechcemy stworzyć materiał , który będzie wzbogaceniem materiału na karcie, plakacie, ulotce. Wystarczy skopiować tekst, adres strony do ramki a następnie pobrać grafikę

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

4. SYNTEZATOR MOWY – genialne narzędzie zamieniające tekst na mowę. Umożliwia tworzenie plików audio z tekstów (nagrań, audiobooków) . Najlepszy program to polski program IVONA . Wersję próbną można pobrać ze strony

<http://www.ivona.com/pl/dla-ciebie/glosy-dla-windows/> lub

http://www.instalki.pl/programy/pobierz/Windows/synteza_mowy/IVONA.html?mid=2634

5. TWORZENIE VIDEO (Movie Maker) Z uwagi na fakt, że większość komputerów wyposażonych jest w system Windows możemy polecić prosty program do tworzenia filmów, prezentacji z zdjęć, łączenia dźwięku, obrazu, nagrywania narracji. Zaletą jest intuicyjne działanie i prosta obsługa.

Samouczek można znaleźć na stronie

<https://www.youtube.com/watch?v=cWoiebSNxuM>

lub inna wersja QR kodzie wyżej po lewej a także stronie

<https://www.youtube.com/watch?v=oAg4HHr4Kjs>

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

6. PROSTE NARZĘDZIA DO PRZETWARZANIA GRAFIKI

W systemie Windows prostym narzędziem jest PAINT. Program z powodzeniem mogą używać dzieci.

Umożliwia rysowanie, wycinanie, kopiowanie.

Alternatywą jest darmowy oferujący wiele funkcji program GIMP

<http://www.gimpuj.info/index.php/topic,16033.0.html>

7. Przedstawione propozycje stanowią niewielki wycinek ogromnego zasobu programów i narzędzi. Bardzo wiele uniwersalnych programów i aplikacji można znaleźć serfując po stronach np. <http://www.edukator.pl/TIK-EDUKATOR,9432.html>

Jest to portal z wieloma nowinkami ze świata TiK- znajdziemy tam różne aplikacje przydatne zarówno uczniom jak i nauczycielom.

8. KOMPUTER ŚWIAT

<http://www.komputerswiat.pl/artykuly/redakcyjne/2014/09/szkolne-aplikacje-na-5-narzedzia-przydatne-uczniom-i-rodzicom.aspx>

Kilka prostych odnośników dla rodziców i uczniów- od bazy lektur, przez aplikacje do układania wyrazów aż po narzędzia określające różne poziomy opanowania umiejętności i wiedzy.

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

9. CYFROWA SZKOŁA

<http://www.ceo.org.pl/pl/cyfrowaszkola/poradnik/poradnik-narzedziowy>

Poradnik rozbudowany w ramach projektu cyfrowa szkoła.

Setki inspiracji. Każdy znajdzie coś dla siebie – wiele

prosty generator kodów QR w którym stworzone zostały kody zastosowane w dokumencie powstał dzięki aplikacji internetowej <http://www.beautifulqr.com/>

Wymienione narzędzia są tylko inspiracją i przykładem. Każdego dnia pojawia się setki aplikacji, platform których nie sposób wymieni. Celowo zostały pominięte wielofunkcyjne portale typu: Facebook, Instagram, Pinterest a także popularne komunikatory typu Skype czy Snapchat.

**NARZĘDZIE TEMATYCZNE WSPIERAJĄCE REALIZACJĘ RÓŻNYCH TREŚCI
(BAZA PROGRAMÓW, APLIKACJI ONLINE I CIEKAWYCH STRON)**

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Edukacja matematyczna

Matematyka 1+2 pomoc przy nauce matematyki: zamiana cyfr arabskich na system rzymski i wiele innych ciekawostek .

<http://www.dobreprogramy.pl/Matematyka-12,Program,Windows,11635.html>

Matematicus - gra matematyczna uatrakcyjnijająca naukę matematyki

<http://www.dobreprogramy.pl/Matematikus,Program,Windows,11644.html>

2+2.1a2 podstawowe zagadnienia w bardzo ciekawej formie graficznej

<http://www.dobreprogramy.pl/22,Program,Windows,11759.html>

Alfik - wesola matematyka - proste interaktywne narzędzia do nauki prostych operacji matematycznych

<http://www.arante.pl/alik-wesola-matematyka.html>

+ cała paleta komercyjnych programów, które może przejrzeć na stronie

np.

<http://www.pomoceszkolne.pl/?p=productsList&iCategory=218>

+ setki aplikacji na platformie urządzeń mobilnych GOOGLE PLAY (wystarczy wpisać MATMA, MATEMATYKA)

najlepiej oceniane aplikacje ze sklepu GOOGLE PLAY (platformy obsługującej najpopularniejszy system na smartphony, tablety i niektóre laptopy)

- MATEMATYCZNE DLA DZIECI !
- TABLICZKA MNOŻENIA
- KWOTY DLA DZIECI
- MATMA JEST ŁATWA
- MATEMATYKA TRENING UMYŚŁ

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Edukacja przyrodnicza	Inspiracje (programy / linki)
	<p>Google Earth – wyświetlanie widoku Ziemi , zdjęć satelitarnych oraz różnego rodzaju dodatków jak zdjęcia , opisy miejsc. Możliwość odbycia wirtualnych podróży do niemal wszystkich miejsc Ziemi (moduł Street View)</p> <p>Celestia 1.6 – program umożliwiający wirtualne zwiedzanie naszego układu słonecznego i wszechświata http://www.shatters.net/celestia/download.html</p> <p>PRZYRODA ŚWIATA 2.5 – znakomity program w którym można znaleźć informacje o rekordach w świecie przyrody, znanych przyrodnikach czy zwierzętach http://www.dobreprogramy.pl/Przyroda-swiata.Program.Windows.11847.html</p> <p>PANORAMIO – bardzo bogata baza zdjęć z różnych miejsc świata w bardzo dobrej rozdzielczości. http://www.panoramio.com/map</p> <p>World Wide Telescope- znakomity program do podróży po kosmosie- setki znakomitych zdjęć gwiazd, galaktyk, planet. http://www.worldwidetelescope.org/</p> <p>+ setki aplikacji na platformie urządzeń mobilnych GOOGLE PLAY (wystarczy wpisać MATMA, MATEMATYKA)</p> <p>najlepiej oceniane aplikacje ze sklepu GOOGLE PLAY (platformy obsługującej najpopularniejszy system na smartphony, tablety i niektóre laptopy) nazwy aplikacji:</p> <ul style="list-style-type: none">• SZLAKIEM PRZYRODY• DZWIĘKI PRZYRODY• ANIMAL ENCYCLOPEDIA• GOOGLE SKY• POLSKIE SZLAKI• POLSKA NIEZWYKŁA• SZLAKI TURYSTYCZNE• SZLAKI TURYSTYCZNE MAZOWSZA• SŁOWIŃSKI PARK NARODOWY

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

edukacja polonistyczna	<p>WOLNE LEKTURY – baza niemal wszystkich lektur szkolnych http://wolnelektury.pl/</p> <p><u>Ortografia 2.0</u> - bardzo prosty program do nauki ortografii. Pozwala utrwalić pisownię setek wyrazów- tych które zwykle sprawiają problemy http://www.dobreprogramy.pl/Ortografia,Program,Windows,25624.html</p> <p>Cytat 5.2 – baza wielu cytatów – baza obejmuje ponad 20 tysięcy pozycji http://www.dobreprogramy.pl/CyTaT,Program,Windows,11746.html</p> <p>Wierszownik 4.4 – baza poezji nie tylko polskiej http://www.dobreprogramy.pl/Wierszownik,Program,Windows,11732.html</p> <p>RYMY I SŁOWA RYMOWANE http://www.rymy.eu/</p> <p>+ dziesiątki stron plus dziesiątki aplikacji na platformie urządzeń mobilnych GOOGLE PLAY</p> <p>najlepiej oceniane aplikacje ze sklepu GOOGLE PLAY (platformy obsługującej najpopularniejszy system na smartphone, tablety i niektóre laptopy)</p> <p>nazwy aplikacji:</p> <ul style="list-style-type: none">• ORTOGRAFIA POLSKA• IWOLNELEKTURY• SŁOWNIK PL• ORTOGRAFIA Z ORTOGRATKĄ• ALFABET DLA DZIECI
------------------------	--

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

edukacja plastyczna i muzyczna

NATIONAL GALLERY OF ART'S KIDS program online gdzie można stworzyć dzieło odzwierciedlające obrazy starych mistrzów.

<https://www.nga.gov/kids/zone/zone.htm>

<http://www.nga.gov/kids/kids.htm>

GALERIA MALARSTWA POLSKIEGO <http://www.pinakoteka.zascianek.pl/>

DRAWIING FOR CHILDREN

Program do rysowania dla dzieci

<http://drawing-for-children.softonic.pl/>

PSYKOPAINT – program do zamiany zdjęcia w malarskie dzieło

<http://paint.psykopaint.com/>

FONOTEKA - baza wielu filmów wśród których można znaleźć wiele inspiracji dla najmłodszych

<http://fototeka.fn.org.pl/filmy.html>

GOOGLEPROJEKT – kolekcja dzieł sztuk z różnych muzeów świata www.googleartproject.com

www.googleartproject.com

CAPRICCIO – program do edycji partytur muzycznych. Prosty interfejs z możliwością odgrywania stworzonych utworów

http://www.softcoffee.net/software/1712-Capriccio-1_1_4_6

FREESOUNDS ciągle rozbudowywana baza dźwięków wszelakich

<https://www.freesound.org/browse/>

JAMENDO

setki utworów z darmową muzyką

<https://www.jamendo.com/pl/welcome>

Audiacity – program do edycji, przetwarzania, tworzenia muzyki

<http://www.dobreprogramy.pl/Audacity.Program.Windows.11826.html>

Freestudio- bardzo bogaty zestaw programów do przetwarzania dźwięku, pobierania muzyki i video

<http://www.dobreprogramy.pl/Free-Studio.Program.Windows.12679.html>

NCC Narodowe Centrum Cyfrowe <http://www.nac.gov.pl/>

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Zainteresowania i Pasje

Edukacja informatyczna	<p>SCRATCH</p> <p>najlepszy wizualny język programowania dla dzieci. https://scratch.mit.edu/</p> <p>GOOGLE DOCS</p> <p>zestaw narzędzi „wszystko w jednym” do tworzenia dokumentów, prezentacji, przesyłania filmów, publikowania i edytowania zdjęć www.storybird.com (program do tworzenia historyjek)</p> <p>+ strony polecane przez OEIiZK (Ośrodek Edukacji Informatycznej i Zastosowania Komputerów http://www.oeiizk.waw.pl/old2012/reforma/files/zk_www_dzieci.pdf</p> <p>+ dziesiątki inspiracji które można znaleźć na stronach portali komputerowych:: CHIP, PCKOMPUTER WORLD</p>
------------------------	---

Edukacja języka angielskiego	<p>EURO PLUS PLUS DLA DZIECI</p> <p>http://www.dobreprogramy.pl/EuroPlus-Angielski-dla-dzieci-Wow,Program,Windows,12680.html</p> <p>ANGIELSKI 7 DIAMENTÓW</p> <p>bardzo ciekawa i wciągająca gra z wędrówką po pewnym mieście http://www.dobreprogramy.pl/Angielski-dla-dzieci-7-diamentow,Program,Windows,11752.html</p> <p>BOLEK I LOLEK - Przyjazny i atrakcyjny graficznie program do nauki języka angielskiego dla dzieci od 5 lat. http://www.dobreprogramy.pl/Bolek-i-Lolek.-Jezyk-angielski-dla,Program,Windows,11636.html</p> <p>WSPOAGACZE</p> <p>www.hellomylo.com (interaktywna platforma do nauki języka)</p> <p>www.storybird.com (fajny program do tworzenia historyjek)</p> <p>www.voki.com (mówiące awatary)</p> <p>+ DZIESIĄTKI PROGRAMÓW NA TELEFONY I TABLETY KTRE MOŻNA ZNALEŻĆ NA PLATFORMIE GOOGLE PLAY</p>
------------------------------	---

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Bliografia

1. Cz. Kupisiewicz, Podstawy dydaktyki ogólnej. PWN, Warszawa 1974
2. H.Bee, D.Boyd, Psychologia rozwoju człowieka. Zysk i spółka, Warszawa 2006
3. J. Przybylska Wyrównywanie szans edukacyjnych na progu szkoły w Wspomaganie rozwoju małego dziecka. [w:] Zeszyty Naukowe Pedagogika nr 1/2014G. Wszechnica Polska Szkoła Wyższa w Warszawie
4. M. Żylińska Neurodydaktyka – nauczanie i uczenie przyjazne mózgowi. Wydawnictwo UMK, Toruń 2013
5. Huther, U. Hauser, Wszystkie dzieci są zdolne, Wydawnictwo Dobra literatura, Słupsk 2013.
6. M.Spitzer, Jak uczy się mózg?, Wydawnictwo PWN. Warszawa 2007.
7. M. Spitzer, Cyfrowa demencja. Wydawnictwo Dobra literatura Słupsk 2013.
8. Kopik, M. Zatorska, Każde dziecko jest zdolne. Materiały metodyczne projektu „pierwsze uczniowskie doświadczenia drogą do wiedzy”. Grupa Edukacyjna, Kielce 2009.
9. D. Klus-Stańska, Dydaktyka wobec chaosu pojęć i zdarzeń. Wydawnictwo Żak. Warszawa 2010
10. G. Roth, Bildung braucht Persönlichkeit. Wie lernen gelingt, Klett-Cotta, Stuttgart 2011
11. M. Montessori Barnasinnet. MacBook, Stockholm 1987
12. H. J. Harris, L. G. Katz, Mali badacze, metoda projektu w edukacji elementarnej. Wydawnictwo CODN. Kraków 2003

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAILEPSZA INWESTYCJA!

Wyższa Szkoła
Pedagogiczna
im. Janusza Korczaka
w Warszawie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

